Oulun normaalikoulu

Oulu university teacher training school

2011 – 2012

toimintakertomus

Oulun normaalikoulu

Oulun normaalikoulun perusaste (0–6)

Yliopistokatu 48
90570 Oulu
Kanslia puh. (08) 553 3750 ja 553 3768
Telefax: (08) 553 3752

Oulun normaalikoulun perusaste (7–9) ja lukio

Kaitoväylä 7
90570 Oulu
Kanslia puh. (08) 553 3770 ja 553 3771
Telefax: (08) 553 3775

https://norssiportti.oulu.fi/

Johtava rehtori

Kari Kumpulainen
puh. (08) 553 3772
kari.kumpulainen@oulu.fi

Perusasteen rehtori (0–6)

Markku Veteläinen
puh. (08) 553 3751
markku.vetelainen@oulu.fi

Perusasteen rehtori (7–9)

Eija Kumpulainen
(08) 553 3774
eija.kumpulainen@oulu.fi

Lukion rehtori

Sari Eskola
puh. (08) 553 3773
sari.eskola@oulu.fi

Työryhmä

Toimitusryhmä:
Sari Eskola
Pasi Hieta
Lasse Kemppainen
Eija Kumpulainen
Anja Lindh
Markku Veteläinen

Toimituksen avustajat:
Heli Heikkinen
Kirsti Merilä

Kansi:
Markku Lang

Paino:
Uniprint

Sisällysluettelo

Perusasteen (0–6) henkilökuntaa 7
Perusasteen (7–9) ja lukion henkilökuntaa 9

1. Yleistä ja yhteistä 12

Matkalla 13
Ulla Saukkonen in memoriam 15
Eläkkeelle Juhani Vaskuri 16
Eläkkeelle Marjatta Rantala-Räsänen 17
Eläkkeelle Veikko Sivula 18
Eläkkeelle Marja Frederiksen 19
Vielä vanhoin vaatimuksin, mutta uutta kohti - aineenopettajan pedagogisista opinnoista 20
Kevättervehdys OHARI ry:ltä! 21
Opetusharjoittelu luokanopettajakoulutuksessa 22
Opetusharjoittelussa Norssilla 23
Ohjaustyön haasteet yhdistävät - eNorssin ohjaajakoulutus Pohjois-Suomessa 24
Kolmiportainen tuki Oulun normaalikoulussa 25
Tutkimuskoulutoiminta 26
Kuhinaa kieliluokissa 27
Facebook, Twitter ja Edmodo tutuiksi Norssiope.fi-täydennyskoulutuksella 29
Älyä taululle 30
Unesco-koulutoimintaa 30
Perusopetuksen laatutyö 32
Yrittäjyyskasvatushankkeiden toimintaa 2011–2012 33
Oulun normaalikoulu ja iTEC-hanke (Innovative Technologies for an Engaging Classroom) 34
Mitä siellä Brysselissä oikein tehdään? EU-tietoutta harjoittelukoulun opettajille 36
Norssien oppilaskuntapäivät Saimaan maisemissa 37

2. Perusasteen luokat 0–6 39

Lukuvuodesta 40
Vieraita normaalikoululla 41
Oppilaat omien asioidensa kehittäjinä 41
Ubiko-koulusolu innostavana ja ymmärtävää oppimista tukevana pedagogisena tilana 43
Taitajan talon & Tutkijan pajan oppimaisemassa 44
Platform 11 + -teatteriprojekti 45
eTwinning-projekti 46
Seikkailu taikametsässä 47
Teemapäivien viettoa 48
Uusia maailmankansalaisia 49
Unescon kansainvälisen filosofian päivän esseenkirjoituskilpailu 51
Oppilaskunnan runokisa 53
Aikakauslehti- ja sanomalehtiviikko 54
Koulu liikuttaa 55
Leirikouluja ja opintokäyntejä 56
Koulukirjasto innostaa lukemaan 57
Kerhotoimintaa Norssilla lukuvuonna 2011–2012 59
Normaalikoulun perusasteen 0–6 kuoro 60

Lauluyhtye 60
Raamattuvisa 61
Sinun kaduillas koulutie 61

3. Perusasteen luokat 7–9 62

Yläkoulun kuulumisia 63
Vaikuttamista ja uusia kerhoja - peruskoulun luokkien 7–9 oppilaskunnan toimintaa 64
Kummit ja krokotiilien kohtaaminen - tukioppilastoimintaa luokilla 7–9 65
Köksää kuudesluokkalaisille 65
Solmusta idea - matemaattisten aineiden diplomi vuosiluokilla 7–9 66
Fysiikan ja kemian kerho toimii 66

4. Lukio 67

Lukion kuulumisia 68
Lukion oppilaskunta toimii hyvässä hengessä 69
Teatteri- ja elokuvavierailuja 69
Digimemo – visuaalinen muistijälki lukiolaisen oppimispolkua helpottamassa 70
Antiikkikurssilaisten opintomatka Kreikkaan 70
Suomelle, joululle, koululle ja kaikille meille - Yläkoulun ja lukion oppilaat muusikkoina 72

5. Oppilas- ja opetusharjoittelijaluettelot 73

Perusasteen vuosiluokkien 0–6 oppilaat 2011–2012 74
Perusasteen vuosiluokkien 7–9 oppilaat 2011–2012 76
Lukion opiskelijat 2011–2012 77
Opetusharjoittelijat 2011–2012 78

Stipendit 81
Tiedotuksia 82

Perusasteen (0–6) henkilökuntaa

Vasemmalta lukien

Eturivi:
Anja Lindh, Siinamari Tikkinen, Raija Kärkkäinen, Kirsti Merilä, Aila Hartikainen, Sanna Kaijalainen

Toinen rivi:
Piia Niemelä, Pirkko Pasanen, Johanna Stevenson, Veikko Sivula, Markku Veteläinen, Pekka Tokola, Raija Haapalahti, Marjatta Kaikkonen

Kolmas rivi:
Eero Hietapelto, Vuokko Kangas, Jyri-Pekka Kukkonen, Auli Siitonen, Jaana Anttonen, Reijo Väisänen, Erkki Pekkala, Auli Halme

Neljäs rivi:
Anne Korkeakoski-Juutinen, Vikke Vänskä, Teemu Lukkari, Atte Paloste, Olli Laukkanen, Eetu Vehanen, Kaisu Kangas, Marjatta Rantala-Räsänen

Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat

Anttonen Jaana, KM, KTO
Haapalahti Raija, PkO, KM, EO
Halme Auli, KM
Hartikainen Aila, KM
Hietapelto Eero, KM
Junes-Tokola Marianna, PkO, KM
Juuso Hannu, PkO, KT
Kaijalainen Sanna, KM
Kaikkonen Marjatta, PkO, FM, KT
Kangas Kaisu, LTO, KM
Kangas Vuokko, FK, KM
Karhumaa Kirsti, PkO, KM
Kontturi Heikki, KM (vv. 1.8.2011–30.6.2012),
sij. Stevenson Johanna, KM
Korkeakoski-Juutinen Anne, FM (vv. 26.1.–4.12.2012),
sij. Heikkinen Hanna-Maija, FM
Kurttila Pasi, KM (vv. 1.8.2011–31.7.2012),
sij. Laukkanen Olli, KM
Kärkkäinen Raija, KM
Pekkala Erkki, PkO, KM
Rantala-Räsänen Marjatta, KM, EO
Siitonen Auli, KM
Sirén Mervi, KM, MO
Sivula Veikko, PkO, KM
Tiainen Outi, KL
Tikkinen Siinamari, KM
Tokola Pekka, PkO, KM
Veteläinen Markku, KM, perusasteen rehtori
Vänskä Viljo, PkO, KL

Sivutoimiset opettajat

Mannan Abdul, islamuskonto
Nykänen Mari, FM, ortodoksiuskonto

Muu henkilökunta

Heikkinen Heli, toimistosihteeri
Lindh Anja, FM, KL, amanuenssi, kirjasto
Merilä Kirsti, toimistosihteeri
Sarias Virva, PsM, koulupsykologi (vv. 1.8.2011–15.4.2012)
Väisänen Reijo, virastomestari
Hack Joni, kouluavustaja 24.2.–8.6.2012
Kukkonen Jyri-Pekka, kouluavustaja 2.8.2011–1.2.2012
Lukkari Teemu, kouluavustaja 5.9.2011–6.1.2012
Niemelä Piia, kouluavustaja 12.8.2011–10.2.2012
Paloste Atte, kouluavustaja 14.9.2011–13.3.2012
Vehanen Eetu, kouluavustaja 23.8.2011–22.2.2012

Perusasteen (7–9) ja lukion henkilökuntaa

Vasemmalta lukien

Eturivi:
Mira Seikkula, Laura Lampinen, Terhi Törmälehto, Heikki Mikkola, Hanne Kokko, Pirkko Pasanen, Eija Paasi, Tea Huttula

Toinen rivi:
Marjaana Kauppinen, Marja Frederiksen, Anu Törmi, Eija Kumpulainen, Sari Eskola, Riikka Kiiveri-Raappana, Katrimaija Lehtinen-Itälä, Virpi Sivonen-Sankala, Liisa Vilppola

Kolmas rivi:
Lasse Kemppainen, Tytti Haapamäki, Vuokko Kangas, Eero Ijäs, Esko Kemppainen, Tuomo Talala, Sirkku Leppilahti, Sirpa Määttä, Heli Heikkinen

Neljäs rivi:
Harri Lehtola, Ilpo Karjalainen, Juha Wedman, Jari Honkanen, Markku Lang, Timo Ylinampa

Lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat

Ahlfors-Juntunen Anna-Leena, FK, englanti
Eskola Sari, FM, lukion rehtori, äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä
Haapamäki Tytti, KM, TaM, kuvataide ja tekstiilityö
Hasari Matti, FM, matemaattiset aineet, tietotekniikka
Heimonen Ari, FT, matematiikka
Heino Heli, FM, saksa
Hieta Pasi, FM, historia ja yhteiskuntaoppi, uskonto
Honkanen Jari, FM, historia ja yhteiskuntaoppi
Huttula Tea, KM, EO, erityisopetus
Ijäs Eero, FM, matemaattiset aineet, tietotekniikka
Jauho Leena, FL, ranska, englanti ja italia
Karjalainen Ilpo, LitM, liikunta (vv. 10.4.-1.6.2012) sij. LitM Markus Tyni
Kauppinen Jyrki, FM, englanti
Kemppainen Esko, FM, biologia ja maantiede
Kemppainen Lasse, FL, äidinkieli ja kirjallisuus
Kiiveri-Raappana Riikka, KM, kotitalous ja terveystieto
Kokko, Hanne, FM, opinto-ohjaus
Kumpulainen Eija, FM, johtava rehtori 31.12.2012 saakka, perusasteen rehtori
Kupila Hellevi, FL, matematiikka
Lang Markku, KM, TaM, kuvataide (vv. 1.8.2011–31.7.2012) sij. KM, TaM Laura Lampinen
Lapinoja Kari, FK, KT, uskonto, psykologia ja filosofia
Lassila Aune, LitK, liikunta ja terveystieto
Lehtinen-Itälä Katrimaija, FM, historia ja yhteiskuntaoppi
Lehtola Harri, FM, äidinkieli ja kirjallisuus
Leinonen Katja, FM, matemaattiset aineet
Leppilahti Sirkku, FM, äidinkieli ja kirjallisuus
Marjakangas Merja, FM, englanti, ruotsi (vv. 1.8.-29.11.2011) sij. FM Maria Lukka
Matala-Aho Erkki, FM, matematiikka ja fysiikka
Mustikka Jarmo, KM, tekninen työ
Määttä Sirpa, FM, biologia ja maantiede
Ojakoski Matti, FM, historia ja yhteiskuntaoppi
Paasi Eija, FM, biologia ja maantiede
Peltonen Kirsi, FM, äidinkieli ja kirjallisuus, elämänkatsomustieto, suomi toisena kielenä
Raappana Sinikka, FM, KL, englanti
Santalo Juha, FM, ruotsi
Siljander Hannele, TM, KM, uskonto, psykologia ja filosofia (vv. 1.2.-2.6.2012) sij. HuK Markku Kuorilehto
Sivonen-Sankala Virpi, FM, englanti ja ranska
Talala Tuomo, FM, matemaattiset aineet
Tuhkanen Hanna FM, matemaattiset aineet
Törmi Anu, KM, opinto-ohjaus (vv. 1.11.2011-31.3.2012) sij. KM, YTM Mirva Vimpari
Törmälehto Terhi, FM, äidinkieli ja kirjallisuus
Vaaraniemi Pekka, FM, matemaattiset aineet
Vaskuri Juhani, FL, matemaattiset aineet
Wedman Juha, FM, biologia, maantiede ja terveystieto
Westerlund Paula, ML, HuK, musiikki
Vilppola-N'Kansi Liisa, KM, erityisopetus (vv. 9.1.-30.4.2012) sij. FM Maria Lukka
Ylinampa Timo, FM, ruotsi
Ylöniemi Terhi, KM, kotitalous ja terveystieto

Muu henkilökunta

Frederiksen Heikki, virastomestari
Frederiksen Marja, osastosihteeri
Heikkinen Heli, toimistosihteeri
Kauppinen Marjaana, laboratoriomestari
Korhonen Leo, erikoislaboratoriomestari
Mattila Jouni, atk-neuvoja
Mikkola Heikki, atk-suunnittelija
Seikkula Mira, KM, koulukuraattori
Tanskala Teemu, siviilipalvelusmies 25.10.2011 saakka
Tapaninen Joonas, siviilipalvelusmies 23.4.2012 alkaen

Lukion yhteistyötoimikunta

Eskola Sari

Huoltajien edustajat:
Päkkilä Maija (pj.)
Meriläinen Mervi
Niemimaa Mervi
Uusimäki Mervi

Opettajakunnan edustajat:
Lang Markku
Lehtinen-Itälä Katrimaija

Muun henkilökunnan edustaja:
Seikkula Mira

Perusasteen yhteistyötoimikunta

Varsinainen jäsen
Varajäsen

Kumpulainen Eija

Huoltajien edustajat:
Haataja Anu
Alikoski Juha
Hopia Marita
Salmela Saara
Jarde Kaisu (pj.)
Wunsch Jaana
Toukomaa Pertti
Tensing Marianne

Opettajakunnan edustajat:
Hartikainen Aila
Siitonen Auli
Hieta Pasi

Muun henkilökunnan edustaja:
Heikkinen Heli
Kauppinen Marjaana

Oppilaskunnan edustaja:
Hopia Markus
Teittinen Laura

Yhteiset palvelut

Siivous- ja kiinteistönhuolto
Siivouksesta ja kiinteistönhuollosta on vastannut ISS Palvelut Oy 31.12.2011 saakka ja vuoden 2012 alusta lukien Coor Service Management LP Oy.

Terveydenhuolto
Terveydenhuollosta on vastannut Oulun kaupungin terveyskeskus. Koululääkäreinä ovat toimineet Kaijonharjun terveyskeskuslääkärit ja terveydenhoitajana Pirkko Pasanen syyslukukauden 2011 loppuun ja Mervi Pirkola kevätlukukauden 2012.

Kouluruokailu
Kouluruokailusta on vastannut Fazer Food Services Oy. Henkilökunta: ravintolaesimies Taina Pikkuaho, kokki Marketta Matero, leipuri Sari Kaivosoja, ravintolatyöntekijät Helena Parkkinen, Katja Juntunen ja Anne Sänkiaho.

1. Yleistä ja yhteistä

Matkalla

Opinhaluinen ihminen on ainainen vaeltaja. Hän on alati liikkeessä, matkalla kohti viisautta. Reitillään oppija astuu välillä askeleen eteen, välillä taakse. Jossakin vaiheessa matkaansa hän oivaltaa, että määrätietoisinkaan ponnistus ei koskaan vie perille. Tärkeintä on matkanteko. Pysähtyminen ei kannata, pysähtynyttä ihmistä väijyvät pahimmat vaarat. (Juha Hurme)

Oulun normaalikoulu jatkaa vuonna 1609 alkanutta oululaisen kouluhistorian matkaansa. Lukuvuoden 2011–2012 aikana tiedepohjaisen yliopistokoulumme toiminta on ollut vilkasta ja myös tuloksellista. Syksyn 2011 tilaston mukaan perusasteen vuosiluokilla 1–6 oppilaita oli 320 ja esiopetuksessa 5. Vuosiluokilla 7–9 oppilaita oli 218 ja lukiossa opiskelijoita 244, kaikilla kouluasteilla yhteensä 787. Kajaanin normaalikoulu mukaan lukien koko Oulun yliopiston harjoittelukoulun oppilasmäärä oli 1006.

Opettajien määrä Oulussa oli 74 ja muuta henkilökuntaa normaalikoulussa oli 12. Lukuvuoden kuluessa opettajia on koulutettu ja kannustettu älytaulujen ja muun uuden teknologian opetuskäyttöön, ja he ovat välittäneet tietotaitoaan opetusharjoittelijoille. Myös opetusharjoittelun ohjaamisesta on järjestetty täydennyskoulutusta. Johtavan rehtorin tehtävä oli täyttämättä koko vuoden 2011 ja kuormitti siten asterehtoreita. Vuoden 2012 alussa allekirjoittanut otti tehtävän vastaan.

Opetusharjoittelu ja sen ohjaus on tärkeä osa normaalikoulun toimintaa. Opetusharjoittelijat suorittivat Oulun normaalikoulussa vuoden 2011 kuluessa yhteensä 4573 opintopistettä, mikä on 389 opintopistettä enemmän kuin edellisenä vuonna. Aineenopettajakoulutuksessa opiskeleville opintopisteitä kertyi 3177 ja luokanopettajaksi opiskeleville 1396. Opetusharjoittelua on kehitetty opiskelijoilta valtakunnallisesti kerätyn palautteen pohjalta. Palaute on ollut pääsääntöisesti erinomaista. Niihin kohtiin, joissa palaute on ollut muita osioita heikompaa, koordinaatioryhmä on tehnyt parannussuunnitelmia, esimerkiksi kodin ja koulun välisen yhteistyön aiempaa perusteellisempaan käsittelyyn opetusharjoittelussa. Aineenopettajakoulutuksen opetussuunnitelmatyötä on jatkettu yhteistyössä tiedekunnan kanssa. Niille aineenopettajaopiskelijoille, joiden opinnot ovat pitkittyneet, on tarjottu harjoittelumahdollisuus pedagogisten opintojen loppuunsaattamiseksi. Opiskelijoiden yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamisella on haluttu tukea opiskelijoita ja heidän opintojensa sujumista Oulun yliopiston opettajankoulutuksen haastavassa siirtymävaiheessa.

Lukuvuoden kuluessa on painotettu uuden perusopetuslain toimeenpanoa siten, että on laadittu malli kolmiportaisen tuen käyttämiselle sekä tehostettu kodin ja koulun yhteistyötä uuden teknologian avulla. Opettajia on koulutettu tuen ja sen vaatimien asiakirjojen laatimiseen. Perusopetuksen laatukriteereitä on työstetty yhdessä Oulun kaupungin opetustoimen kanssa. Sekä perusasteella että lukiossa on kannustettu oppilaita ja opiskelijoita aktiiviseen oppilaskuntatoimintaan. Oppilaiden turvallisuutta on lisätty KiVa- ja Verso-toiminnan avulla.

Tutki-kokeile-kehitä -toiminnan myötä tutkijat ja opettajat ovat verkottuneet paikallisesti ja kansallisesti, ja myös kansainvälinen verkostoituminen on lupaavasti orastavaa. Harjoittelukoulujen eNorssi-verkoston toiminnassa koulu on ollut erittäin aktiivinen.

Lukiossa on parannettu opintojen ohjausta ja etenkin aloittavien opiskelijoiden perehdyttämistä

lukio-opiskeluun. Lisäksi on panostettu kansainvälisten yhteyksien ylläpitämiseen muun muassa sosiaalisen median ja perinteisten menetelmien avulla. Opetuksen laadukkuus on näkynyt esimerkiksi lukiosta valmistuneiden erinomaisena menestyksenä ylioppilaskokeissa myös valtakunnallisella tasolla.

Kevään 2012 kuluessa Oulun yliopisto on käynyt tiiviitä neuvotteluja Oulun kaupungin kanssa normaalikoulun toisen toimipisteen saamiseksi kaupunkiin. Kajaanin normaalikoulu lakkaa 1.8.2013 ja tavoitteena on, että samaan aikaan Oulussa avataan kasvavaa opetusharjoittelutarvetta varten korvaava koulu. Päätös vaatii Oulun kaupunginvaltuuston hyväksynnän sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän opetusluvan.

Oulun normaalikoulun sisäilmaongelma on aiheuttanut huolta ja vaivaa joillekin kouluyhteisömme jäsenistä. Asiaan tulee selkeä parannus kesän 2012 kuluessa, kun molempiin normaalikoulun käytössä oleviin kiinteistöihin tehdään sisäilmaremontti. Remontin ajaksi koulurakennukset joudutaan pääosin tyhjentämään, mutta tuo valtava urakka kannattaa kyllä tehdä: syksyllä pääsemme aloittamaan turvallisissa, puhtaissa tiloissa.

Ruusun päivänä 4.5. pidimme henkilökunnan talkoot, joiden kuluessa kaksi lavaa täyttyi roskista. Talkooväki palkittiin ruusuilla ja pienellä purtavalla. Tapahtuma huipentui hiihtolomalla uudistetun keittiön avajaisiin. Virkistystä saatiin myös 25.5, jolloin kevätkarkeloiden merkeissä Rauhalassa muistimme muun muassa eläkkeelle siirtyviä henkilökunnan jäseniä.

Koulun taloudenpito on ollut varsin varovaista ja riskien ottoa on vältetty. Niinpä koulu teki positiivisen tuloksen ja onnistui kasvattamaan Oulun yliopiston peruspääomaa. Harjoittelukoulujen rahoitusmalli on kuitenkin uusiutumassa. Uuden rahoitusmallin ja kasvavan kustannuskehityksen vuoksi normaalikoulun talous tulee olemaan kovin haasteellinen vuodesta 2013 alkaen.

Harjoittelukoulujen tulevaisuudesta osana suomalaista yliopistojärjestelmää keskustellaan aika ajoin. Järjestelmä on ainutlaatuinen ja sen tulokset ovat kiistattomia. Tulevaisuus on kuitenkin hyvin pitkälti omissa käsissämme. Laadukas ja samaan aikaan kustannustehokas toiminta on se tie, jota kuljemme. Korkeatasoinen tutkimukseen pohjautuva opetus, huippuosaamiseen perustuva opetusharjoittelun ohjaus, taidolla hoidettu täydennyskoulutus, tutkimusorientoituneet täydentävän rahoituksen hankkeet sekä kansalliset ja kansainväliset verkostot ovat tärkeitä kulmakiviä toiminnallemme. Vankkumaton yhteistyö muiden koulutusalan toimijoiden kanssa sekä monisäikeiset kansalliset ja kansainväliset verkostot tarjoavat eväitä oppilaiden, opetusharjoittelijoiden sekä henkilökunnan henkisen pääoman kasvattamiseen.

Tärkein voimavaroistamme onkin osaava ja motivoitunut henkilökunta. Kaikille suuret kiitokset erinomaisesti tehdystä työstä! Kiitos myös oppilaille ja vanhemmille, yhteistyömme on sujunut mainiosti!

Matkamme kohti tuntematonta päämäärää jatkuu – ei pysähdytä.

Toukokuussa 2012

Kari Kumpulainen, KT
Oulun yliopiston harjoittelukoulun johtava rehtori

Ulla Saukkonen in memoriam

Koulumme pitkäaikainen opettaja, lehtori Ulla Saukkonen kuoli 1.12.2011 Oulussa pitkäaikaiseen sairauteen. Hän oli syntynyt Oulussa 10.6.1940. Ylioppilaaksi hän pääsi 1960 Oulun tyttölyseosta.

Ulla Saukkonen teki pitkän päivätyön kasvattajana, opettajana ja opettajankouluttajana. Jo ennen opettajanvalmistuslaitokseen menoa hänellä oli vuoden opettajanpesti Ranualla Kortteen kansakoulussa. Suoritettuaan kansakoulunopettajan tutkinnon vuonna 1963 Ulla Saukkonen aloitti opettajantyönsä Limingan yhteiskoulussa, jossa hän opetti kuvaamataitoa ja kirjoitusta. Limingan vuosien jälkeen hän siirtyi Oulunsuun yhteiskouluun kuvaamataidon ja kaunokirjoituksen opettajaksi. 1970-luvun alkupuolella hän aloitti opettajankouluttajan tehtävät, aluksi Oulun opettajankoulutuslaitoksen tuntiopettajana siirtyen sitten Oulun normaalikoululle luokanlehtorin tehtäviin 1975. Hän palasi vielä lyhyeksi aikaa didaktiikan lehtorin tehtäviin opettajankoulutuslaitokselle, ja yhtäjaksoinen luokanlehtorin tehtävien hoito Oulun normaalikoulussa alkoi 1980-luvun taitteessa. Kasvatustieteiden maisterin tutkinnon Ulla Saukkonen suoritti 1987. Eläkkeelle hän siirtyi 1.3.2004.

Ulla Saukkonen osallistui vuosikymmenten ajan Oulun opettajankoulutuslaitoksessa ja harjoittelukoulussa virinneeseen tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaan. 1970-luvulla hän oli mukana esi- ja alkuopetuksen eheyttämiskokeilussa ja 1980-luvulla avoimen opetuksen projektissa. Lisäksi hän sovelsi ja kehitteli uusia toimintamuotoja taito- ja taideaineiden opetuksessa kuvaamataitopainotteisen luokan opettajana toimiessaan.

Ulla Saukkosen erityisenä vahvuutena olivat kuvataiteet. Hänet muistetaan ennen kaikkea kuvataiteen opetuksen ammattilaisena. Hänen tyylinsä

sekä taiteen harrastajana että opettajana oli jäljittelemätön. Hänen tekemänsä työt – olivat ne sitten piirustuksia, vesivärimaalauksia tai tervehdyskortteja – tunnistettiin persoonallisesta ja omaperäisestä otteesta. Opettajana hän ohjasi oppilaansa taiteiden maailmaan eri oppiaineissa.

Työkaverina, ystävänä ja oppilaiden kanssa toimiessaan Ulla oli rehti, reilu, suora ja karismaattinen persoona. Hänestä välittyi myös herkkyyttä, lämpöä ja myötätuntoa muita ihmisiä kohtaan.

Vielä eläkkeelle siirtymisen jälkeenkin Ulla osallistui aktiivisesti koulumme juhliin, erilaisiin tapahtumiin ja opettajien tapaamisiin. Hän jäi muistoihimme hyvänä ystävänä ja työtoverina.

Marianna Junes-Tokola, Anja Lindh ja Vikke Vänskä

Eläkkeelle Juhani Vaskuri

Juhani Vaskuri suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon pääaineenaan kemia vuonna 1975 Oulun yliopistossa, ja samalla hän sai maisterin arvonimen. Jo ennen valmistumistaan hän oli toiminut opettajan tehtävissä Limingan yhteiskoulussa. Opintojen loppuvaiheessa hän toimi tutkimusapulaisena ja assistenttina kemian laitoksella ja jatkoi samoissa tehtävissä valmistumisensa jälkeen. Syksyllä 1976 hän siirtyi Pulkkilan lukion ja yläasteen matematiikan, fysiikan ja kemian opettajaksi. Parin vuoden jälkeen hän siirtyi Ylivieskan lukioon samoihin tehtäviin. Ylivieskassa hän toimi myös teknillisen koulun tuntiopettajana.

Jatko-opinnot vetivät Juhania kuitenkin puoleensa, ja niinpä hän siirtyi assistentiksi kemian laitokselle vuonna 1980, ja kolme vuotta myöhemmin hän suoritti filosofian lisensiaatin tutkinnon fysikaalisen kemian linjalta. Myös tänä aikana hänellä oli useita sivutoimisia opettajan tehtäviä.

Vuonna 1986 opettajan työt kutsuivat taas, ja Juhani siirtyi Oulun normaalikouluun matematiikan, fysiikan ja kemian opettajan tehtävään, jossa hän toimii edelleen. Välillä hän oli käynyt suorittamassa yhden lukukauden mittaisen opetusharjoittelun, johon hänellä oli oikeus työuransa perusteella. Kasvatustieteen aineopinnot pätevöittivät Juhanin normaalikoulun lehtorin virkaan, johon hänet nimitettiin vakinaisesti vuonna 1989.

Pitkään uransa aikana Juhanilla on ollut monia eri tehtäviä, ja hän on saanut käyttää lahjakkuuttaan kemian oppikirjojen tekijänä ja muun kemian oppimateriaalin valmistajana. Hän on toiminut kouluttajana monilla kursseilla ja asiantuntijatehtävissä eri työryhmissä. Kemian didaktiikka ja demonstraatiokoulutus ovat olleet pitkään Juhanin asiantuntevissa käsissä. Näin lyhyessä kirjoituksessa on mahdotonta kertoa kaikista Juhanin ansioista kemian opetuksen alalla, mutta ne ovat valtakunnallisestikin nähtynä kiistattomat. Monet oppilas- ja opetusharjoittelijasukupolvet ovat saaneet olla Juhanin opissa kuten myös monet kemian opettajat.

Juhania on palkittu monella tavalla. Vuonna 2007 tasavallan presidentti myönsi hänelle ansioista Suomen Leijonan ritarimerkin. Yliopistolla hänen pitkää uraansa on myös muistettu ansiomerkillä.

Kemian opetuksen lisäksi Juhanin monipuolinen osaaminen on tullut esille rehtorin tehtävissä, ja hän on toiminut useaan otteeseen rehtorina, Oulun normaalikoulun vararehtorina, lukion vararehtorina, missä tehtävässä hän toimii aina eläkkeelle siirtymiseensä saakka, sekä lukion rehtorina 2001–2006.

Itse olen toiminut Juhanin työtoverina yli 20 vuotta, aluksi kollegana matemaattisten aineiden ryhmässä. Tänä aikana opin tuntemaan hänet kemian opetuksen asiantuntijana, jonka opetuksessa teoria ja käytäntö nivoutuivat saumattomasti toisiinsa ja oppilaat työskentelivät ahkerasti ja innostuneesti.

Aloitimme samaan aikaan asterehtoreina syksyllä 2001, Juhani lukion rehtorina ja minä yläkoulun rehtorina. Yhteistyömme toimi saumattomasti, ja oli mukava opetella uutta tehtävää yhdessä hänen kanssaan. Tuimme toinen toisiamme, ja jos näytti siltä, ettei itse ehdi aivan kaikkea tekemään, tarjoutui Juhani aina auttamaan. Aivan varmasti nämä ensimmäiset vuodet rehtorina olisivat olleet huomattavasti hankalampia ilman kollegan tukea.

Yhteiset vuodet asterehtoreina ja ne kaksi vuotta, jotka toimin johtavana rehtorina, tutustuttivat minut Juhaniin aivan uudella tavalla. Hän on lämmin, aidosti työtovereistaan välittävä ja vastuun kantava ihminen, joka ei koskaan jättänyt minua pulaan, oli sitten kysymys neuvojen antamisesta tai valvontalistojen laatimisesta. Ottipa hän viime vuosina vastuun myös opetushallinnon luennoista harjoittelijoille, kun muut rehtorit olivat kiireisiä.

Juhanin eläkkeelle siirtyminen jättää matikistien pöytään ja koko kouluun ison aukon. On vaikea kuvitella, että jostain saisimme hänen tilalleen yhtä pätevän ja monitaitoisen ihmisen. Toisaalta näin pitkän ja ansiokkaan uran jälkeen eläkepäivät ovat ansaittuja. Kukapa tietää, vaikka saisimme vielä jonain päivänä kutsun Juhanin väitöstilaisuuteen.

Koko koulun ja omasta puolestani haluan toivottaa Juhanille onnellisia ja pitkiä eläkevuosia.

Eija Kumpulainen
yläkoulun rehtori

Eläkkeelle Marjatta Rantala-Räsänen

Lehtori Marjatta Rantala-Räsänen jää ansaitulle eläkkeelle 31.7.2012. Hän pääsi ylioppilaaksi Varkaudessa Kuoppakankaan yhteiskoulusta vuonna 1971 ja valmistui peruskoulun luokanopettajaksi Joensuun opettajankoulutuslaitoksesta 1975. Erityisopettajan ja HuK-tutkinnot hän suoritti vuonna 1976 Joensuun korkeakoulussa ja kasvatustieteiden maisterin tutkinnon työn ohessa 1999 Oulun yliopistossa.

Työ toi Marjatan ja Heikki-puolison Pohjois-Suomeen vuonna 1976, jolloin Marjatta aloitti uransa Oulun kaupungin koululaitoksessa, aluksi luokanopettajana Kuivasjärven ja Rajakylän ala-asteella ja myöhemmin lukemis- ja kirjoittamishäiriöisten oppilaiden erityisopettajana useilla eri ala-asteilla. Tiedonhalu ja mielenkiinto siirtolaislasten opetusta kohtaan veivät nuoren avioparin kaksi eri kertaa naapurimaahan Ruotsiin. Ensimmäisellä kerralla Marjatta työskenteli Örebrossa kotikielen opettajana ja erityisopettajana suomalaisella ala- ja keskiasteella vuosina 1979–82. Tämän jälkeen kolme vuotta kului Oulussa erityisopettajan virassa. Toisen ulkomaanvaiheen kohteena oli Björktorpsskolan Eskilstunassa vuosina 1986–89. Siellä Marjatta toimi suomalaislasten kotikielen opettajana. Käytännössä työ oli luokanopettajan työtä suomalaisluokilla. Suomeen paluun jälkeen erityisopettajan työ jatkui Koskelan ja Merituulen koulussa. Yhteistyö Oulun normaalikoulun kanssa alkoi vuonna 1992, jolloin Marjatta toimi vietnamilaisen pakolaisryhmän opettajana normaalikoulun tiloissa. Normaalikoulun palvelukseen hän siirtyi vuonna 1996.

Marjatta Rantala-Räsänen on arvostettu asiantuntija erityisopetuksen alueella. Erityisesti maahanmuuttajaoppilaiden opetus ja arviointi ovat hänen vahvuusalueitaan. Hän on toiminut kouluttajana Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa ja täydennyskoulutuskeskuksessa, Oulun kaupungin koululaitoksessa ja muutamissa muissa maamme oppilaitoksissa. Ruotsissa hankittu kansainvälinen kokemus on ollut hyödyksi puheopettajan sivutoimessa Oulun ruotsalaisessa koulussa. Marjatta on osallistunut myös äidinkielen ja kirjallisuuden erityisopetuksen oppikirjan tekemiseen.

Työyhteisössä Marjatta Rantala-Räsänen on ollut luotettava, yhteistyökykyinen ja auttavainen. Opettajantyöhönsä hän on paneutunut tunnollisesti ja kantanut vastuuta erityisopetuksen kehittämisestä ja opetussuunnitelmatyöstä yhteistyössä kollegoidensa kanssa. Viimeiset muutokset koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa tehtiin kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin tuen osalta vuoden 2011 aikana. Yhteistyö Oulun kaupungin koululaitoksen kanssa on sujunut joustavasti Marjatan kautta. Myös tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminta on kiinnostanut häntä. Jatko-opintojen yhteydessä 1990-luvun jälkipuoliskolla hän toimi aktiivisesti Oulun yliopiston ja kaupungin arviointiprojektissa. Marjatta on ottanut rohkeasti vastaan monet koulun ja opettajantyön muutokset ja haasteet. Kaksi viimeistä vuotta hän on hoitanut kiitettävästi sekä luokanopettajan että erityisopettajan tointa. Lisäksi hän on osallistunut luokkansa kanssa viime vuonna alkaneeseen UBIKO-hankkeeseen.

Marjatta Rantala-Räsänen on innostava, ymmärtäväinen ja oikeudenmukainen opettaja, jolle lapsen etu ja oikeus hyvään elämään ovat keskeisiä eettisiä periaatteita. Monet lapset ovat hänen avullaan saaneet onnistumisen kokemuksia ja uskoa omiin mahdollisuuksiinsa. Lisäksi suuri jo valmistuneiden ja tulevien opettajien joukko on saanut tukea ammatillisessa kasvussaan ja opettajaidentiteettinsä kehityksessä hänen laadukkaassa ohjauksessaan. Marjatan järkevä ”jalat maassa” -suhtautumistapa on hyvin usein osoittautunut toimivaksi ja oivalliseksi ratkaisuksi kouluarjen moninaisissa tilanteissa.

Marjatan rakkaimpia harrastuksia ovat matkustaminen, ”karavaanailu” sekä puutarhanhoito. Vapaa-ajan asunto Joroisissa tarjoaa hyvät mahdollisuudet rentoutumiseen ja luonnossa kulkemiseen. Toivotamme Marjatalle ikimuistoisia hetkiä lempiharrastusten parissa tulevina vuosina.

Kiitämme koko työyhteisön puolesta Marjattaa yhteisistä vuosista ja arvokkaasta työstä opettajana ja opettajankouluttajana.

Anja Lindh ja Markku Veteläinen

Eläkkeelle Veikko Sivula

Pitkän ja merkittävän elämäntyön Oulun normaalikoulussa tehnyt lehtori Veikko Sivula siirtyy ansaitulle eläkkeelle 31.8.2012. Hän pääsi ylioppilaaksi Kauhavan yhteiskoulusta vuonna 1967 ja valmistui peruskoulun opettajaksi Jyväskylän yliopistossa 1972.

Veikko Sivula aloitti opettajanuransa Tampereella Aleksanterin kansakoulussa vuonna 1972. Erityisopettajantutkinnon suoritettuaan 1974–75 hän toimi kaksi vuotta peruskoulujen yhteisenä erityisopettajana Saarijärvellä. Vuosina 1977–82 hän työskenteli Joensuun normaalikoulun luokanlehtorina. Vuonna 1982 Sivulan perhe muutti Ouluun, ja Veikon pitkä ura luokanlehtorina Oulun normaalikoulussa alkoi.

Veikko Sivula on ollut innokkaana mukana koulun, opetuksen ja opettamisen kehittämisessä. Hän osallistui 1980-luvulla Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa ja normaalikoulussa toteutettuun avoimen opetuksen projektiin suorittaen samanaikaisesti kasvatustieteiden maisterin tutkinnon 1987. Myöhemmin hän on soveltanut oman luokkansa työskentelyssä muun muassa projektimetodia kodin ja koulun yhteistyömuotona.

Veikko Sivula toimi 1990-luvun alussa lyhyitä jaksoja didaktiikan lehtorina kasvatustieteiden tiedekunnassa sekä vuosina 1991–93 ohjaajana Haaveprojektissa, monimuoto-opiskelua ja toimintatutkimuksellista lähestymistapaa soveltavassa luokanopettajakoulutuskokeilussa. Työssään hän on saanut arvostusta alkuopetuksen asiantuntijana ja taitavana opettajankouluttajana. Monet opiskelijat ovat saaneet tukea opettajaksi kasvussaan hänen ymmärtävässä, kannustavassa ja ammattitaitoisessa ohjauksessaan. Lukemaan ja kirjoittamaan opetuksessa hän on kehittänyt oman, hyvin toimivan menetelmän yhdistäen analyyttisiä ja synteettisiä menetelmiä.

Esikuvallisena kasvattajana Veikko huomioi jokaisen oppilaansa yksilöllisenä persoonana auttaen heitä löytämään omat vahvuutensa. Rohkaisevalla ja myönteisellä asennoitumisellaan, aidolla kiinnostuksellaan sekä laaja-alaisella tarkastelunäkökannallaan hän on auttanut monta lasta heidän alkutaipaleellaan.

Opetus- ja ohjaustyönsä lisäksi Veikko Sivula on ollut tuottelias oppimateriaalin tekijä. Hän on osallistunut muun muassa matematiikan sekä äidinkielen ja kirjallisuuden oppikirjojen kirjoittamiseen.

Hän on ollut mukana muun muassa Kustannusosakeyhtiö Otavan *Tuhatta ja sataa* -matematiikansarjan työryhmässä. Monet kollega Marja Maggan kanssa yhteistyössä syntyneet alkuopetuksen lukemisen ja kirjoittamisen materiaalit (*Salaisia taikoja, Satuseppä, Kultainen käsialavihko ja tekstausvihko, Sanasampo sekä Lausesampo*) ovat hyvin suosittuja edelleenkin maamme kouluissa.

Veikko Sivula on toiminut myös erilaisissa vastuullisissa luottamustehtävissä, muun muassa koulumme edustajana tiedekuntaneuvostossa ja luokanopettajakoulutuksen valintatoimikunnassa. Lisäksi hän on ollut koulumme vararehtori usean vuoden ajan.

Rauhallisella, luotettavalla, empaattisella ja huumorintajuisella olemuksellaan Veikko on usein ilahduttanut työyhteisömme arkea ja juhlaa. Hän on muun muassa osoittanut omaavansa loistavia laulajan, näyttelijän, kirjoittajan ja piirtäjän lahjoja koulun juhlissa ja muissa tilaisuuksissa.

Vapaa-aikanaan Veikko harrastaa matkustamista sekä hyöty- ja kuntoliikuntaa. Erityisen kiinnostuksen kohde on ranskan kieli ja ranskalaisuus. Tulevina vuosina näille harrastuksille ja yhdessäololle perheen kanssa jääkin enemmän aikaa. Lastenlapset ovat lähellä Veikon sydäntä. Toivotamme Veikolle miellyttäviä hetkiä rentouttavien harrastusten ja rakkaiden läheisten parissa.

Veikko ansaitsee työyhteisömme lämpimät kiitokset hyvästä työtoveruudesta ja ansiokkaasta työstä opettajana ja opettajankouluttajana.

Anja Lindh ja Markku Veteläinen

Eläkkeelle Marja Frederiksen

"Pitää kysyä Marjalta!" Tuon lausahduksen olemme tottuneet kuulemaan tuon tuosta, kun emme ole jotain koulunpitoon liittyvää seikkaa tienneet tai muistaneet. Osastosihteeri Marja Frederiksen sen sijaan on tiennyt ja muistanut kaiken – ja ollut työssään täysin korvaamaton. Tämän lukuvuoden lopun kansliakiireet ovat viimeiset Marja Frederiksenin pitkällä työuralla Oulun yliopiston normaalikoulussa, sillä hän jää eläkkeelle elokuun ensimmäisenä päivänä 2012. Meillä työtään Norssissa jatkavilla on ollut sitä vastoin usein viime aikoina mielessä, että koulu nyt kaatuu kokonaan, kun Marja jää eläkkeelle. Niin suuri ja kantava voima hän on meille kaikille norssilaisille ollut.

Marja Frederiksen opiskeli ylioppilaaksi valmistuttuaan merkonomin tutkinnon Oulun kauppaoppilaitoksen sihteerilinjalla 1973. Jo seuraavana vuonna hän aloitti työnsä kanslistina Oulun yliopiston harjoittelukoulussa, silloisessa Oulun normaalilyseossa. Kansliatoiminnan kokonaisvastuu on siitä lähtien ollut kaiken aikaa Marja Frederiksenin harteilla. Hänen vastuullaan on ollut erityisesti koulun yleis-, henkilöstö- ja taloushallinnon asiat. Viime vuosina vastuu vain entisestään kasvoi, kun koulun kansliahenkilökuntaa jouduttiin vähentämään valtion tuottavuusohjelman johdosta. Rauhalliseen, asiantuntevaan ja erittäin päättäväiseen tyyliinsä Marja on luotsannut yläkoulun ja lukion kanslian muutoksen läpi siten, että koulun jokapäiväinen toiminta niin oppilaiden, opiskelijoiden kuin henkilöstönkin suuntaan on ollut turvattu, vaikka työmäärä kansliahenkilökunnalla on valitettavasti lisääntynyt ja työ yliopistouudistuksen myötä myös monimutkaistunut. Marja on aina pitänyt työssään tärkeänä koulun arjen sujumista kitkatta kaikista muutoksista huolimatta. Niinpä hän ei ole säästellyt voimiaan työssään vaan on joustanut myös työajoissaan sen mukaan kuin koulun kiireinen vuosikello on sanellut.

Niin me rehtorit kuin opettajat, puhumattakaan yläkoulun oppilaista ja lukion opiskelijoista, olemme aina saaneet asioiden hoitamiseen Marjalta neuvot ja avun. Marja on vaivojaan säästämättä selvittänyt asian kuin asian ja siinä sivussa tehnyt vielä monta muuta tehtävää valmiiksi. Koulun koko henkilöstö jää kaipaamaan Marjan loputonta tukea ja asiantuntemusta koulun asioiden hoitamisessa. Marja ei ole koskaan pitänyt itsestään melua vaan on osoittanut asiantuntemuksensa koulun pidossa siten, ettei sitä

ole ollut tarvetta kyseenalaistaa koskaan.

Marja on luotsannut kansliassa koulun vuosikierron läpi liki 40 vuotta ja saa olla jokaisesta niistä ylpeä. Hän on työskennellyt neljän johtavan rehtorin alaisuudessa ja ollut kaikille heille suurena tukena koulun hallinnollisten ja talousasioiden hoitamisessa. Koulun kanslistin työ on ehtinyt Marjan työuran aikana muuttua aivan toisenlaiseksi monelta osin, kuten tekniikaltaan, mutta koulun vuosikellon mukaan eläminen ja rutiinit eivät. Meidän muiden horjuessa muutosten keskellä, Marja on pitänyt arjen tiukasti otteessaan. Marjan huumorintajukin on ollut vertaansa vailla; monet, monet hervottomat naurut on naurettu työnteon lomassa.

Osastosihteeri Marja Frederiksen on ollut työssään loputtoman kärsivällinen, äärimmäisen yhteistyökykyinen ja kaikille aina ystävällinen mutta tarpeen vaatiessa tiukka. Asiat on hoidettu asioina, ja siten että ne ovat menneet oikein. Sivusta Marjan asiantuntijuutta ja palveluhenkisyyttä seuratessa olen voinut vain ihmetellä, miten uskomattoman kärsivällisesti hän on selvittänyt asioita tarvittaessa uudestaan ja uudestaan eri ihmisten niitä kysyessä. Työtoverinakin Marja on ollut aivan vertaansa vailla. Parempaa opastajaa esimerkiksi omaan lukion rehtorin työhöni en olisi voinut ikinä saada kuin Marja on minulle ollut.

Kaiken kaikkiaan osastosihteeri Marja Frederiksen on ollut sekä johtavan rehtorin että asterehtoreiden tukena aivan korvaamaton asiantuntemuksensa vuoksi. Rehtorit ovat tulleet ja menneet mutta Marja on ollut. Häntä ei voi korvata. Meidän kaikkien vielä työtä koulussa jatkavien on vain opittava tulemaan toimeen ilman tuttua toteamusta "pitää kysyä

Marjalta!" Marja nimittäin vie eläkkeelle lähtiessään mukanaan sellaisen määrän tietoa ja taitoa, että menee aikaa, ennen kuin koulun arki palaa entiselleen. Monesti tulemme vielä toteamaan, että olisipa Marja vielä töissä, niin tämäkin asia selviäisi.

Marja Frederiksenin ansiot työssään ovat olleet niin merkittävät, että hänet on palkittu presidentin myöntämällä 30-vuotisvirka-ansiomerkillä työskentelystään Oulun yliopistossa. Lisäksi presidentti on myöntänyt Marja Frederiksenille Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin kultaristein.

Haikeasti sanomme Marjalle sydämellisen kiitoksen hänen kaikesta Oulun normaalikoulun, sen oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilöstön eteen tekemästään työstä 40 vuoden ajan. Toivotamme Marjalle kaikkea hyvää ja mitä parhaimpia päiviä perheen ja mökkeilyn parissa. Jäämme kaipaamaan rakasta työtoveriamme!

Sari Eskola
lukioasteen rehtori

Vielä vanhoin vaatimuksin, mutta uutta kohti – aineenopettajan pedagogisista opinnoista

Aineenopettajaksi opiskelevat ovat saaneet kuluneen lukuvuoden aikana suoritettua varsin tiiviin opetusharjoittelukokonaisuuden siihen liittyvine muine opintoineen. Ohjatun opetusharjoittelun opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja sisältöjä on tarkennettu edellisen lukuvuoden aikana opiskelijoilta kerätyn palautteen pohjalta. Palautetta on saatu eNorssissa toteutettavan Suomen normaalikoulujen yhteisen palautejärjestelmän keräämien tietojen pohjalta.

Harjoitteluaikataulu on ollut edellisen lukuvuoden kaltainen. Vain pieniä muutoksia on jouduttu tekemään palautteiden pohjalta. Kandivaiheen ohjattu harjoittelu toteutettiin viimeistä kertaa syyslukukauden alussa harjoittelun vanhan opetussuunnitelman mukaisesti. Uudessa aineenopettajakoulutuksen opetussuunnitelmassa orientoiva ja perusharjoittelu yhdistyvät 5 opintopisteen laajuiseksi perusharjoittelujaksoksi.

Kandivaiheen harjoittelijoita oli tänä lukuvuonna normaali määrä, noin 140. Itsenäisyyspäivän jälkeen noin 145 maisterivaiheen harjoittelijaa tuli suorittamaan syventävät, soveltavat ja valinnaiset opetusharjoittelujaksonsa. Tämäkin harjoitteluvuosi on jälleen vaatinut koko koulun väeltä joustavuutta ja myönteistä suhtautumista tärkeään tehtäväämme opettajankouluttajina.

Asteittain kohti itsenäistä vastuuta

Opintopisteinä pedagogisten opintojen laajuus on 60 pistettä, josta ohjattua opetusharjoittelua on 17 opintopistettä. Opetusharjoittelun yhteydessä suoritetaan lisäksi soveltavaa harjoittelua kahden ja valinnaisia opintoja kolmen opintopisteen verran. Kaiken kaikkiaan opetusharjoittelun opintojaksojen tavoitteena on, että opiskelijat perehtyvät asteittain opetustyöhön ja ottavat harjoittelun edetessä yhä enemmän vastuuta opetuksen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Orientoivan harjoittelujakson tavoitteena on tutustua sekä oppilaiden koulupäivään että opettajan työhön. Perusharjoittelussa opiskelijat perehtyvät oman oppiaineensa opetukseen pitämällä opetustuokioita. Syventävät harjoittelut sisältävät aiempia jaksoja laaja-alaisempaa opetusharjoittelua. Opiskelijoiden vastuuta lisätään viimeiseen harjoittelujaksoon mennessä siten, että tulevat opettajat lopulta suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat kokonaisen kurssin joko perusasteella tai lukiossa.

Harjoittelujaksojen aikana pyritään myös herättämään opettajaksi opiskelevien kiinnostusta kansalaisaktiivisuuden lisäämiseen kouluissa. Kaikki harjoittelijat saavat sekä yleisesti että oman aineensa harjoittelun yhteydessä ohjausta kansalaisvaikuttamisen edistämiseen. Aineenopettajan pedagogisiin opintoihin sisältyy myös tieto- ja viestintätekniikan opintoja.

Soveltavassa harjoittelussa opiskelijat suorittavat opetushallinnon perusteet ja erityispedagogiikan kurssin, johon sisältyy kahden päivän tutustumiskäynti jossakin lähialueen erityisoppilaitoksessa.

Valinnaisia opintojaksoja tarjotaan useissa eri oppiaineissa. Niiden tavoitteena on syventää eri oppiaineiden opettamista ja laajentaa muuten opettajuuteen liittyviä seikkoja.

Uusi opetussuunnitelma 2013

Kuluneen lukuvuoden aikana kasvatustieteellisessä tiedekunnassa on saatu päätökseen aineenopettajakoulutuksen opetussuunnitelmauudistustyö yhteistyössä humanistisen ja luonnontieteellisen tiedekunnan kanssa. Työ kesti liki kolme vuotta, ja meiltä siinä olivat mukana koko ajan Sari Eskola, Pasi Hieta ja Hellevi Kupila. Uusi opetussuunnitelma astuu voimaan kandivaiheen opiskelijoille keväällä 2013 ja maisterivaiheen opiskelijoille syksyllä 2013.

Sari Eskola ja Hellevi Kupila
pääkoordinaattorit

Kevättervehdys OHARI ry:ltä!

Oulun Aineenopettajaksi Opiskelevat eli OHARI ry haluaa kiittää Norssin oppilaita kuluneesta vuodesta! On ollut ilo toteuttaa opetusharjoittelua teidän kanssanne. Lukuvuosi on ollut kaikille osapuolille työntäyteinen mutta antoisa. Nyt on hyvä siirtyä kesälaitumille kirmailemaan ja tuulettamaan päätä vuoden tietotulvan jäljiltä.

Opetusharjoittelukoulussa opiskeleminen on varmasti rankkaa, sillä opettajat ja opetusmenetelmät vaihtelevat tiuhaan tahtiin. Oppilailta vaaditaan suurta mukautumiskykyä, kun siipiään kokeilevat nuoret opettajanalut testaavat taitojaan. Oppimista tapahtuukin molemmin puolin, eikä virheiltäkään vältytä.

Jatkossa OHARI ry haluaisi ottaa oppilaat ja heidän mielipiteensä paremmin huomioon. Ovathan oppilaat itse oman oppimisensa asiantuntijoita, ja siksi olisi mukava kuulla heidän ajatuksiaan opetuksesta. Opetustyylejä ja oppimistapoja on monenlaisia – samalla tavalla kuin on opettajia ja oppilaitakin. Opetuksen kehittämisen kannalta on tärkeää huomioida se, minkälaisen opetuksen oppilaat itse kokevat parhaaksi: oppilaita vartenhan me auskut haluamme tätä työtä tehdä.

Osan teistä tapaamme jälleen ensi lukukaudella; osa teistä jatkaa kohti uusia haasteita. OHARI ry:n hallitus haluaa vielä muistuttaa, että elämä ei ole opiskelua varten, vaan opiskelu elämää varten. Nauttikaa siis nuoruudestanne täysin rinnoin!

Onnea ja menestystä toivottaen OHARI ry:n hallitus

Suvituuli Aavalaakso, Mona Ahonen, Eija Moilanen, Maria Laakkonen ja Liisa Lauri Oharin hallituksesta.

Opetusharjoittelu luokanopettajakoulutuksessa

Lukuvuosi 2011–2012 on vuosiluokilla 0–6 ollut opetusharjoittelun osalta työteliäs. Lisääntyneet ja tulevaisuudessa yhä lisääntyvät opiskelijamäärät asettavat omat haasteensa opiskelijoiden ohjaukselle. Ohjaavien opettajien työmäärä on kasvanut, ja erilaisissa opiskeluputkissa olevien opiskelijoiden aikataulujen yhteensovittaminen on vaatinut joustoa puolin ja toisin. Kaikesta on kuitenkin selvitty kunnialla. Opiskelijoiden palautteissa onkin kiitelty koulumme osaavaa henkilökuntaa.

Koulutyöskentelyjaksot, joiden aikana opetusharjoittelua toteutetaan, ovat tavoitteiltaan erilaisia, ja ne vuorottelevat pitkin lukuvuotta. Jaksot on suunniteltu niin, että opiskelijan vastuu opetustapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa kasvaa siirryttäessä jaksolta toiselle. Opiskelijoiden pedagogiset teoriaopinnot, ainedidaktiset teoriaopinnot ja opetuksen käytäntö liitetään toisiinsa koulutyöskentelyjaksojen yhteydessä. Teoriaopintojen lisääntyessä myös käytännön harjoittelun määrä kasvaa ja harjoitteluihin liittyvät tavoitteet lisääntyvät.

Orientoivaa koulutyöskentely (OKT) -jaksoa, joka on suunnattu ensimmäisen vuoden opiskelijoille, toteutettiin tänä vuonna kaksi aiemman yhden sijaan. Kahden viikon ajan opiskelijat seurasivat aktiivisesti opetusta ja suunnittelivat ja pitivät pieniä opetustuokioita. Liikenneturvan opiskelijoille pitämän luennon perusteella opiskelijaryhmät suunnittelivat liikennekasvatustunnin omalle nimikkoluokalleen. Tuntien ulkopuolisesta toiminnasta saatiin myös tuntumaa. Lokakuussa harjoitelleet opiskelijat osallistuivat uimaviikon kuljetuksiin ja valvontoihin, ja tammikuun OKT-ryhmä puolestaan organisoi ja toteutti Unicef-kävelyn.

Kandidaattivaiheen koulutyöskentely (KKT) -jakso toteutettiin tänä lukukautena kolme kertaa. KKT-jaksojen aikana pureudutaan opetuksen perusasioihin sekä tutustutaan aihekokonaisuuksiin, joita opetussuunnitelmaan kuuluu. Opiskelijat kokevat KKT-jakson haastavana, mutta antoisana. Useimmat pitävät tässä jaksossa ensimmäistä kertaa itsenäisesti opetustuokioita.

Viimeisenä harjoittelujaksona opiskelijat suorittavat Maisterivaiheen koulutyöskentely (MKT) tai School Experience II (SE II) -jakson. Näissä koulutyöskentelyjaksoissa opiskelijat ottavat kokonaisvaltaisen vastuun luokasta ja opetuksesta sekä osallistuvat kodin ja koulun yhteistyön eri muotoihin. Myös oppilasarviointiin osallistuminen on viimeisen harjoittelun tavoitteena. Opiskelijoille suunnattu luentosarja oppilashuollosta on koettu erittäin hyödylliseksi ennen työelämään siirtymistä. Tänä lukuvuotena erityistä huomiota on saanut uuden erityisopetuslain edellyttämä kolmiportainen tuki, jonka eri vaiheisiin opiskelijat ovat konkreettisesti tutustuneet.

Lukuvuoden aikana opetusharjoittelua suoritti koulussamme yli 250 opiskelijaa. Lisäksi yksi Oulun seudun ammattikorkeakoulun tanssiopiskelija suoritti koululuokkaharjoittelunsa koulussamme.

Kaikissa koulutyöskentelyjaksoissa opettajat ohjaavat opetusharjoittelijoita opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Ohjausta antavat myös kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikön lehtorit. Työpäivien jälkeen opiskelijoiden kanssa käydään palautekeskusteluja. Niissä keskustellaan pidetyistä oppitunneista. Ne myös mahdollistavat opetuksen arjen peilaamisen teoreettisiin viitekehyksiin. Toisilta opiskelijoilta saatu vertaispalaute on koettu tärkeäksi lisäksi tuntien arvioinnissa.

Opiskelijapalautetta on kerätty jaksokohtaisesti harjoittelujen kehittämistä silmällä pitäen. Myös valtakunnallisen harjoittelupalautteen keräämistä on jatkettu.

Harjoittelujen kehittäminen vaatii jatkuvaa arviointia. Tätä työtä on tehty opetusharjoittelutiimissä, johon kuuluu sekä koulumme että kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikön henkilökuntaa. Myös koulun sisäinen opettajankoulutustiimi on kokoontunut useita kertoja keskustelemaan harjoitteluihin liittyvistä ajankohtaisista asioista.

Auli Halme ja Erkki Pekkala
Vuosiluokkien 0–6 opetusharjoittelun koordinaattorit

Opetusharjoittelussa Norssilla

Kulunut vuosi on ollut erittäin antoisa niin opiskelijoille, opettajille kuin oppilaillekin. Oulun normaalikoulu on Oulun yliopiston virallinen harjoittelukoulu, jossa opiskelijat pääsevät harjoittelemaan opettajuutta niin sanotussa kenttätyössä. Harjoituskoulu on meille opiskelijoille erittäin tärkeä juuri sen vuoksi, että pääsemme harjoittelemaan oikeita tilanteita oikeiden ihmisten kanssa. Myös kriittinen palaute opettajilta ja oppilaita auttaa meitä kehittymään opettajina siihen suuntaan, mihin nyky-yhteiskunta haluaa.

Ensimmäisen harjoittelun jälkeen huomasin, kuinka lämmin ja vastaanottava asenne koulun henkilökunnalla ja oppilailla oli. Opiskelijana koin heti, että olin tervetullut suorittamaan harjoittelujaksoni. Opettajat antoivat ammattitaitoisesti hyviä vinkkejä ja näyttivät meille, minkälaista on olla nykypäivän luokanopettaja. Opettajan työ on erittäin vaativaa, mutta antoisaa. Opettajat ovat suurennuslasin alla joka päivä, ja opettajilta odotetaan koko ajan enemmän ja enemmän. Onneksi me, tulevat luokanopettajat, olemme valmiita tarttumaan haasteeseen, ja normaalikoulun opettajien avulla meistä tulee hyviä opettajia.

Yhteistyö Oulun normaalikoulun ja Oulun yliopiston luokanopettajaopiskelijoiden kanssa on jatkunut pitkään ja toivon, että se jatkuu vielä monta vuotta eteenpäin. Teemme yhdessä monista asioista suuria.

Yhteistyöstä kiittäen
Henri Hand
Pedagogian ylioppilaat ry:n puheenjohtaja

Ensimmäisen vuoden opiskelijat ohjaavat Unicef-kävelyä. Kuva: Anja Lindh.

Ohjaustyön haasteet yhdistävät — eNorssin ohjaajakoulutus Pohjois-Suomessa

Harjoittelukoulujen yhteistyöverkosto eNorssi on järjestänyt ansiokasta ohjaajakoulutusta opettajankouluttajille jo kohta kymmenen vuoden ajan. Alkuvaiheissa toteutetuista valtakunnallisista koulutuksista toiminnan painopiste on siirtynyt alueellisten koulutusten suuntaan. Keväällä 2012 toteutettiin ensimmäinen Pohjois-Suomen alueen koulutus Oulun ja Lapin yliopistojen opettajankouluttajille. Osallistujia oli 10 harjoittelukouluilta ja kasvatustieteen tiedekunnista.

Koulutus oli kolmen kontaktipäivän varaan rakentuva kokonaisuus. Pakkasmittari näytti -32, kun ryhmä kokoontui aloittamaan koulutusta Rovaniemellä helmikuussa. Ensimmäisenä päivän virittäydyttiin tunnistamaan kehittymistarpeita Anneli Laurialan ja Jaana Lepistön luentojen siivittäminä. YVI-hanke mahdollisti Jaana Lepistön osallistumisen kustantamalla hänen matkansa ja majoituksensa. Tohtori Lepistön aiheena oli yrittäjyyskasvatuksen aiheuttamat haasteet kasvatukselle ja ohjaustyölle. Anneli Lauriala esitteli laajasti omien tutkimustensa tuloksia ja käsitystään kasvatuksen muutoksesta.

Rauhallinen saareke työn keskelle

Jokaisella koulutukseen osallistuneella oli oma henkilökohtainen kehittämistehtävänsä. Näiden tehtävien työstäminen aloitettiin Oulussa toisena kontaktipäivänä konsultatiivisella työskentelyllä, johon osallistujat perehdytti Matleena Mäenpää Oulun yliopistosta.

Toisen ja kolmannen kontaktipäivän välillä Rovaniemen ja Oulun ryhmät kokoontuivat tahoillaan ohjauskahviloihin, joissa keskusteltiin kehittämistehtävien etenemisestä ja konkretisoitiin niiden teemoja tarpeen mukaan. Kahvin äärellä huomattiin, kuinka yhteisiä ohjaustyön haasteet ovat osallistujien erilaisista toimenkuvista riippumatta. Keskustelu oli vireää ja innostunutta.

Koulutus päättyi kolmanteen kontaktipäivään 3. toukokuuta Rovaniemellä. Jokainen osallistuja sai oman aikansa kertoa kehittämästään asiasta muiden häiritsemättä. Yksi koulutuksen työtavallisista teemoista olikin ”rauhallisen saarekkeen” luominen muuten kiireisen työn keskelle. Hetken, jolloin on lupa pysähtyä oman työnsä äärelle ja kehittää eteenpäin niitä asioita, jotka arkipäivän keskellä ovat osoittautuneet kehitystarpeiksi. Kurssin lopussa vaikutelma on, että jokainen osallistuja on pystynyt kehittämään omaa työtään ja yhdessä jaettujen kokemusten kautta oppi on myös levinnyt muiden osallistujien hyödyksi.

Työryhmän Auli Halme, Hellevi Kupila, Anne Ervast ja Pasi Hieta puolesta

Pasi Hieta
eNorssin ohjaajakoulutustyöryhmä

Oulun ja Lapin yliopistojen opettajankouluttajille järjestettiin yhteinen ohjaajakoulutus keväällä 2012.

Kolmiportainen tuki Oulun normaalikoulussa

Uusi perusopetuslain muutos tuli voimaan 1.1.2011 ja asettui käyttöön kouluissa 2011 elokuun alusta. Oppilaan tuen uudistamisessa painotetaan varhaisen puuttumisen, lähikoulun ja inklusiivisuuden periaatteita. Oppilaan tuki kuvataan kolmiportaisena: yleinen, tehostettu ja erityinen tuki.

Normaalikoulussamme lain muutokset kirjattiin koulun opsiin tekemällä perusopetuslain valmistavaa työtä edellinen lukuvuosi. Erityisopettajat kouluttautuivat vastaamaan lain muutoksiin, ja valmistelimme opettajille koulutusta elokuun koulutuspäivään. Aiemmin marraskuussa 2010 oli kaupungin erityisopetuksen koordinaattori käynyt pitämässä lain muutoksista koulutuksen.

Lain myötä uutena tuli käyttöön tehostettu tuki, jonka tarkoitus on vähentää virallisten erityisopetuspäätösten tarvetta. Pedagogista asiantuntemusta painotetaan yhä enemmän; tehostetusta tuesta päättäminen pohjautuu opettajan pedagogiseen arvioon, ja erityisen tuen päätöksen tueksi tehdään pedagoginen selvitys.

Seuraavassa esitellään kolmiportaisen tuen vaiheet. Lisäksi tarkennetaan kunkin vaiheen piirteitä.

1. Hyvä perusopetus ja yleinen tuki
Kuuluu kaikille.
Olennaista on oppilaan lähtötason tuntemus.
Sisältää eriyttämistä, monipuolisia osaamisen osoittamisen tapoja, tukiopetusta ja joustavia ryhmittelyjä.
Myös osa-aikainen erityisopettaja voi olla samanaikaisopettajana.

Jos tämä ei riitä:
2. Pedagoginen arvio, mahdollisesti tehostettu tuki
Pedagoginen arvio tehdään yhteistyössä muiden opettajien kanssa ja erityisopettajaa konsultoiden.
Selvitetään oppilaan käsitys omasta oppimisestaan ja parhaiten auttavista tukikeinoista ja keskustellaan vanhempien kanssa.
Oppilashuoltoryhmässä päätetään tehostetun tuen aloittamisesta, ja opettajat laativat pedagogiseen arvioon perustuen oppimissuunnitelman.
Tässä vaiheessa painottuu osa-aikainen erityisopetus ja tarvitaan kokeiden sekä läksyjen eriyttämistä.
Tehostettua tukea jatketaan riittävän kauan, yleensä muutamia kuukausia, ja edistymistä seurataan.

Jos tämä ei riitä:
3. Pedagoginen selvitys, mahdollisesti erityinen tuki
Pedagogisessa selvityksessä opettajat ovat edelleen pääroolissa mutta selvitykseen voidaan liittää myös psykologinen lausunto tai muita lausuntoja.
Pedagogisen selvityksen perusteella tehdään virallinen erityisen tuen päätös (päättäjä ja allekirjoittaja riippuu kunnasta).
Päätös tarkistetaan ainakin toisen luokan ja kuudennen luokan lopussa.
Oppimissuunnitelmaa laajentaen ja monipuolistaen tehdään HOJKS (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma). HOJKS on nykyään pedagoginen asiakirja, ei enää hallinnollinen päätös.
Tässä vaiheessa voidaan tarvittaessa yksilöllistää jokin oppiaine tai ne kaikki: oppilaan tavoitteet ja arviointi määritellään yksilöllisesti, ei yleisopetuksen opetussuunnitelmaan perustuen (todistuksessa *-merkintä).
Erityinen tuki järjestetään lähtökohtaisesti siirtämättä oppilasta mihinkään (tai mahdollisimman vähän); poikkeuksena on oman tai muiden oppimisen ja turvallisuuden vaarantuminen.
Ilman tehostetun tuen vaihetta ei siirrytä erityiseen tukeen; poikkeuksia ovat pidennetty oppivelvollisuus sekä ääritapaukset (lääkärinlausunnon perusteella, jolloin äkillinen sairaus tai esimerkiksi jokin turvallisuutta uhkaava tekijä).

Oulun normaalikoulussa uutta perusopetuslain muutosta on valmisteltu huolella. Opettajat ovat saaneet aiheeseen koulutusta ja myös harjoittelijoita on koulutettu asiaan. Opettajien koulutus on järjestetty Oulun kaupungin kelpohankkeen puitteissa. Harjoittelijoille on ollut luentoja kolmiportaisesta tuesta sekä harjoituksia Wilma-lomakkeiden käytöstä. Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen vaiheet kirjataan Wilmaan tukiosioon. Tähänkin on järjestetty koulutusta sekä aineenopettajille että opetusharjoittelijoille.

Kuluneen lukuvuoden aikana olemme toimineet lain vaatimalla tavalla ja oppilaiden saama tuki on ollut perusteltua ja huolella valmisteltua. Erityisopettajien työnkuva on muuttunut; työtä tehdään yhä enemmän luokissa samanaikaisopettajana ja aineenopettajan työparina. Tehostettu tuki ja oppimissuunnitelmien laatiminen on vähentänyt tarvetta erityiseen tukeen. Yhteistyö kotien kanssa on tiivistynyt, huoltajille on tiedotettu oppilaan saamasta tuesta. Huoltajat ovat osallistuneet tehostetun tuen vaiheessa oppimissuunnitelmien laatimiseen yhteistyössä erityisopettajan, aineenopettajan ja oppilaan kanssa.

Tea Huttula
erityisopettaja

Tutkimuskoulutoiminta

Tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminta on jatkunut vilkkaana. Yhteistyö Suomen harjoittelukoulujen kanssa on ollut tiivistä. Koulumme tutkoke-koordinaattorit Hannu Juuso, Kari-Pekka Lapinoja ja Erkki Pekkala ovat osallistuneet normaalikoulujen välisiin tutkoke-tapaamisiin sekä Joensuussa järjestetyille kasvatustieteiden päiville 24.–25.11.2011. Lisäksi koulustamme oli monta edustajaa eNorssin kevätpäivillä 12.–13.4.2012 ja Suhon kevätpäivillä 13.–14.4.2012 Kajaanissa. eNorssin teemana oli ”Oppiminen ja opettajuus – rajana horisontti”, ja Suhon päivien teemana ”Harjoittelukoulujen opettajat opettajankoulutuksen vision äärellä”.

Suomen harjoittelukoulujen tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan koordinaatioryhmässä päätettiin koota harjoittelukoulujen tutkoke-toiminta tietokantaan. Hannu Juuso kokosi tiedot eri harjoittelukouluista, ja tietokanta julkistettiin Kajaanin kevätpäivillä (ks. enorssitutkoke.wikispaces.com). Tietokantaan on merkitty harjoittelukoulujen tutkoke-strategiat, tieteellinen tutkimustoiminta sekä pedagogiset kehittämisprojektit. Kehittämisprojektit esitellään oppilaitoksittain ja tutkimustoiminta tutkimusaiheen tai -kohteen mukaan. Lisäksi tietokannassa on ajankohtaista-osio (esim. konferenssit, apurahat), tutkoke-toimintaan liittyviä linkkejä, yhteistyökumppanien tekstejä sekä keskustelupalsta.

Toinen koordinaatioryhmän merkittävä aloite oli harjoittelukoulujen tutkoke-julkaisun toimittaminen. Ensimmäisen julkaisun on määrä ilmestyä syyslukukaudella 2012 Viikin normaalikoulun ja Helsingin normaalilyseon toimesta. Tähän julkaisuun tuli runsaasti kirjoitusehdotuksia eri kouluista. Harjoittelukoulut vastaavat julkaisun toimittamisesta kukin vuorollaan tulevina vuosina.

Koulun tutkimustiimi on kokoontunut säännöllisesti lukuvuoden aikana. Kokouksissa on käsitelty muun muassa tutkoke-hankkeiden ja tietokannan koontia, koulutuksiin, tilaisuuksiin ja tutkimuspäiville osallistumista, harjoittelukoulujen tulevaisuutta sekä tutkimuslupakäytänteitä.

Tutkimustiimin puolesta
Hannu Juuso ja Anja Lindh

Kuhinaa kieliluokissa

"Kielten opetuksessa on ollut hauskaa. Oppilaat ovat oppineet enemmän." Oppilas

Koulullamme on alkanut vuonna 2009 Opetushallituksen ja Opetusministeriön rahoittama vieraiden kielten opetuksen kehittämishanke, jonka tavoitteena on kieliohjelman laajentaminen ja kielten opetuksen laadun kehittäminen. Keväästä 2012 jatkamme kielten opetuksen kehittämistä Kielitivoli-hankkeen turvin. Kieliohjelman yksipuolistuminen ja kielivalintojen vähentyminen on koko valtakunnan ongelma, jonka ratkaisuun pitää suunnata voimavaroja. Kieltenopetukseen suunnattujen määrärahojen laajempi merkitys koko Suomessa nähtäneen myöhemmin, mutta jo näinkin lyhyen ajan kestänyt hanke on osoittanut tällaisten hankkeiden mahdollisuudet muutoksen ja kehityksen aikaansaajina opetuksessa ja oppimisessa.

Järjestimme joulukuussa 2011 sekä huhtikuussa 2012 hankkeeseen osallistuneille opettajille kokopäiväisen Kielipäivä-seminaarin, jossa pohdimme kieltenopetuksen tämänhetkisiä haasteita, hankkeemme edistymistä sekä tulevaisuuden näkymiä. Ainekohtaisten oman koulun opettajien koulutuspäivien tarpeellisuus tuli todistettua monella tapaa päivän aikana. Ajan järjestäminen opetusmenetelmistä ja kasvatuksesta keskustelemiseen, opetustyön kehittämiseen ja yhteiseen suunnitteluun on tärkeää.

"Uusi teknologia on parempi, sillä se on kätevämpi, helpompi käyttää, opettavainen ja nopea. Kielten opetus on ollut myös paljon hauskempaa." Oppilas

Oppilaiden kielten opiskelumotivaation lisääntyminen oli selvästi nähtävissä erityisesti kosketusnäyttötaulujen ja tablet-laitteiden käyttöönoton myötä. Opettajien työtä helpottamaan hankitut kannettavat tietokoneet osoittautuivat opettajilta saadun palautteen perusteella arveltua hyödyllisimmiksi. Niihin asennettiin kosketusnäyttötauluissa vaadittavat ohjelmat opetuksen suunnittelua ja oppimistehtävien laadintaa varten.

Hankkeen hakemisvaiheen ajatuksemme perustaa kieliluokat sekä ala- että yläkoulun puolelle on mielestämme kantanut hedelmää ja toteutunut pääosin suunnitelmamme mukaisesti. Tavoitteenamme oli rakentaa kahden ja/tai kolmen vierekkäisen luokan yhteenliittymä ajanmukaisine kieltenopetukseen soveltuvine laitteineen ja sisustaa luokat houkutteleviksi kielten opiskelua ja viihtymistä silmällä pitäen.

"Kosketusnäyttötaulu on hyvä opetusväline, läksyjen tarkistaminen helpompaa, myös erilaisten pelien ja tehtävien pelaaminen ja tarkistaminen vanhaa tapaa helpompaa." Oppilas

Yläkoululle oli jo aiemmin hankittu Smartboard-tauluja, joten siellä jatkettiin laitteiden hankkimista tutun laitetoimittajan kanssa. Toisaalta myös kieltenopettajilla oli hieman kokemusta ko. taulusta. Oppilaiden fyysisen koon huomioiden alakoulun puolella päädyttiin Prometheanin ActivBoard-tauluihin, joissa on alaluokille erittäin hyvin soveltuva Primary-sovellus sekä helppokäyttöinen taulun korkeuden säätömahdollisuus.

Lisäksi hankittiin kannettavia tietokoneita oppilaille, kuusi iPad2- ja neljä iPodTouch-laitetta. Laitteisiin on asennettu kieltenopetuksen ohjelmia. Hankimme myös kaksi videokameraa erityisesti suullisten esitysten ja kokeiden sekä oppilaiden suullisten harjoitustöiden tallentamiseen. Suurin haaste tulevaisuudessa on eri käyttöjärjestelmiin ja eri laitteisiin liittyvien teknisten esteiden ylittäminen eli opetusteknologian muuntuminen opetusta ja oppimista tukevaksi apuvälineeksi.

"Kosketusnäyttötaulu elävöittää opetusta. Lisäksi se tarjoaa uusia havainnollistamiskeinoja. Mahdollisuus esittää asioita usealla eri tavalla." Opetusharjoittelija

Normaalikoulujen hankkeiden vetäjien ja toteuttajien on aina pidettävä mielessä Norssien tehtävä tarjota opettajaopiskelijoille mahdollisuus tutustua ja kokeilla monen materiaali- ja laitevalmistajan tuotteita. Keskeisenä tavoitteenamme oli kehittää kielten opetusharjoittelua ja vahvistaa tulevien kielten opettajien taitoja käyttää uusia teknisiä laitteita sekä oppimisympäristöjä. Suurin

osa opettajankoulutuksessa olevista opiskelijoista kohtasi kosketusnäyttötaulun ensimmäistä kertaa elämässään, ja innokkuutta taulun käyttöön heiltä löytyikin kiitettävästi.

"*Oppikirjat on aika tärkeitä, mutta tällä menolla kohta tarpeettomia tai kotona harjoittelussa.*" Oppilas

Oppilaat, opetusharjoittelijat ja lehtorit kokivat kaikkien uusien teknologisten välineiden lisäksi oppikirjojen käytön hyödylliseksi ja tarpeelliseksi. Erään oppilaan mukaan oppikirjat ovat tärkeitä, koska niiden avulla voi tehdä läksyjä. Kirjojen ohella kielten tunneilla on käytetty oppikirjojen kustantajien sähköisiä ratkaisu- ja oheismateriaaleja, kielten opetusohjelmia, autenttista materiaalia verkosta ja kosketusnäyttötaulujen sisällöntuottamisohjelmia.

Vanhaa ja uutta hyödyllistä

Erään oppilaan mielestä valko- ja liitutaulut ovat "lähes hyödyttömiä, kun on kosketusnäyttötaulu, mutta hyödyllisiä, kun taulussa ei ole virtaa." Toisen mielestä taas vanhat taulut ovat "helppokäyttöisiä ja käteviä, kun saa tekstin helposti ja nopeasti pois." Kuudennen luokan oppilas puolestaan kirjoittaa, että "oppikirjojen rooli on tärkeä, mutta niiden 'arvo' on vähentynyt netin takia." Kielten opetuksen hanke toi mukanaan enemmän muutosta kuin oletimme. Työtavat monipuolistuivat, oppilaskeskeisyys lisääntyi ja opetus ja oppiminen muuttui elävämmäksi. Siitä huolimatta emme ole hylänneet perinteistäkään kielten opetusta.

Opetusharjoittelijoiden ja opettajien palautteita hankkeesta

"Kosketusnäyttö mahdollistaa oppilaiden osallistumisen tuntiin ihan uudella tavalla ."
"Opetukseen on tullut eloa ja väriä ja ääntä. Ei olla enää kivikaudella vaan eletään sitä
samaa teknologian aikakautta kuin oppilaat muutenkin."
"Kielten luokkiin virtasi tavallista enemmän opetusharjoittelijoita kuuntelemaan ja lasioven takana kurkki uteliaita oppilaita ja opettajia."
"Piirtoheitin ja kalvot ja paperiset oppaat ovat jääneet pois ja tilalle on tullut sähköinen materiaali. Se elävöittää opetusta ja kielten tunneille tuo myös äännettyä materiaalia enemmän."
"Opetus on interaktiivisempaa. Voin käyttää uudenlaisia harjoituksia. Taulun kautta opettamalla pääsee paremmin eroon jatkuvasta tietokoneella istumisesta ja saa siten paremmin kontaktia oppilaisiin."

Iloksemme kouluumme perustettiin syksyllä 2011 kahdeksannelta luokalta alkava valinnainen saksan B2-ryhmä noin 15 vuoden tauon jälkeen. Vielä kuitenkaan emme ole tyytyväisiä kielivalintojen monipuolisuuteen ja määrään. Elinkeinoelämän keskusliiton kannanoton mukaan "kielivarannon monipuolistamisen kannalta keskeistä on miten eri koulutusasteilla voidaan vastata työelämän monipuolistuviin kielitaitovaatimuksiin."

Toiveemme on, että koulumme oppilaat saisivat mukaansa mahdollisimman laajan ja monipuolisen kielisalkun tulevaisuuttaan varten. Vanhemmilla on tässä suuri vastuu kielivalintoja tehtäessä.

Heli Heino ja Marianna Junes-Tokola

Facebook, Twitter ja Edmodo tutuiksi Norssiope.fi-täydennyskoulutuksella

Kaikkien Norssien muodostama eNorssi-verkosto sai keväällä 2011 Opetushallituksen rahoituksen opettajien täydennyskoulutukseen. Hankkeessa keskityttiin vähintään tietokoneen ajokortin mukaisten tieto- ja viestintäteknisten taitojen varmistamiseen Norssin opettajille.

Toisena ajankohtaisen lisänä oli sosiaaliseen mediaan tutustuminen pedagogisista lähtökohdista käsin. Miten yhä useamman käytössä olevia sosiaalisen median sovelluksia, kuten Facebookia, voisi hyödyntää esimerkiksi koulun ja kodin välisessä yhteistyössä? Miten maksuttomia verkkoportaaleja voisi käyttää opettajan omassa opetuksessa ja miten niiden käyttö muuttaisi opetusta? Näihin kysymyksiin Norssiope.fi-hankkeessa haettiin vastauksia. Lähtökohtana on, että voidakseen opettaa opetusharjoittelijoita toimimaan uusissa toimintaympäristöissä, tulee opettajalla itsellääkin olla käsitys tai kokemusta kyseisestä asiasta.

Kyselystä koulutustarjottimeen

Hanke alkoi syyskuussa 2011 toteutetulla osaamis- ja tarvekartoituskyselyllä, jolla selvitettiin paitsi opettajien osaamistaso, myös halukkuus oppia uusia asioita tietoverkoissa työskentelystä ja eri ohjelmien käytöstä. Kyselyn tulosten pohjalta laadittiin koulutustarjotin, joka sisälsi arki-iltapäiville sijoitettuina kaikkiaan yhdeksän eri koulutuskertaa kevään 2012 aikana. Koulutusaiheet vaihtelivat perinteisistä tietokoneen käyttösovelluksista sosiaalisen median työkalujen käyttöön ottoon.

Opettajien osallistumisaktiviteetti oli kiitettävää, kaikkiaan 71 ala-, yläkoulun ja lukion opettajaa osallistui koulutuksiin. Kouluttajina toimivat koulun omat opettajat, jotka myös jatkossa työskentelevät opettajien TVT-tukihenkilöinä. TVT-tukihenkilöt Matti Hasari, Heli Heino, Eero Ijäs, Vuokko Kangas, Laura Lampinen sekä Juha Wedman ovat antaneet opettajille koulutusaiheita tukevaa tukiopetusta koko kevään 2012 ajan. Myös muita opettajia on osallistunut opettajien TVT-taitoja tukevaan toimintaan.

Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle jatkoa, joten seuraavan lukuvuoden aikana koulutukset sekä opettajien henkilökohtainen tuki jatkuvat ja suuntautuvat mahdollisesti myös opetusharjoittelijoille.

Kevään 2012 toteutuneet koulutukset:

1. 19.1.2012, Yhteisöllisen median työkalut, Vuokko Kangas.
2. 31.1.2012, Verkkokalenterit ja Webbipalvelut tallenteiksi, Eero Ijäs.
3. 2.2.2012, Työvälineohjelmat, Matti Hasari.
4. 16.2.2012, Kuvankäsittely I, Laura Lampinen, Markku Lang.
5. 2.4.2012, Kuvankäsittely II, Laura Lampinen, Markku Lang.
6. 28.2.2012, HTML -ohjelmointi, Eero Ijäs.
7. 15.3.2012, Videoeditointi, Laura Lampinen.
8. 3.4.2012, iPad-koulutus. Markku Lang.
9. 16.4.2012, Matematiikkaohjelmat, Ari Heimonen.

Jari Honkanen
Oulun normaalikoulun osaava-koordinaattori

Norssiope.fi-koulutukset aloitettiin aina kahveilla. Kuvassa koulutukseen alkavat Laura Lampinen (vas.), Paula Westerlund (kesk.) sekä Vuokko Kangas (oik.). Kuva Jari Honkanen

Älyä taululle

Viimeisten kahden vuoden aikana on koulumme oppimisympäristöihin suunnatut varat pyritty käyttämään luokkien opetusteknologian ajanmukaistamiseen. Luokkiin on hankittu integroituja Smartboard interaktiivisia tauluja ja niihin yhteensopivia 3D-dokumenttikameroita.

Tällä hetkellä yhdessätoista opetustilassa on Smartboard-taulu ja dokumenttikamera. Näin olemme päässeet hyvälle alulle ja pystymme antamaan opetusharjoittelijoille edes jonkinlaisen kuvan ja kokemuksen tämänhetkisen opetusteknologian käytöstä opetuksessa. Toivottavasti suuntaus jatkuu ja saamme tänäkin vuonna hankittua muutaman taulun lisää.

Yritysyhteistyön mahdollisuuksia

Taulujen hankinnan myötä saimme mahdollisuuden pyrkiä Smart Showcase school -ohjelman jäsenkouluksi. Hakemukset käsiteltiin ja koulumme tuli valituksi yhdeksi kymmenestä suomalaisesta Showcase schoolista. Ohjelman myötä saamme viimeisintä tietoa järjestelmien kehittymisestä ja pääsemme jopa kehittämään sekä vaikuttamaan tulevaisuuden järjestelmiin.

Ohjelmaan kuuluu olennaisena osana myös koulutus. Opettajakuntaamme koulutettiin kahtena työpäivänä. Ensin opiskelimme yhden koulutuspäivän ajan taulun peruskäyttöä ja toisena päivänä perehdyimme sisältöjen tuottamiseen Smart Notebook -ohjelmiston avulla. Näin saimme hyvät perusteet ohjelmistojen ja taulun käytölle opetuksessa.

Tiivis yhteistyö maahantuojan Aronet oy:n ja Smartin kanssa tuo meille myös vierailijoita tutustumaan taulujen käyttöön sekä antaa mahdollisuuden verkottua ja jakaa kokemuksia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Ensimmäinen vuosi Showcase school -ohjelmassa on sujunut mallikkaasti, toivottavasti tulevat vuodet antavat yhtä paljon.
Lisää tietoa ohjelmasta löytyy sivulta http://www.kouluon.fi/fin/index.php?page_id=213.

Jarmo Mustikka
oppimisympäristötiimin puolesta

Unesco-koulutoimintaa

Unesco-koulutoiminta jatkui vilkkaana edellisten vuosien tapaan. Kulttuuri-, ihmisoikeus-, suvaitsevaisuus-, maailmanperintö- ja ympäristökasvatukseen liittyviä aiheita käsiteltiin eri luokkatasoilla opetussuunnitelman mukaisesti. Koulun Unesco-tiimi piti useita kokouksia, joissa suunniteltiin erilaisia teemoja, tapahtumia ja kansainvälisiä yhteistyömuotoja. Vuoden aikana toteutuneita koulukohtaisia toimintoja esitellään myöhemmin tässä julkaisussa.

Yhteistyö Unesco-koulujen kanssa

Oulun normaalikoulun edustajat Raija Kärkkäinen, Ari Heimonen ja Katrimaija Lehtinen-Itälä osallistuivat Unesco-koulujen ASPnet-tapaamiseen Suomenlinnassa. Matkan aikana esiteltiin lisäksi tilaisuuteen osallistuneissa Unesco-kouluissa lukuvuoden aikana toteutunutta kulttuuriin ja kansainvälisyyteen liittyvää toimintaa sekä keskusteltiin ajankohtaisista teemoista.

Lisäksi Raija Kärkkäinen ja Ari Heimonen osallistuivat edellisenä vuonna järjestetyn holokaustikoulutuksen jatkoseminaariin Tallinnassa 21.–22.10.2011. Matkalla tutustuttiin muun muassa Patarein vankilaan ja vierailtiin Tallinnan lähellä sijainneen Kloogan keskitysleirin uhrien muistomerkillä, jonne jokainen osallistuja laski kukan uhrien muistoksi.

Osallistumista ja auttamista

Unesco-kouluna olemme järjestäneet usean vuoden ajan monia avustuskeräyksiä, joiden tuotolla on autettu maailman köyhien maiden ja kotimaan avun tarvitsijoita. Syksyllä 15.–16.9.2011 osallistuimme Suomen Punaisen Ristin nälkäpäivään. Operaatio Nälkäpäivän avulla on kerätty yli 30 vuoden ajan varoja Punaisen Ristin katastrofirahastoon. Kerätyillä varoilla voidaan auttaa aina siellä, missä kulloinkin on suurin hätä. Nälkäpäivän alkuperäinen idea on edelleen ajankohtainen. Apua tarvitaan jatkuvasti, sillä hätä ja puute eivät ole valitettavasti poistuneet maailmasta. Pitkään jatkunut taloudellinen taantuma, ruoanhintojen nousu, luonnonkatastrofit, konfliktit ja sodat ovat

Haaveet hukassa – mieli sirpaleina. Tekijä Henna Vanninen, 6b

lisänneet avuntarvetta. Etenkin lapset kärsivät kohtuuttomasti humanitäärisistä kriiseistä. Tänä vuonna alakoululaiset keräsivät nälkäpäiväkeräyksessään yhteensä 175 euroa Suomen Punaiselle Ristille. Yläkoulun Unesco-tiimi järjesti niin ikään nälkäpäiväkeräyksen yhteistyössä Punaisen Ristin kanssa.

Alakoulussa toteutettiin Unesco-työryhmän ja opiskelijoista koostuvan koordinaatioryhmän organisoima Unicef-kävely 20.1.2012. Oppilaat tutustuivat viikon aikana lapsen oikeuksiin ja avun tarpeessa olevien Afrikan maiden lasten elämään oppituokioiden, videofilmien, julisteiden ja tarinoiden välityksellä. Kävelypäivänä kierrettiin Kaijonharjun alueelle viitoitettua reittiä ja kerättiin mahdollisimman monta tarraa kamelipasseihin. Reitin varrella oli ensimmäisen vuoden harjoittelijaopettajia ohjaamassa kävelijöitä. Mukavassa ulkoilutapahtumassa yhdistyivät iloinen mieli, reipas liikunta, kansainvälisyys ja apu lapsilta lapsille. Oppilaat keräsivät kävelyllään rahaa yhteensä 1917 euroa. Varat toimitettiin Unicefille, joka käyttää tuoton Schools for Africa – Kaikki lapset kouluun -kampanjan tukemiseen. Koulutus on erinomainen tuki lapsen ja koko yhteisön tulevaisuudelle, sillä se antaa mahdollisuuden hyvään elämään. Koulutuksen avulla voidaan ennaltaehkäistä ympäristöongelmien, väestönkasvun, köyhyyden, eriarvoisuuden ja konfliktien syntyä. Koulutettu väestö vaikuttaa lopulta koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Unicef-kävelyn tuotolla olemme tukeneet lasten koulunkäyntiä ja opettajien koulutusta Afrikassa. Kiitämme koteja ja muita sponsoreita tuesta. Monet avun tarpeessa olevat lapset ovat saaneet paremman suunnan elämälleen vuosittaisten kävelyjemme ansiosta. Lisäksi oppilaat ja opettajaksi opiskelevat nuoret ovat saaneet kokemuksia maailmanlaajuisen avustustoiminnan ja vastuun tärkeydestä.

Yläkoulussa järjestettiin taksvärkkipäivä marraskuussa. Osa opettajista lahjoitti myös pienen summan taksvärkkiin, ja muutamat entiset ja nykyiset opettajat ovat lahjoittaneet kuukausittain rahaa katulapsiprojektille. Päivän ja tilikeräyksen tuotto oli yhteensä noin 5000 euroa. Perinteiseen tapaan taksvärkin tuotolla avustettiin pääosin Etelä-Afrikan Amakhaya-katulapsiprojektia. Lisäksi koululle otettiin Plan-järjestön kautta kaksi kummilasta Senegalista, 12-vuotias Khady Ba ja 10-vuotias Cheihk Omar. Edelleen osan tuotosta saivat jakaa koulumme lukion ja yläkoulun oppilaskunnat. Yläkoululaiset halusivat tukea Itämeren suojelua, ja lahjoitus tehtiin WWF:n internetsivujen kautta ja siitä saatiin diplomi. Lukiolaiset taas valitsivat kohteekseen oululaiset sotaveteraanit. Veteraaniyhdistyksestä tuli kaksi veteraania kou-

lumme joulujuhlaan vastaanottamaan lahjoituksen, ja lukion oppilaskunnan edustajat luovuttivat lahjoituksen.

Yhteistyöprojektit

Alakoulussa on ollut eTwinning-toimintaa 4c-luokassa, jota luokan opettaja Kirsti Karhumaa esittelee tuonnempana.

Lukion puolella on käynnistetty Nordplus-projektia yhdessä liettualaisen koulun kanssa. Katrimaija Lehtinen-Itälä on käynyt neuvottelemassa asiasta Ukmergessä ja tehnyt Cimolle yhteisen hakemuksen rahoituksesta, joka päätetään toukokuun aikana. Projektin teemaksi on suunniteltu metsää, ja mukana toiminnassa ovat historia, liikunta ja kuvataide. Mikäli rahoitus järjestyy, projektiin liittyy molemminpuolinen opiskelijavaihto.

Koulutusta ja harrastustoimintaa

Alakoulun puolella kuudesluokkalaisille pidettiin maailmankansalaisen valinnaiskurssi, jota esitellään alakoulun osiossa.

Yläkoulussa järjestettiin puolestaan opetusharjoittelijoille valinnaiskurssina kansainvälisyyskurssi. Lisäksi yläkoulun puolella toimi lukuvuoden aikana kansainvälisyyskerho, johon osallistui 9. luokan oppilaita. Kerhossa tutustuttiin venäjän kielen aakkosiin, esiteltiin omaa koulua englannin kielellä, valmistettiin marokkolainen ateria, tutustuttiin koulun kummilapsiin ja Amnesty Internationalin toimintaan. Kerhon vetäjinä toimivat Maria Lukka ja Katrimaija Lehtinen-Itälä.

Unesco-tiimin puolesta
Ari Heimonen, Raija Kärkkäinen ja Anja Lindh

Perusopetuksen laatutyö

Perusopetuksen laatutyö on jatkunut koulussamme. Laatutyön pohjana olemme käyttäneet kansallisia perusopetuksen laatukriteereitä, joiden tavoitteena on tukea opetuksen laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta.

Laatutyöryhmään kuuluu jäseniä niin ala- kuin yläkoulultakin. Työryhmä on kehittänyt valtakunnallisten kriteerien pohjalta koululle oman toimintamallin, jota käynnistetään keväällä 2012 ensimmäistä kertaa. Tavoitteena on kolmen vuoden syklissä toimiva prosessi.

Keväällä 2012 järjestettiin ensimmäinen laatuopettajainkokous. Tässä kokouksessa arvioinnin kohteena olivat laatukortit 5. opetussuunnitelman toteutuminen, 6. opetus ja opetusjärjestelyt ja 7. oppiminen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki. Opettajakunta arvioi näistä kolmesta osa-alueesta vahvuuksia ja heikkouksia sekä ideoi konkreettisia kehittämistoimenpiteitä.

Keväällä 2013 tullaan arvioimaan laatukortteja 8. osallisuus ja vaikuttaminen ja 9. kodin ja koulun yhteistyötä. Keväällä 2014 ovat vuorossa laatukortit 10. fyysinen oppimisympäristö ja 11. oppimisympäristön turvallisuus.

Laatuopettajainkokouksessa saadut tulokset ohjaavat seuraavana vuonna vastuutyöryhmien toimintaa koulun kehittämisen osalta. Laatutyöryhmän roolina on tästä eteenpäin seurata ja kehittää laatuprosessia.

Jaana Anttonen ja Pasi Hieta

Yrittäjyyskasvatushankkeiden toimintaa 2011–2012

Aikaisempina lukuvuosina aloitetut yrittäjyyskasvatukseen liittyvät hankkeet jatkuivat lukuvuoden 2011–2012 aikana. Tarkastelen tässä lyhyesti hankkeiden toimintaa Oulun normaalikoulussa.

YKOONTI-hanke on Aalto-yliopiston johtama yrittäjyyskasvatushankkeiden arviointihanke. Tarkoituksena on löytää onnistuneita toimintamalleja ja levittää hyviä käytäntöjä. Hanke olisi alkuperäisen suunnitelman mukaan päättynyt jo syksyllä 2011, mutta se sai jatkoaikaa mittavan tutkimuksensa loppuun saattamiseksi, ja nyt tiedossa oleva päättymisajankohta on heinäkuun lopussa 2012. Syksyllä julkaistaan hankkeen tuloksia, ja odotettavissa on muun muassa suosituksia opettajankoulutukseen. Oulun normaalikoululta lehtori Pasi Hieta kuuluu hankkeen ohjausryhmään.

Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo -hanke päättyi kuluneen lukuvuoden aikana keväällä 2012. Hankkeen loppupuolella mittaristoa on levitetty ja esitelty eri foorumeilla, esimerkiksi EDUCA-messuilla. Hankkeen tuloksena on syntynyt opettajille itsearviointityökalu verkkoon osoitteeseen lut.fi/mittaristo. Mittariston avulla opettaja saa palautetta omasta työstään yrittäjyyskasvatuksen tavoitteiden näkökulmasta. Hankkeen työ jatkuu osana YVI-hanketta, jossa kehitetään mittaristosta omaa versiota opettajankouluttajille. Mittaristohankkeeseen Oulun normaalikoululta osallistuivat testaajaopettajina Sari Eskola, Hellevi Kupila ja Pasi Hieta.

YVI-hankkeen tavoitteita

Oulun yliopisto ja normaalikoulu ovat mukana myös mainitussa YVI-hankkeessa. Laajan YVI-hankkeen päätavoitteita on yrittäjyyskasvatuksen edistäminen opettajankoulutuksessa. Oulun normaalikoululla on omalta osaltaan kolme pääasiallista tavoitetta YVI-hankkeessa. Lehtorit Markku Lang, Lasse Kemppainen ja Pasi Hieta ovat kehittäneet työkalua oppilaan toiminnan arviointiin yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta. Työkalu julkaistaan www.yvi.fi -sivustolla vuoden 2012 aikana.

Lehtorit Katrimaija Lehtinen-Itälä, Hellevi Kupila ja Pasi Hieta ovat suunnitelleet ja toteuttaneet yrittäjyyskasvatuksen valinnaisen kurssin aineenopettajaopiskelijoille. Kurssin materiaali julkaistaan niin ikään YVI-sivustolla.

Kolmantena päätavoitteena Oulun normaalikoulun osalta on aineenopettajakoulutuksen OPS-työ, jota on tehty kahden vuoden ajan. Hellevi Kupila, Sari Eskola ja Pasi Hieta ovat olleet mukana AO-koulutuksen OPS-työryhmässä, joka on pohtinut yrittäjyyskasvatuksen asemaa opetussuunnitelmassa. Työn tueksi OPS-työryhmälle järjestettiin yrittäjyyskasvatusaiheinen koulutus norssilla 3. helmikuuta. Asiantuntijakouluttajana oli Matti Rautiainen Jyväskylän yliopistosta. Koulutus järjestettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan YES-keskuksen kanssa.

Mainittujen hankkeiden lisäksi yrittäjyyskasvatus on näkynyt myös koulun arjessa. Asia on herättänyt keskustelua, yrittäjyyskasvatuksesta on luennoitu opettajaopiskelijoille ja yhdeksäsluokkalaisille on järjestetty yrittäjyyspäivä lukuvuoden lopulla. Pikku hiljaa yrittäjyys alkaa juurtua luontevaksi osaksi sitä, mitä tavoittelemme: hyvää kasvatusta.

Pasi Hieta
YVI-hankkeen koordinaattori Oulun normaalikoululla

Oulun normaalikoulu ja iTEC-hanke (Innovative Technologies for an Engaging Classroom)

Syksyllä 2010 aloitettu European Schoolnetin koordinoima hanke kokoaa Euroopan viisitoista opetusministeriötä, tutkimuslaitoksia ja lukuisia opetusteknologian alan yrityksiä miettimään kouluihin ja opetukseen liittyviä trendejä. Hankkeen neljän vuoden keston aikana toteutetaan viisi pilotointikierrosta, joiden aikana trendeistä luodaan kehyskertomuksien kautta opetusteknologisia innovaatioita ja opetusteknologian innovatiivisia käyttömahdollisuuksia.

Oulun normaalikoulu koordinoi Suomessa innovaatioiden kokeilua ja pilotointia. Syyslukukaudella 2011 järjestettiin hankkeen ensimmäinen pilotointikierros, jossa oli mukana useita pilotoijia myös Oulun normaalikoululta. iTEC-hankkeen Suomen koordinaattoreina toimivat Markku Lang ja Pasi Kurttila. Viime lukuvuotena toiminnassa oli mukana myös Marianna Junes-Tokola.

Seuraavassa esitetään lyhyet kuvaukset koululla-mme suoritetuista pilotoinneista. Hankkeen kotisivut: http://itec.eun.org/web/guest. Blogi: http://muuttuvaoppimaisema.blogspot.com/.

Kuutosten vaellus ja iTEC

Syksyllä 2011 Oulun normaalikoulun kaksi 6. luokkaa opettajineen osallistui iTEC:n pilottihankkeeseen. Hanke toteutettiin Pallas–Hetta-vaellusleirikoulun yhteydessä syyskuussa. Luokanopettajista toinen oli mukana vaelluksella, toinen koordinoi oppilaita koululla seuraamaan vaeltajien matkaa. Tavoitteena oli dokumentoida vaellusta iPhoneilla ottamalla valokuvia ja videomateriaalia sekä lähettää ne Internetin kautta koulussa oleville oppilaille. Dokumenteista pystyi myös näkemään vaeltajien silloisen sijainnin kartalta. Materiaalin lähetyskanavana oli Googlen palvelin.

Vaellusleirikoululaiset jaettiin taipaleiden kävelyä varten ryhmiin, jotta kulku olisi sujuvampaa. Jokaisella ryhmällä oli käytössään yksi iPhone, laturi ja säänkestävä suojapussi. Jotta tekniikan käyttö ei häiritsisi luontokokemusta, jaettiin kullekin ryhmälle dokumentointivuoroja. Vastuualueina oli esimerkiksi dokumentoida tunnelmia ensimmäisen ja rankan nousun jälkeen tai tikkupullanpaistoa kodalla. Oppilaat ottivat tilanteista sekä videoita että kuvia.

Valmiita dokumentteja pyrittiin lähettämään koululle. Alkumatkasta verkko oli vahva ja kuvien lähettäminen onnistui. Videoita ei voitu ladata, koska niihin olisi mennyt liikaa aikaa. Loppumatkasta emme saaneet kuvia verkkoon, sillä kenttää ei ollut. Näin ollen oppilaat koululla näkivät vaellusviikon aikana vain kuvia alkumatkalta ja loput kuvat katsottiin sitten, kun vaellus oli ohi. Kaiken kaikkiaan oppilaat onnistuivat tallentamaan hienoja hetkiä ja pystyivät nauttimaan niistä jälkeenpäin, vaikka tavoite kuvien lähettämisestä koululle ei täysin toteutunutkaan.

Siinamari Tikkinen

Vaellusleirikoulussa

Dokumenttipaja 5b-luokassa syyslukukaudella 2011

Loka-marraskuussa 2011 5b-luokassa perehdyttiin dokumenttielokuvan tekoon kestävän kehityksen teemalla. Dokumenttikurssi suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä Valveen elokuvakoulun kanssa. Yhteissuunnittelun lähtökohtana käytettiin perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöjä ja aihekokonaisuuksia eheyttävää opetusta muun muassa viestintä- ja mediataitojen, ympäristökasvatuksen, taidekasvatuksen ja kestävän tulevaisuuden osalta.

Dokumenttipajassa pyrittiin yhteistyössä kehittämään elokuvakasvatusta sekä oppimisen kohteena että välineenä. Yhteistyöhanke oli osa iTEC Learning Stories -projektia (Collaborative media project), jossa kokeillaan ja kehitetään kehys- ja oppimiskertomusten käyttöä yhtenä mediakasvatuksen lähtökohtana. Aloitimme pajan kuvataidekasvatuksella tutustumalla dokumenttielokuvan historiaan ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen. Luonnontiedossa puolestaan perehdyttiin kestävän kehityksen teemaan. Tästä jatkoimme skenaario- ja tulevaisuusverstastyyppisellä työskentelyllä oppilaiden oman pohdinnan jäsentämiseksi. Lisäksi tutkimme elokuvan kuvailmaisua ja kameran käyttöä muun muassa videopäiväkirjojen muodossa. Äidinkielen osalta perehdyttiin haastattelun suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Oppilaiden työskentelyyn toi lisäpotkua kunnianhimoinen tavoite osallistua USA:n suurlähetystön Blue Energy -elokuvakilpailuun, jossa lapset ja nuoret etsivät ratkaisuja luonnon säästämiseksi ja ilmastonmuutoksen hidastamiseksi. 5b-luokan dokumenttielokuva *Meidän tulevaisuutemme – Our Future* voitti kansallisessa kilpailussa kolmannen palkinnon. Palkintojenjakotilaisuus pidettiin Norssilla 16.5.2012.

Dokkaripajaa ohjasivat
- Antti Haaranen, mediaopettaja, Valveen elokuvakoulu
- Juho-Matti Nieminen, harjoittelija, Valveen elokuvakoulu
- Erkki Pekkala, luokanlehtori, ONK
- Johanna Stevenson, luokanlehtori, ONK
- Teemu Lukkari, kouluavustaja, ONK
- Eetu Vehanen, kouluavustaja, ONK

Johanna Stevenson ja Erkki Pekkala

Toimintaa dokkaripajassa.

Ma4 ja iTEC

Ma4-kurssin aikana sain lähes joka tunti oppilailta kysymyksen: ”Miksi meidän tarvitsee opiskella matematiikkaa?” Yhdessä keskustellen oppilaat päätyivät siihen tulokseen, että matematiikka on tarpeellinen oppiaine ja että polynomien laskukaavoja tarvitaan taas seuraavien matemaattisen asioiden, kuten yhtälön, ratkaisun pohjaksi. Näiden jokatuntisten keskustelujen jälkeen annoin oppilaille mahdollisuuden tehdä kurssin projektityön pareittain tai yksitellen etsimällä ja haastattelemalla henkilöitä, jotka ovat / eivät ole tarvinneet matematiikkaa työssään.

Kurssin aikana kaikki oppilaat tekivät haastattelun. Kaksi kertaa haastateltava tuli luokkaan, ja haastattelijat esittivät hänelle yhdessä sopimamme kysymykset toisen videoidessa tai kirjatessa vastaukset ylös. Kerran otimme haastattelun facetime-puheluna luokkaan ja oppilas teki haastattelusta powerpointin. Videoinnista onnistui vain pieni pätkä. Muut haastattelut videoitiin oppilaiden kännyköillä tai koulun iPadeilla. Videot ja muut haastatteluraportit löytyvät matikkablogin projektisivulta (http://matikkablogi.blogspot.com/p/projektit.html).

Projektin kuluessa huomattiin, ettemme löytäneet aikuista henkilöä, joka ei sekä työssään että arkielämässään olisi tarvinnut koulussa oppimiaan matematiikan taitoja.

Vuokko Kangas

Mitä siellä Brysselissä oikein tehdään? EU-tietoutta harjoittelukoulun opettajille

Ryhmä yläkoulun ja lukion opettajia osallistui syksyllä 2011 Eurooppa-kurssille. Elo-syyskuussa kokoonnuimme neljänä iltana opiskelemaan asiantuntijoiden johdolla Euroopan unionin syntyhistoriaa, rakennetta, toimintaperiaatteita sekä ajankohtaisia asioita.

Perustietoja tarvittiin, kun kurssilaiset kävivät 22.–25.9. perehtymässä EU:n toimintaan Brysselissä. Ohjelmassa oli muiden muassa tutustuminen Euroopan parlamenttiin, ammattiyhdistystoimintaan, Suomen edustustoon, Oulu–Lappland-toimistoon sekä EU:n komissioon. Kurssin lopussa teimme päivävierailun Bruggen kaupunkiin, joka on Unescon maailmanperintökohde.

Avartavia kokemuksia

Jo matkan alussa törmäsimme kulttuurieroihin. Hotellin taso oli pöyristyttävä, eikä nukkumisesta tullut mitään metelin takia. Ensimmäisenä aamuna kävelimme parlamenttiin ja matkalla kohtasimme jätehuoltajien mielenosoituksen, johon liittyi palopesäkkeitä, kaadettuja roskiksia ja mellakkapoliiseja. Koko kaupunki oli roskien vallassa.

Matkan aikana tapasimme Brysselissä toimivia suomalaisia virkamiehiä ja lisäksi vapaamuotoisesti kaksi meppiä. Oululaisen Liisa Jaakonsaaren kahvilatapaamisessa pääsimme kyselemään tarkemmin hänen työstään ja kokemuksistaan EU-edustajana toimimisesta. Vierailimme lisäksi turkulaisen Ville Itälän kotona, jossa saimme tietoa myös siitä, miten lapsiperheen arki eroaa suomalaisesta.

Kurssi oli yleissivistävä ja avarsi kaikkien käsitystä siitä, mitä siellä Brysselissä oikein tapahtuu. Kuten aina matkaillessa, nytkin löysimme monta asiaa, jotka Suomessa ovat paremmin. Kotiin viemisinä meillä oli paljon tietoa, joukko ryhmän yhteishenkeä tiivistäviä muistoja sekä lähes jokaisella riuduttava vatsatauti.

Katrimaija Lehtinen-Itälä

Yksi monipuolisen kurssiohjelman vierailukohteista oli Euroopan parlamentti.

Norssien oppilaskuntapäivät Saimaan maisemissa

Tänä lukuvuonna normaalikoululaiset kokoontuivat perinteisille oppilaskuntapäiville Savonlinnaan 3.–4.5.2012. Me Oulun norssin edustajat lähdimme matkaan varhain torstaiaamuna toukokuun 3. päivänä kello 05:20 ylänorssin pihalta. Kyydissä olivat Aada edustamassa alakoulua, Laura yläkoulua ja Julia lukioa. Mukana oli myös kaksi ohjaavaa opettajaa, Raija Kärkkäinen ja Riikka Kiiveri-Raappana.

Matka alkoi hyvin varhaisesta herätyksestä johtuneesta väsymyksestä huolimatta, vaikkakin Julia nukkui alkumatkan. Ensimmäinen ja ainoa pysähdyspaikkamme menomatkalla oli ABC-huoltamo Marjahaka, jossa nautimme välipalaa.

Saavuimme Itä-Suomen yliopiston kampusalueelle, jossa meitä oli vastassa Juuli, Savonlinnan norssin oppilaskunnan puheenjohtaja. Hänen ”kaverinaan” oli Olavinlinnan yhtä tornia muistuttava kookas, hauska hahmo ”Torni”. Juuli opasti meidät ilmoittautumaan sisälle koulun tiloihin.

Jäätelöä ja muita herkkuja

Päivä oli täynnä ohjelmaa. Oppilaskuntapäivät avattiin koulun liikuntasalissa, jossa käytiin läpi muun muassa päivän sisältö ja aikataulu sekä kerrottiin hieman Savonlinnasta ja kaupungin kulttuurista. Rehtori Mikko Ripatti puhui oppilaskuntien merkityksestä. Saimme myös nauttia upeista oppilasesityksistä, jotka olivat koulun vappuperinteeseen kuuluvan Talent-kisan satoa. Ennen salissa pidettyä avausta kävimme syömässä ruokalassa ja saimme tutustua Savonlinnan Amicaan.

Lähdimme joukolla tutustumaan Savonlinnan keskustaan kävellen ja kävimme herkuttelemassa jäätelöt legendaarisella Lipalla. Aada innostui ostamaan vielä toisen ison jäätelön ja Laura sekä Julia lörtsyt. Jatkoimme Lipalta Olavinlinnaan, jossa kuljimme opastetun kierroksen. Aadaa välillä pelotti kulkea linnan sisämuureja pitkin korkeanpaikankammon takia. Linnakierroksen jälkeen jatkoimme vielä kävellen takaisin ydinkeskustaan ja söimme ravintolassa, jonka ruokaa savonlinnalaiset pitävät kaupungin parhaimpana. Aterian jälkeen meillä oli hetki aikaa kierrellä lähellä olevissa kaupoissa tai muutoin tutustua kaupunkiin.

Uintia uusien kavereiden kanssa

Keskustasta meidät haki bussi, jolla pääsimme Saimaan rannalla sijaitsevalle Tanhuvaaran urheiluopistolle majoittumaan. Meillä oli hyvin aikaa tutustua muiden kaupunkien norssilaisiin ennen oppilaskuntaolympialaisten alkua. Olympialaisissa oli monia lajeja, kuten veivinheitto, ampumajuoksu ja porolassous, mutta kylmän sään takia muutama laji jätettiin kisasta pois. Onneksi pääsimme siirtymään rantasaunalle sisätiloihin jatkamaan viimeistä lajia, jossa piti keksiä runo ryhmän kanssa. Loppujen lopuksi olympialaisten voittajajoukkueeksi selviytyi Urpot.

Loppuilta meni iltapalaa syödessä ja tutustuessa muihin norssilaisiin. Osa kävi saunomassa, ja Aada kävi jopa uimassa uusien kavereidensa kanssa. Saimaassa uinnin ja varhaisen ylösnousun väsyttämä Aada lähti omaan huoneeseensa. Laura ja Julia jäivät illan päätteeksi vielä asuinrakennuksensa Revonhännän oleskelutiloihin juttelemaan Jyväskylän ja Helsingin lukioiden edustajien kanssa.

Aurinkoinen perjantaiaamu koitti, ja melkeinpä kaikki norssilaiset olivat hieman väsyneitä, etenkin me oululaiset, joilla oli keskiviikon ja torstain välisen yön jäljiltä hieman univelkoja. Perjantain ohjelma alkoi aamupalalla urheiluopiston päärakennuksessa. Laura kylläkin luuli, että aamupala olisi saunarakennuksessa. Aamupalan jälkeen oli luvassa tavaroiden pakkausta ja bussin odottelua yhdessä. Laura ja Julia pakkasivat jo ennen aamupalaa.

Tulevaisuuteen toiveita

Bussi tuli hieman myöhässä hakemaan meidät takaisin yliopiston kampusalueelle. Saavuttuamme norssille meidät jaettiin ryhmiin ja saimme suunnitella ja toteuttaa esityksen, joka liittyi tulevaisuuden koulunkäyntiin, esimerkiksi tulevaisuuden oppimisympäristöön, sekä tulevaan uuteen opetussuunnitelmaan. Esityksiä oli yhteensä neljä: kaksi yläkoululaisten ja lukiolaisten sekä kaksi alakoululaisten näkökulmasta tehtyä ryhmätyötä. Yhden esityksen aiheena oli oppilaan toivekoulupäivä.

Yhteenvetona esityksistä voi todeta, että kou-

Oppilaskuntien edustajat pohtivat ryhmätöinä uuden opetussuunnitelman tuomia muutoksia koulutyöhön.

luasteesta huolimatta oppilaat pitivät tärkeänä tasa-arvoisuutta koulun arjen eri asioissa. Yhtenä keskeisenä aiheena esityksissä oli tietotekniikan yleistyminen ja sen hyödyntäminen. Jokainen ryhmä vetosi siihen, että kaikilla tulee olla mahdollisuus tasapuolisesti tietotekniikan ja siihen liittyvän välineistön käyttöön. Ryhmätöidemme koonnin yhteydessä puhuttiin myös eri esitysten monipuolisuudesta ja niiden yhtymäkohdista tämänhetkisiin linjauksiin tulevissa opetussuunnitelmissa. Toivottavasti opetussuunnitelmissa otetaan huomioon monissa esityksissä esille tullut toive valinnaisuuden laajentamisesta!

Esitysten jälkeen pääsimme vielä viimeisen kerran syömään koulun ruokalaan, jonka jälkeen kaikki alkoivat vähitellen lähteä haikeissa tunnelmissa kohti kotia. Oppilaskuntapäivien päätteeksi totesimme, miten tärkeää on päästä yhdessä eri-ikäisten norssilaisten kanssa keskustelemaan meitä koskevista asioista ja oppimaan toinen toisiltamme!

Kiitokset savonlinnalaisille erittäin onnistuneista norssien oppilaskuntapäivistä!

Aada Jounila, Laura Teittinen ja Julia Lindvall sekä ohjaajat

2. Perusasteen luokat 0–6

Lukuvuodesta

Lukuvuotta 2011–2012 arvioidessani koen sen olleen erittäin vaiherikas ja työntäyteinen. Monet toimet ja ajatukset ovat olleet tiukasti suuntautuneena tulevaisuuteen. Tähtäin ei ole ollut kovin kaukana, vaan on täytynyt katsoa ja suunnitella asioita vuoden tai kahden päähän.

Keskeisiä asioita ovat olleet Kajaanin yksikön loppumisesta aiheutuvat suorat seuraukset täällä Oulussa, koulurakennuksemme sisäilmatutkimukset ja niistä seuranneet ratkaisut, piha-alueiden kehittäminen ja tulevaisuuden kouluun tähtäävät hankkeet.

Kajaanin lakkauttamisprosessin tässä vaiheessa saamme sieltä ensi vuonna peräti neljä uutta opettajaa, jotka erinäisten ratkaisujen jälkeen voivat jatkaa meillä työtään luokanlehtoreina. Tervetuloa Ouluun! Tervetuloa myös Kajaanin opettajankoulutusyksikön opiskelijat, jotka jo tänä vuonna ovat voineet jatkaa opintojaan ja harjoitelujaan Oulun normaalikoulussa. Uskon, että näiltä osin prosessi toteutuu hyvänä.

Koulurakennuksemme sisäilmaa on tutkittu tiiviisti melkein kaksi vuotta. Tutkimusten seurauksena viat on paikallistettu ja korjaussuunnitelma on tehty. Siinä on päädytty ratkaisuun, joka vie koulumme remonttiin kesän ajaksi. Remontti valmistuu koulujen alkuun. Saamme siis syksyllä jatkaa puhtaassa koulussa ja sisäilmassa. Kun tähän lisätään mahdollinen pihakentän pinnan uudistaminen, voin olla varma, että olosuhteet, joissa jatkamme ensi vuonna, ovat hyvät – jopa innostavat.

Innostusta lisäävät erilaiset tulevaisuuteen tähtäävät pedagogiset hankkeet, joista suurimpana Ubiko-hanke, joka on jo nyt tuonut oppilaille ja opettajille uutta modernia välineistöä ja sen myötä uutta ajattelua oppimiseen ja opettamiseen. Myös hankkeeseen liittyvä oppimisympäristökokeilu yhdessä Suomen yliopistokiinteistöjen ja muiden

toimijoiden kanssa antaa uutta pontta kokeilla, kehittää ja tutkia koulussa tapahtuvia ilmiöitä.

Kaiken tämän keskellä henkilökuntamme tekee vahvalla ammattitaidolla perustyötä; opettaminen ja opettajankoulutus ovat edelleenkin pääasia ja työn keskiössä. Tasapaino kaiken uuden ja perinteisten vahvuuksiemme välillä on työmme perustana nyt ja tulevina vuosina.

Lukuvuoden päättyessä kiitän kaikkia yhteistyötahoja yhteistyöstä, joka on auttanut meitä eteenpäin ja onnistumaan tehtävässämme.

Hyvää kesälomaa kaikille!

Markku Veteläinen
alakoulun rehtori

Vieraita normaalikoululla

Totuttuun tapaan koulullamme on käynyt paljon vierailijoita vuoden aikana. Pääsääntöisesti vierailijat ovat tulleet ulkomailta. Heitä on ollut esimerkiksi Japanista, Ranskasta, Belgiasta, Hollannista, Unkarista, Australiasta, Namibiasta, USA:sta ja Englannista.

Vakiintuneen käytännön mukaan vierailuista vastaa rehtori. Hänen apunaan on ollut tänä vuonna luokanlehtori Johanna Stevenson. Varsinaisen koulurakennuksen esittelyn hoitavat viidensien ja kuudensien luokkien oppilaat. Vierailijat ovat olleet ihastuneita erityisesti oppilaiden osuuteen. Oppilaille esittelijänä toimiminen on ollut hyvä tilaisuus harjoitella englannin kielen puhumista ja saada myös tällä tavalla esiintymiskokemusta ja -varmuutta.

Perinteisesti kouluumme käyvät tutustumassa monet tiedekuntamme sekä muissakin tiedekunnissa vierailevat luennoitsijat ja tietysti oman tiedekuntamme EDGLO-opiskelijat.

Myös kotimaisia ryhmiä on koulullamme käynyt, mutta he ovat yleensä liittäneet käynteihinsä täydennyskoulutusta.

Markku Veteläinen

Oppilaat omien asioidensa kehittäjinä

”Asiasta tulee kysyä suoraan lapsilta. Liian usein aikuiset sivuuttavat lasten kokemukset kehittämistyössään.” Maria Kaisa Aula

Lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aula totesi mediatiedotteessaan helmikuussa 2012, että lasten kokemuksia koulusta tulee hyödyntää entistä paremmin koulun kehittämisessä (http://www.lapsiasia.fi/nyt/tiedotteet/tiedote/-/view/1582095). Tiedotteessaan hän kertoo myös, että yleisemminkin hänen keskusteluissaan koululaisten kanssa nousevat toistuvasti esille juuri kouluruokaan, koulun tiloihin ja pihaan sekä kiusaamiseen, koulun ilmapiiriin ja lasten vaikutusmahdollisuuksiin liittyvät teemat.

Koulun arjessa lapset ja nuoret voivat tuoda esille omia mielipiteitään ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja niiden kehittämiseen esimerkiksi oppilaskuntatoiminnan kautta. Koulussakin on tärkeää kokea, että iästä riippumatta ihmisen on mahdollista vaikuttaa ja osallistua omaan elämäänsä liittyvien asioiden suunnitteluun ja toteutukseen. Oppilaskuntatoiminnan tavoitteena on luoda osallistavaa ja yhteisöllisyyttä edistävää toimintakulttuuria. Osallisuus on vuorovaikutusprosessi, jota kehittämällä tuetaan hyvää oppimista, ihmiseksi ja vastuulliseksi yhteiskunnan jäseneksi kasvamista. Oppilaiden osallisuus on toimintaa, jossa lapset ja nuoret pääsevät vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin ja saavat aikaan muutosta elinympäristössään.

Perusasteen 0–6 luokkien oppilaskuntatoiminta lukuvuonna 2011–2012 käynnistyi uuden hallituksen valinnalla. Jokaisesta luokasta valittiin yksi varsinainen ja varajäsen. Ensimmäisessä kokouksessaan hallitus valitsi puheenjohtajaksi kuudesluokkalaisen Petteri Strömbergin ja varapuheenjohtajaksi Maija Pospiechin. Sihteerinä toimi syyslukukaudella Aleksi Seppä ja kevätlukukaudella Aada Jounila, joka valittiin myös kokousjärjestelijäksi. Tiedottajaksi valittiin Kerkko Konola. Taloutta oppilaskunnassa hoitivat lukuvuoden ajan Verna Kilpeläinen ja Suvi Sieppi.

Myös perusasteen nuorimpien oppilaiden osalta on todettu, että oppilaskunta on luonteva toimintayksikkö kunnan erilaisissa lasten ja nuorten vaikuttamisrakenteissa. Oulun suuralueilla toimii lasten ja nuorten alueellisia vaikuttajaryhmiä, joiden toiminnasta ja ohjauksesta vastaavat alueen nuorisotyöntekijä sekä nuorisoasiainkeskuksen osallisuusvalmentaja. Pöllönkankaan ja Kaijonharjun suuralueen lasten ja nuorten alueellinen vaikuttajaryhmä on nimeltään POF eli Pohjoisen Oulun Fiksut, ja se kokoontui lukuvuoden aikana säännöllisin väliajoin Kaijonharjun nuorisotalolla. Alueryhmissä on edustus jokaisesta alueella toimivasta koulusta. Jo edellisenä lukuvuotena yhtenä POFin haasteena oli kestävän kehityksen edistäminen. Tavoittena oli päästä muovikasseista eroon. Hanke jatkui myös syyslukukaudella 2011, joten

Oppilaskunnan hallituksen toiminnan suunnittelua kirjastossa lukuvuoden alussa. Kuva: Reijo Väisänen.

POFin edustajat jatkoivat kangaskassien painamista, ja ekokassit saatiin myytyä ennen joulua 2011.

Oululaista lasten ja nuorten osallistavaa toimintakulttuuria edustivat myös kuluneen lukuvuoden aikana oppilaskuntafoorumit, joihin kokoontui koulujen oppilaskuntien edustajia sekä heidän ohjaajiaan pohtimaan erilaisia teemoja, jotka liittyvät lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksiin. Oppilaskuntien yhteistyötä laajennettiin myös Oulun ulkopuolelle, sillä Pohjois-Suomen aluehallintovirasto järjesti yhdessä Oulun kaupungin opetustoimen kanssa toimialueensa kuntien peruskouluille ja lukioille oppilaskuntakuntapäivän eli -foorumin perjantaina 16.9.2011. Tavoitteena oli pohtia oppilaskuntatoiminnan kehittämistä. Koulustamme tähän foorumiin osallistuivat Petteri Strömberg, Maija Pospiech ja Paul Ohlmeier sekä Raija Kärkkäinen.

Tänäkin lukuvuonna kaikilla koulumme oppilailla oli mahdollisuus valmistella huhtikuun alusta lähtien yhteistoiminnallisesti Oulun kaupungin lasten ja nuorten kaupunkikokousta, joka pidettiin Oulun urheilutalolla 15.5.2012. Kaupunkikokousta varten oppilaskunnan hallitus pyysi eri luokkien kehittämisehdotuksia omaan kouluunsa ja lähiympäristöönsä liittyvissä asioissa. Ehdotuksia eri luokilta kerättiin oppilaskuntamme kehitteillä olevan blogisivuston www.oppikunta.blogspot.com kautta. Yksi monien oppilaiden ehdottama hanke oli skeittirampin tai -kurbin saaminen alueellemme. Oulun kaikki alueelliset vaikuttajaryhmät toivat kaupunkikokoukseen esityksensä käsiteltäviksi asioiksi. Kokouksessa päätökset teki tuttuun tapaan edustajisto, joka muodostui kaikkien vaikuttajaryhmien jäsenistä. Jälleen kerran kaupunkikokousta seurasi suuri eri-ikäisistä osallistujista muodostunut yleisö. (Ks. http://www.ouka.fi/oulu/nuoret/kaupunkikokous.)

Normaalikoulujen kaikkien kouluasteiden oppilaskuntien vuosittainen tapaaminen on jo perinteeksi muodostunut verkostoitumismuotomme. Tänä vuonna tapaaminen järjestettiin Savonlinnassa 3.–4.5.2012, jossa kouluamme edusti kolme oppilasta ja kaksi ohjaajaa.

Lukuvuoden aikana oppilaskunta järjesti monipuolista toimintaa. Näitä olivat muun muassa nälkäpäiväkeräys, omenapuiden istutus, jalkapallosarja, ystävänpäivän runokisa ja ”kadonneen sydämen etsintä” -kilpailu, kahviotoiminnan järjestäminen kierrätyspäivänä sekä toiveruokapäivien järjestäminen lapsen oikeuksien päivänä marraskuussa sekä norssipäivänä toukokuussa. Norssipäivän toteutukseen oppilaskunnalta tuli myös muita toiveita blogissa olleen kyselylomakkeen välityksellä. Petteri-puheenjohtaja kävi opettajienkokouksessa esittelemässä oppilaskunnan blogia ja sen hyödyntämistä esimerkiksi kaupunkikokousta ja norssipäivää valmistelevassa tiedonkeruussa. Op-

pilaskunnan edustajat neuvottelivat heitä koskevista asioista useamman kerran rehtorin ja opettajien kanssa. Oppilaskunnan edustajilta pyydettiin myös mielipiteitä, toimenpiteitä ja lausuntoja heitä koskevista asioista.

Tänäkin lukuvuonna on eri yhteyksissä tullut esille se, miten tärkeänä oppilaat näkevät omat vaikutusmahdollisuutensa ja osallisuutensa koulutyöhön liittyvien asioiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Perusasteen vuosiluokkien 0–6 oppilaskunta kiittää koko koulun väkeä, vanhempia ja muita yhteistyötahoja tämän lukuvuoden yhteistyöstä ja toivottaa menestystä kaikille kuutosluokkalaisille tuleviin kouluvuosiin!

Petteri Strömberg
Oppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja

Raija Kärkkäinen
0–6-luokkien oppilaskunnan ohjaaja

Ubiko-koulusolu innostavana ja ymmärtävää oppimista tukevana pedagogisena tilana

Oulun normaalikoulu sai Opetushallitukselta valtionavustuksen ajalle 1.9.2011–31.12.2012 UBIKO-hanketta varten. Hankkeen keskeisenä päämääränä on luoda alanorssiin sellaisia hyviä pedagogisia käytänteitä ja toimintamalleja, joiden avulla koulun toimintakulttuuria ja infrastruktuuria voidaan uudistaa ymmärtävään, taitavaan ja innostavaan oppimiseen.

Ubiko tulee sanoista ”ubiikki” ja ”koulu”. Haluamme Oulun normaalikoulussa olla kehittämässä lapsille oppimisympäristöä, joka olisi joustava, muuntuva, avoin, oppimaan houkutteleva, motivoiva ja ymmärtämään haastava.

Tutkimuskouluna meillä on saatavilla uusin tieto oppimisesta. Olemme vuosien varrella huomanneet, kuinka oppijat tarvitsevat yhä enemmän ohjausta ja motivointia uuden oppimisen äärellä. Haluamme myös tutkia, innostuuko kouluun ja oppimiseen tympääntynyt lapsi ratkomaan haastavia ja moniportaisia ongelmia päästäkseen seuraavalle tasolle silloin, kun oppimistilanne on järjestetty pelillisesti tai hän pelaa jotakin oppimispeliä uuden teknologian avulla.

Koulumme on rakennettu jo 1980-luvun alussa modernin soluajattelun ympärille. Alanorssissa on neljä solua, joissa kussakin on 4–5 luokkaa. Hankkeen ensimmäiseen vaiheeseen osallistuvat Kirppa-solun luokat sekä Noppa-solun 3–4-luokka. Mukana oleville luokille annettiin yhteisnimi Ubiko-solu. Solussa työskentelevät kaikki koulumme kolmannet ja neljännet luokat. Puhumme Ubiko-solusta, jossa on yhteensä 110 kolmas- ja neljäsluokkalaista, kuusi luokkaa ja kuusi opettajaa (Hannu Juuso, Marjatta Kaikkonen, Vuokko Kangas, Kirsti Karhumaa, Marjatta Rantala-Räsänen ja Pekka Tokola). Hanketta vetämään ja koordinoimaan lähtee ensi vuonna päätoimisesti Heikki Kontturi, joka tekee oppimisprosesseistamme väitöskirjan. Mukaan hankkeeseen kytkeytyvät myös aineen- ja erityisopettajat. Tarkoitus on laajentaa hankkeessa opittuja hyviä käytänteitä koko kouluun ja opettajien täydennyskoulutuksen kautta laajemminkin.

Ubiko-hanke kytkeytyy tutkimuksellisesta näkökulmastaan niin Oulun yliopiston tutkimusperustaisen opettajankoulutuksen kehittämisalaan kuin kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksellisiin painoaloihin, erityisesti oppimisen ja vuorovaikutuksen painoalaan. Hankkeen tieteellisenä johtajan toimii professori Sanna Järvelä, jonka johdolla on tehty arvokasta tutkimusta oppimisen itsesäätelystä ja teknologisista oppimisympäristöistä (LET) jo vuosien ajan.

Esipilotointivaiheessa olemme luoneet joustavaa oppimisympäristöä mobiililaitteiden avulla. Olemme tehneet erilaisia oppimiskokeiluja. Lapset ovat muun muassa tehneet oman tietokirjan, joka lienee Suomen ensimmäinen oppilaiden julkaisema e-kirja *Eläinten talvi*. Saamme lisäksi ensi kesänä Suomen yliopistokiinteistöjen ja Martelan tuella remontoitua solustamme viihtyisämmän ja tiimiopettajuutta tukevan oppimisympäristön.

Vuokko Kangas

Taitajan talon & Tutkijan pajan oppimaisemassa

Arkiaamuisin lukuvuonna 2011–2012 Oulun normaalikoulussa on 42 jalkaparia suunnannut askeleensa kohti omaa oppimaisemaansa Noppa-solussa. Siellä 1ab:n 40 ekaluokkalaista on elänyt kouluarkea yhdessä kahden luokanopettajan kanssa.

1ab:n oppimaisema koostuu Noppa-solun soluaulan lisäksi Taitajan talosta ja Tutkijan pajasta.

Taitajan talossa keskitytään oppiaineista kuvataiteen, käsityön sekä sanataiteen sisältöihin. Taitajan talon motto "TAITO OPITAAN TEKEMÄLLÄ" eletään todeksi jokapäiväisten tehtävien kautta tässä tilassa.

Tutkijan pajassa taas avautuvat science-aineet. "INNOSTU JA IHMETTELE, TUTKI JA TIEDÄ"-motto kuuluu ja näkyy Tutkijan pajan kouluarjessa. Tiedon etsintä, oivallusten jakaminen ja ajattelutaitojen kehittäminen ovat keskiössä.

Taikamaan tarinat Tarulaakson tapahtumineen sekä Tutkijan tehtävät ja Tuhattaiturin tähtihetket ovat olleet osa lukuvuoden teemallisia, eheytettyjä kokonaisuuksia.

Koulupäivän aikana oppilaat työskentelevät kotiluokkansa eri tiloissa vaihtelevin kokoonpanoin: välillä toimitaan suuressa yhteisessä ryhmässä, välillä jakaantuneina sinisiin ja vihreisiin, toisinaan taas toisessa luokkatilassa saattaa olla pienryhmä ratkomassa kiperiä pulmia toisen tilan ollessa suuremman ryhmän käytössä.

Aapiskukkotunnit yhdessä erityisopettaja Raija Haapalahden kanssa on palkitettu luontevaksi osaksi luokkamme työskentelyä.

Tärkeä osa luokkamme oppilaiden kirjallisuuskasvatusta ovat lukudiplomitunnit amanuenssi Anja Lindhin kanssa. Kirjallisuuskasvatuksen tavoitteena on, että kakkosluokan päättövaiheessa luokkamme jokainen oppilas on suorittanut lukudiplomin, saattaapa joukossa olla muutama mahdollinen lukumaisterikin!

Samanaikaisopettajuus ja opettajien työparityöskentely ovat olleet luokkamme arkea jo pitkään. Kun kaksi luokanopettajaa työskentelee ja jakaa kouluarjen yhdessä, mahdollistuvat monet uudet arjen käytänteet. Yksin tekemisestä on siirrytty yhdessä luomisen kulttuuriin – opettajuutta leimaa "co-teaching", joka useiden tutkimustenkin perusteella mahdollistaa voimavarojen vapautumisen, lisää elinvoimaa sekä työssä jaksamista että työssä/työstä innostumista.

Työtapamme tavoitteena on mahdollistaa sellaisen oppimaiseman rakentuminen niin oppilaille, opettajille kuin luokkamme opetusharjoittelijoille, jossa on mahdollista elää yhdessä luomisen kulttuurissa.

Maailma on kaunis ja hyvä elää sille,
jolla on aikaa ja tilaa unelmille
ja mielen vapaus.
(Eino Leino)

Aila Hartikainen ja Auli Siitonen

Platform 11 + -teatteriprojekti

Oulun normaalikoulun 6a-luokalla oli yhteinen projekti Oulun kaupunginteatterin kanssa. Projektin nimi oli Platform 11+ ja luokka aloitti sen ollessaan neljännellä luokalla. Projektissa oli mukana myös eri maita ja Suomestakin muita luokkia. Kun projekti aloitettiin neljännellä luokalla, teimme näytelmän nimeltä Koulupihan tarinoita. Saimme harjoitella näytelmää asiantuntijoiden kanssa Oulun kaupunginteatterilla. Saimme myös esittää näytelmämme vanhemmille.

Hanna-Maria Räisänen ja Mirka Väärälä 6a

Teatterihanketta jatkettiin myös oppilaiden ollessa kuudennella luokalla. Syksyllä 2011 kävimme teatterilla tekemässä improvisaatioharjoituksia ohjaajien kanssa. Myös koulussa tehtiin paljon pieniä sketsejä ja näytelmiä sekä tutustuttiin teatterin historiaan äidinkielen tunneilla. Keväällä 2012 luokkamme sai kutsun Oulun lasten ja nuorten teatterifestivaaleille katsomaan vieraskielistä näytelmää nimeltä Help!, joka oli tehty yhteistyössä virolaisen VAT Teaterin ja unkarilaisen Kolibri Theatren kanssa.

Maaliskuun 2012 lopussa luokka aloitti uuden teatteriprojektin, jossa oppilaat saivat viidennellä luokalla kirjoitettujen tarinoiden pohjalta suunnitella näytelmiä. Ohjaajat olivat jakaneet oppilaat ryhmiin tekstien yhteneväisyyksien perusteella, ja kukin ryhmä suunnitteli esityksen alusta alkaen itse ammattilaisten ohjauksessa. Oppilaat askartelivat ja piirsivät taustakuvia tietokoneella, nauhoittivat äänimaisemia, maskeerasivat toinen toisiaan sekä kehittelivät juonta, laativat vuorosanoja ja näyttelivät. Näin syntyi esityksiä muun muassa taikametsästä ja pilkkimisestä. Näytelmien harjoittelu huipentui esitysten kuvaamiseen Oulun kaupunginteatterilla toukokuun lopussa.

Oppilaiden kanssa Platform-projektissa ovat työskennelleet Oulun kaupunginteatterin näyttelijät Annina Rokka ja Mikko Korsulainen, lavastaja Maija Tuorila, äänimestari Olli Paakkolanvaara sekä tarpeistonvalmistaja Sirpa Törmä.

Marianna Junes-Tokola ja Siinamari Tikkinen

Oona, Pipsa ja Jenni suunnittelevat taustaa esitykseensä.

eTwinning-projekti

4c-luokka eTwinning-päätöskuvassa.

Koulumme 4c-luokka osallistui syyslukukaudella eTwinning-projektiin "Decorating the European Christmas Tree" yhdessä 57:n eri koululuokan kanssa. Yhteistyömaita olivat muun muassa Puola, Unkari, Romania, Kreikka, Espanja, Italia, Ranska, Iso-Britannia, Hollanti ja Tanska.

Projektin aikana tutustuttiin eri maiden jouluperinteisiin, kuten ruokiin, koristeluihin, tapoihin, lauluihin ja musiikkiin. Materiaalia esiteltiin verkkoympäristössä esimerkiksi PP-esitysten, äänitteiden ja videoiden muodossa. Myös 3–4-luokan oppilaat taltioivat joulukuusiperinteen historiaa tähän projektiin.

4 c-luokkalaiset saattoivat harjoitella lisäksi englanninkielen taitojaan juttelemalla oppilaiden chatpalstalla muiden projektikoulujen oppilaiden kanssa vaikka päivittäin. Projekti oli innostava kokemus, ja se huipentui valtavaan joulukorttipostiin kaikilta kouluilta. Itsekin askartelimme joulukortit kaikille partnerikouluille ennen joulua. Euroopan eri puolilta tulleet joulukortit koristivat joulujuhlan näytelmän kuusia esityksessämme. Omat lähettämämme kortit olivat nähtävillä loppukuvissa eri maiden eTwinning-sivustoilla.

Kirsti Karhumaa ja 4c

Seikkailu taikametsässä

Yhdistyneet Kansakunnat julisti vuoden 2011 kansainväliseksi metsien vuodeksi. Vuoden teemaksi nimettiin Metsät ihmisille - Forests for People. Vuoden taustalla oli neljä globaalia tavoitetta: metsäkadon pysäyttäminen, metsien tuomien taloudellisten, yhteiskunnallisten ja ympäristöetujen lisääminen, kestävästi hoidettujen metsien pinta-alan kasvattaminen ja sitä edistävien taloudellisten resurssien liikkeelle saaminen.

Nämä keskeiset asiat korostuivat myös Unesco-työryhmän valitsemassa koulumme metsäaiheisessa kulttuuriteemassa. Teema alkoi oppilaskunnan järjestämällä omenapuiden istutuksella puun ja Vesan päivänä 27.9.2011. Pienimuotoisessa tilaisuudessa sisäpihalla oppilaskunnan puheenjohtaja Petteri Strömberg piti puheen ja kuoro lauloi teemaan sopivan laulun. Samalla muisteltiin koulumme pitkäaikaista, nyt jo edesmennyttä opettajaa Vesa Virtaa.

Aihetta käsiteltiin luokissa opetussuunnitelman mukaisesti. Metsien merkitystä tarkasteltiin eri näkökulmista. Alkuopetusluokat tutustuivat suomalaiseen metsään, sen kasveihin, puihin ja eläimiin sekä erityisesti suomalaisiin eläinsatuihin. Ylempien luokkien oppilaat perehtyivät muun muassa metsävyöhykkeisiin ja metsätyyppeihin, metsään elinympäristönä, metsien hoitoon, jokamiehen oikeuksiin sekä metsien suojelemiseen.

Metsän juhlavuosi huipentui koulussamme kirjastotyöryhmän ideoimiin 21.11.–2.12.2011 pidettyihin kirjastoviikkoihin ja Noppa-solun (Aila Hartikainen, Marjatta Kaikkonen, Kaisu Kangas ja Auli Siitonen oppilaineen) toteuttamaan *Suomi, metsien maa* -itsenäisyystapahtumaan. Kirjastoviikkojen aikana koulun kirjasto muuntui metsän valtakunnaksi Tapiolaksi, jossa oppaana toimi metsänemäntä Mielikki. Vierailun kuluessa oppilaat tutustuivat suomalaisen metsämytologian hahmoihin, kuten metsän kuningas Tapioon, Mielikkiin, Tellervoon, Tuulikkiin, Annikkiin ja Nyyrikkiin, keijuihin, maahisiin, menninkäisiin, peikkoihin, jättiläisiin, hiitolaisiin, ajattariin ja erilaisiin haltijoihin. Lisäksi pohdittiin vanhojen, metsää käsittelevien sananlaskujen merkityksiä ja viisauksia. Pikkuoppilaat kuulivat ”Metsän väki ja lapset” -sadun ja pelasivat pelejä. Isommat oppilaat saivat osoittaa tietonsa ja taitonsa metsävisassa.

Kirjastotila koristeltiin oppilaiden taideteoksilla. 0–1-luokan satumetsä, 1ab-luokan punaturkkiset ketunpojat ja koko koulun yhteistyönä syntynyt satukuva muuttivat ympäristön lumoavaksi taikametsäksi. Lisäksi esillä oli professori Pertti Kaikkosen

6b-luokka vierailulla Tapiolassa. Kuva: Reijo Väisänen.

upea metsäaiheinen valokuvanäyttely.

Metsällä on ollut Suomelle ja suomalaisille tärkeä merkitys kautta aikojen. Esimerkiksi Aleksis Kivi kirjoillaan, Akseli Gallen-Kallela ja Pekka Halonen maalauksillaan sekä Jean Sibelius sävellyksillään loivat uskoa metsää arvostavaan Suomen kansaan. Myös monet muut kirjailijat ja taiteilijat ovat vaikuttaneet metsämaisemia kuvaavilla teoksillaan suomalaisen identiteetin syntymiseen. On tärkeää, että tämän päivän lapsetkin tiedostavat metsän merkityksen itsensä ja koko maailman olemassaolon ja hyvinvoinnin kannalta.

Juhla- ja teemavastaavat

Teemapäivien viettoa

Lukuvuoden aikana järjestettiin monenlaisia tapahtumia ja teemapäiviä. Lauantaina 15.10.2011 pidettiin kestävän kehityksen päivä. Päivä alkoi yhteisellä tilaisuudella salissa, jossa esitettiin yhteislaulua sekä filmi kaatopaikkavaris Oiva Roinan syksystä. Paikalle saapui myös yllätysvieras, itse Oiva Roina, joka avusti solujoukkueiden jäseniä lajittelukilpailussa. Lisäksi annettiin ohjeet yhteisötaideteoksen tekemistä varten.

Päivän aikana oppilaat osallistuivat yhteisötaideteoksen tekoon Rudolf Koivun satukuvan pohjalta. Kukin luokka sai oman osionsa kuvasta suurennettavaksi. Yhdessä työstetty taideteos julkistettiin myöhemmin metsäteemaviikkojen aikana kirjastossa. Lisäksi tehtiin kierrätystaidetta yksilö-, pari- tai ryhmätyönä. Tuotoksena syntyi hienoja, kolmiulotteisia pienoisrakennelmia ja muita taiteellisia luomuksia. Päivä kului mukavasti kirpputoreilla kierreltäessä ja taideteoksia tehtäessä. Kiertelyn ja työskentelyn lomassa oppilailla ja kotiväellä oli mahdollisuus vierailla oppilaskunnan pitämässä kahvilassa kirjastossa. Myös harjoittelijaopettajia osallistui päivän toteutukseen.

Kestävän tulevaisuuden rakentaminen edellyttää meiltä kaikilta valintojen ja vaihtoehtojen kriittistä tarkastelua ja huomioimista. Kasvatuksella ja koulutuksella on tärkeä tehtävä kestävän elämäntavan oppimisessa. Koulumme ympäristökasvatuksen tavoitteena on kasvattaa oppilaista ympäristövastuullisia kansalaisia, antaa valmiuksia elämänarvojen pohdintaan ja ohjata kestävään elämäntapaan. Kestävän kehityksen teemapäivät auttavat omalta osaltaan näiden tavoitteiden toteutumista.

Kevätlukukaudella järjestettiin ystävyysaiheinen teemapäivä lauantaina 4.2.2012. Ohjelmaan kuului Teatteri Mukamaksen esittämä näytelmä *@Hannah*, jossa pohdittiin ystävyyttä ja sen haasteita. Alkuopetusluokat kuuntelivat kirjastossa tarinoita kissa- ja koiraystävyksistä Maukasta ja Väykästä. Muiden luokkien oppilaiden ohjelmassa oli filosofisia keskusteluja, joiden vetäjinä toimivat Hannu Juuson ohjaamat 5–6-luokan kuudennen luokan oppilaat. Oppilasryhmät kuuntelivat ystävyysaiheisen tarinan ja pohdiskelivat aiheeseen liittyviä väitteitä, ottivat kantaa niihin ja perustelivat ratkaisunsa. Tämän jälkeen oppilasparit valitsivat mielestään tärkeimmän ystävyyteen liittyvän kysymyksen. Kysymykset koottiin yhteen ja lopuksi äänestettiin tärkein kysymys ja keskusteltiin aiheesta.

Oiva Roina auttoi oppilaita kierrätyspäivän jätekilpailussa.

Filosofoinnin avulla oppilailla oli mahdollisuus kehittää ajattelu- ja kommunikaatiotaitojaan yhteistoiminnallisessa oppimistilanteessa. Pyrkimyksenä oli myös edistää älyllistä joustavuutta ja kykyä selvitä erilaisista elämän tilanteista. Mahdolliset vaikeudet ja erimielisyydet oli mahdollista kohdata ja sopia yhdessä pohtien ja neuvotellen.

Teemapäivien vastaavat

Uusia maailmankansalaisia

Koulumme kuudennen luokan oppilaiden valinnaiskursseihin kuuluu yhtenä mahdollisuutena maailmankansalaisen kypsyyskokeen tekeminen. Kuluneena lukuvuonna kurssin valitsi 12 oppilasta: Meri Alikoski, Pipsa Blomster, Oona Kangas, Maija Kauppinen, Henna-Maarit Kyröläinen, Jenni Lehtonen, Hanna-Maria Räisänen, Salla Sinisammal, Petteri Strömberg, Joonatan Suokas, Henna Vanninen ja Mirka Väärälä. Kurssin ohjaajina toimivat Raija Kärkkäinen ja Anja Lindh.

Kukin kurssilainen valitsi jonkin kansainvälisyyteen liittyvän aiheen oman kiinnostuksensa mukaan. Työ tehtiin yksin, pareittain tai ryhmässä. Tänä vuonna kypsyyskokeen aiheita olivat Australia (Jenni), Intia (Maija ja Mirka), Japani (Hanna-Maria ja Oona), joukkuevoimistelu (Meri ja Pipsa) mytologian helmiä (Henna, Henna-Maarit ja Salla) NMKY (Petteri) sekä ilmastonmuutos (Joonatan).

Kypsyyskokeen osa-alueita ovat päiväkirjan pitäminen, tutkimusosuus, toimintaosuus eli tiedon jakaminen sekä itsearviointi. Henkilökohtaisen päiväkirjan lisäksi pidettiin mediapäiväkirjaa, johon koottiin mediassa ilmestyneitä artikkeleita kommentteineen.

Valittua aihetta tutkittiin itsenäisesti ja omaehtoisesti. Aiheeseen perehdyttiin syvällisesti ja sitä tarkasteltiin eri näkökulmista hyödyntäen monipuolisesti tietolähteitä ja -ympäristöjä. Apuna käytettiin muun muassa tieto- ja kaunokirjallisuutta, lehtiä ja muuta mediaa, erilaisia tietoverkkoja sekä asiantuntijoiden haastatteluja. Työssä pyrittiin ottamaan huomioon kansainvälinen, kansallinen, paikallinen ja henkilökohtainen ulottuvuus.

Toimintaosuuteen kuului muun muassa aiheesta keskustelemista ja esittelyä, tiedottamista, esitelmän pitämistä, taiteen tekemistä, omien tarinoiden kirjoittamista ja lukemista, näyttelyn järjestämistä sekä blogisivuston ylläpitämistä. Tärkeä vaihe kypsyyskokeen teossa oli itsearviointi. Arviointi oli jatkuvaa, ja sitä tapahtui yhteisissä keskusteluissa, päiväkirjoissa ja blogikirjoituksissa. Näitä hyödynnettiin kurssin lopussa koko prosessin arvioinnissa. Uutena osiona maailmankansalaisen kypsyyskokeen rakenteeseen liitettiin sosiaalisen median hyödyntäminen. Harjoittelukoulujen yhteistyöverkoston, eNorssin, Koulu 3.0 -hanke tarjosi tähän hyvän mahdollisuuden. Vuokko Kankaan teknisellä avustuksella luotiin blogisivusto, jota ylläpidettiin prosessin edetessä. Työskentelyn kulkua lukuvuoden eri vaiheissa voi seurata kurssin blogista osoitteessa http://maailmankansalaiset.blogspot.com. Töiden tallennuksessa käytettiin myös sähköisen verkon pilvipalveluja.

Prosessin aikana kohdattiin monenlaisia haasteita ja ongelmia. Tutkinnon rakenne koettiin haastavana, mutta monipuolisena, mielenkiintoisena ja opettavaisena. Tietokoneiden tekniset ongelmat tuntuivat jossakin vaiheessa kohtuuttoman suurilta. Välistä sairaus ja väsymys yllättivät, mutta hyvä yhteishenki ja toisten kannustus auttoivat esteiden ylitse.

Kurssilaisten blogitekstejä

Olemme ehtineet aloittaa kirjoittamisen kulttuurista ja urheilusta. Haastattelimme myös kahdestaan Oonan kanssa koulussamme vierailevaa japanilaista Takeo Yamadaa. Materiaaliksi saimme japanilaisen matikankirjan ja käyntikortit. Meillä on yhteinen mediapäiväkirja, jossa meillä on jo muutama aukeama leikkeitä ja kommentteja. Olemme saaneet hyviä vinkkejä Raijalta ja Anjalta, joiden ansiosta olemme saaneet työmme jo hyvälle alulle. (Hanna-Maria 1.12.2012.)

Pitkän joululoman jälkeen oli mukava palata maailmankansalaisen tutkielman pariin. Olen tehnyt joululomalla jonkun verran tutkielmaani, mutta joulu oli niin mukavaa aikaa, että se vei minut mennessään. Joululoman aikana tein mielikuvitusmatkaa Intiaan. Laitan mielikuvitusmatkani tutkielmaamme. Tänään meillä oli ongelmia tietokoneilla, koska Petteri olisi näyttänyt kirjastomme Äly-osaston älytaululla, miten laitetaan otsikkotasot, mutta emme saaneet yhteyttä siihen. Meidän piti mennä tietokoneluokkaan ja siellä onneksi tietokoneet toimi. Osaamme nyt helposti luoda sisällysluettelon. (Maija 11.1.2012.)

Pitkän loman jälkeen on mukava palata kouluun ja jatkaa maailmankansalaisen tutkintoa. Loman aikana en ole tehnyt hirveästi tutkintoa, kun lumi on vienyt huomioni. Nyt aion käyttää enemmän aikaa tutkinnon parissa. (Pipsa 11.1.2012.)

Olemme Hanna-Marian kanssa työstämme hieman jäljessä. Nyt pitää käyttää hieman enemmän vapaa-aikaa tutkinnon tekemiseen. Otan kotiin tehtäviä kuten mielikuvitusmatkalla Japanissa -tarinan. Pitäisi haastattelukin tehdä loppuun. Meillä on kuitenkin paljon tietoa, mutta ainakin minulla tiedostot ovat vähän sekaisin. Pitäisi järjestellä tiedostot tulostuskuntoon. (Oona 25.1.2012.)

Tänään jouduin tekemään yksin MKK:ta, koska Henna ja Henna-Maarit olivat kipeinä. Kommentoin lehtiartikkeleita, joita todellakin riitti! Kiva juttu, että mytologiasta löytyy noin paljon uutisia! Artikkelit olivat mielenkiintoisia. Yksi kertoi Australiassa sijaitsevasta kivestä, Ulurusta. Se ulottuu hyvin syvälle maahan, tutkijat epäilevät, että sitä ulottuu maanpinnan alapuolella noin 5 kilometriä! Uluru on ollut aina tärkeä maamerkki Australian alkuperäisasukkaille, aboriginaaleille. Ensi kerralla teemme kuvataidetöitä aiheisiimme liittyen. Itse teen savesta veistoksen ja kuvitan runokirjani kannet. (Salla 8.2.2012.)

Viime viikon keskiviikkona oli hauskaa, sillä teimme omista aiheistamme jonkinnäköisen taideteoksen. Suurin osa tytöistä teki savityön, mutta pari muunlaistakin löytyy, kuten vaikka posterin tai maalauksen tekijöitä löytyy kyllä. Tänään me jatkamme kirjoittamista. (Mirka 22.2.2012.)

Tänään olemme saaneet runokirjojamme eteenpäin. Tutustuimme äidinkielen tunnilla suomalaiseen runouteen, joten runokirjan teko kuuluu siis äidinkieleen, maailmankansalaisen kypsyyskokeeseen ja lukudiplomiin. Vielä noin kuukausi aikaa viimeistellä tutkinto ja alkaa pikkuhiljaa hermostuttaa. Maailmankansalaisen tutkinnon teko on ollut mielenkiintoinen ja hauska. (Henna 22.2.2012.)

Oona ja Meri työn touhussa.

Eilen oli Kalevalanpäivä. Sen tunnelmissa jatkoimme tänään projektiamme. Osa porukasta teki kuvataidetöitä, minä mukaan lukien. Osa porukasta teki taas Intiaan, Japaniin tai muuhun vastaavaan projektiin liittyvää tekstiä. (Henna-Maarit 29.3.2012,)

Tänään olemme tehneet projektejamme, ja ne ovat minusta hyvällä mallilla. Kävimme tunnin alussa asioita läpi, joita meidän pitää muistaa projektissamme vielä jäljellä olevista töistä. Tärkeät vaiheet ovat edessämme, kun alamme tehdä koko projektin arviointia. Myös johdantotekstiä pitää rakentaa. Totesimme, että minun ja Pipsan projektissa on vielä kuitenkin aika paljon tekemistä. (Meri 14.3.2012.)

Tänään pääsimme tekemään MKK-tutkimuksiimme kansia. Teimme tämän Ipadeilla. Katselimme myös blogin tekemistä Ipadeilla ja päästiin myös tekemään blogitekstejä. Tämäkin on tehty Ipadillä... Kirjoittaminenkin alkaa jo sujua. Toivon, että käyttöä jatketaan muillakin kerroilla. Kiitos tästä mahdollisuudesta Vuokko! (Petteri 21.3.2012.)

Tutkintoa oli todella mukava tehdä, koska ryhmällämme on hyvä yhteishenki. Ryhmämme on todella mukava ja kaikilla näytti tutkimuksen teko menevän hyvin. Kiitokset ohjaajillemme Raija Kärkkäiselle ja Anja Lindhille sekä tietoteknisestä avusta Vuokko Kankaalle. (Jenni 31.3.2012.)

Olemme melkein saaneet MKK:n valmiiksi. Me teemme enää viimeistelyä ja pian lähetämme työmme YK-liitolle. Meillä on vain pari kertaa jäljellä, ja pitkä uurastuksemme lopulta palkitaan. Minun mielestä aiheestani ilmastonmuutoksesta on löytynyt hyvin tietoa. Esimerkiksi lehtiartikkeleja on tullut paljon. Netistäkin on löytynyt monipuolisesti sivuja, joissa on tietotekstiä ilmastonmuutoksesta. (Joonatan 10.4.2012.)

Kurssilaiset ja ohjaajat

Unescon kansainvälisen filosofian päivän esseenkirjoituskilpailu

"Tämä tietäminenhän voi olla myös oman mielikuvituksen tuotos." (Aki Karppinen)

Luokat 3a, 3–4, 4a, 4c, 5a, 5b, 5–6 ja 6b osallistuivat Suomen Unesco-kouluverkon, Filosofian ja elämänkatsomustiedon opettajien ja Suomen filosofisen yhdistyksen järjestämään Unescon kansainvälisen filosofian päivän esseenkirjoituskilpailuun. Aiheina tänä vuonna olivat:

1. Onko oikein, että Liisa ja Kalle saavat opettajalta yhtä paljon tukea koulussa, vaikka Liisan vanhemmat ovat opettajia ja antavat sitä hänelle jo kotona?
2. Jos et tiedä miksi teit jonkun teon, niin toimitko tällöin oman mielesi mukaan?
3. Voiko tietää sellaista mitä kukaan ei ole havainnut eli mitä kukaan ei ole nähnyt, kuullut, koskettanut jne.?
4. Voiko jokin olla totta Liisalle, mutta epätotta Kallelle? Jos ei, niin miksi ei? Jos voi, niin miten?

Suosituimpia aiheita koulussamme olivat tuen antamisen (1), havaitsemisen (3) sekä toden ja epätoden (4) pohdinta. Kaikki oppilaiden kirjoittamat esseet olivat mielenkiintoisia ja ajatuksia herättäviä.

Hannu Juuson johdolla toiminut arviointiraati, Unesco-työryhmä, oli haastavan tehtävän edessä. Pitkän harkinnan jälkeen päätettiin palkita seuraavat oppilaat:

- 3a-luokasta Akseli Kontiokari ja Sonja Huotari
- 3–4-luokasta Jenna Einonen ja Verner Oljakka
- 4a-luokasta Anssi Ruotsalainen ja Sasha Usoskin
- 4c-luokasta Ronja Ohtonen ja Meri Kuuva
- 5a-luokasta Eero Niskanen ja Aada Jounila
- 5b-luokasta Jenna Salmela ja Iina Alanissi
- 5–6-luokasta Rilla Saukkonen ja Tuua Lehtinen
- 6a-luokasta Petteri Strömberg ja Aki Karppinen.

Valtakunnalliseen kilpailuun lähetettiin koulultamme kuusi esseetä. Tässä kilpailussa palkittiin Jennan ja Akselin esseet vuosiluokkien 1–3 sarjassa sekä Petterin essee vuosiluokkien 4–6 sarjassa. Unescon kansainvälisenä filosofian päivänä 17.11.2011 järjestettiin Helsingissä filosofinen symposio, johon normaalikoulusta osallistuivat palkitut Jenna, Akseli ja Petteri sekä lehtorit Vuokko Kangas ja Raija Kärkkäinen.

Oheiset "Norssin pikkufilosofien" esseekirjoitelmista kootut näytteet osoittavat kilpailun korkean tason koulussamme.

Onko oikein, että Liisa saa koulussa yhtä paljon tukea kuin Kalle, vaikka hänen vanhempansa ovat opettajia ja hän saa tukea jo kotoaan?

Mielestäni jokainen on yhtä tärkeä oppilas koulussa. Jokaisella on oltava yhtä suuri mahdollisuus opetukseen. Opetus on koulun ja opettajan vastuulla ja jopa oppilaiden oikeus. Liisan pitäisi saada samanlaista opetusta kuin Kallen, vaikka Liisan vanhemmat ovat opettajat.

Vanhemmat voivat auttaa lapsia läksyissä, opettaja huolehtii opettamisen. Vanhempien ammatti ei saa vaikuttaa lapsen opetukseen. Monesti opettajat voivat olla melko tiukkiksia vanhempina. (Akseli Kontiokari, 3a)

Voiko tietää sellaista jota kukaan muu ei ole havainnut?

Ihminen ei ole nähnyt sitä, että maan on luonut Jumala! Kukaan ei ole nähnyt, että ihminen on kehittynyt apinasta ja on siis apinalle sukua. Kukaan ei tiedä, mihin dinosaurukset kuolivat. Ihmiset ovat kertoneet erilaisia satuja, mihin dinosaurukset kuolivat, kuten tulivuori räjähti, tuli liian kuuma, asteroidi lensi dinosaurusten maahan ja dinot kuolivat sukupuuttoon tai että toiset eläimet söivät ne ja luolamiehet tappoivat ne. Kun maapalloa tutkitaan, monet oletukset ja kysymykset ratkeavat, toiset eivät kenties koskaan. (Jenna Einonen, 3–4)

Jos et tiedä miksi teit jonkun teon, niin toimitko tällöin oman mielesi mukaan?

Voiko tällaista kysymystä ratkaista yhtenä asiana? Se on mahdollista, mutta on helpompi jakaa se kahdeksi asiaksi: teon tietämiseksi ja oman mielen mukaan toi-

mimiseksi.
Lääketieteen kannalta löytyy vastaus toisen kysymyksen osaan. Refleksit lähtevät selkäytimestä, ei aivoista, joten niihin tieto tulee jälkeenpäin. Esimerkiksi jos lasket käden kuumalle hellalle, vedät käden salamannopeasti pois. Tuolloin aivot saavat tiedon heti tapahtuman jälkeen. Eli ihminen voi toimia tietoisesti, vaikkei toimi oman mielensä mukaan.

Entä jos hyötyy siitä, ettei tiedä miksi teki jonkun teon? Sekin on mahdollista. Jos esimerkiksi jää kiinni koulussa jostain asiasta, ja asian selvittäjällä on kiire ja kysytään miksi teki sen teon, niin voi vastata ettei tiedä ja asian selvittelyä voidaan siirtää, jolloin ehtii miettiä, mitä sanoo puolustukseksi. Tuolloin asian tietää, mutta valehtelee, ettei tiedä. Tuolloin myös selitykseksi voi sanoa, ettei toiminut oman mielensä mukaan, jolloin myös valehtelee.

Asioita voi tehdä myös vahingossa. Jos vaikka tönäisee toista vahingossa, ei tiedä mitä on tehnyt, eikä ole toiminut oman mielensä mukaan. Todennäköisesti kuitenkin joku kertoo sinulle tapahtuneesta, jolloin tiedät asiasta, muttet ole varma.

Täten ihminen voi tehdä asioita tiedostamattaan eikä myöskään välttämättä toimi oman mielensä mukaan. Eli jos ei tiedä, miksi teki jonkun teon, niin ei toimi oman mielensä mukaan, mutta vaikkei toimi oman mielensä mukaan, voi silti tietää tehneensä kyseisen teon. Tiedon tapahtuneesta voi siis saada itseltään tai muilta. Mutta kannattaako muilta saatuun tietoon luottaa? Siinäpä kysymys! (Petteri Strömberg, 6b)

ONK:n ”pikkufilosofit”, Raija Kärkkäinen ja Anja Lindh

Filosofiaesseen kirjoittajina menestyneet ”pikkufilosofit” Jenna Einonen, Petteri Strömberg ja Akseli Kontiokari Helsingissä matkalla kohti palkitsemistilaisuutta.

Oppilaskunnan runokisa

Oppilaskunta avasi ystävyysaiheisen runokisan ystävyysteemapäivänä 4.2.2012. Kisassa oli 0–2-luokkien, 3–4-luokkien sekä 5–6-luokkien sarja. Oppilaat osallistuivat innokkaasti kisaan. Jokaisella luokalla oli mahdollisuus valita kolme mielestään parasta runoa finaaliin, jossa raatina toimi oppilaskunnan hallituksen sekä kirjastotyöryhmän jäsenistä koostuva ryhmä.

Runokisa osoittautui todella tasaväkiseksi ja korkeatasoiseksi. Raati joutui kokoontumaan muutaman kerran ja jopa äänestämään joidenkin töiden kohdalla.

Palkittaville runoille asetettiin seuraavat kriteerit:

- Runon sisältö on aiheeseen sopiva ja sillä on sanoma.
- Runon rakenne, rytmi ja asettelu on onnistunut.
- Runo on omaperäinen ja se erottuu muista (mm. kieli, sanat ja tunnelma).
- Samantasoisissa runoissa ratkaisevana tekijänä voi olla luokka ja sukupuoli. Palkintoja haluttiin antaa mahdollisimman moneen luokkaan sekä tytöille että pojille.

0–2-luokkien sarjasta palkittiin

1. Emmakreetta Kuusipalo 2b-luokalta
2. Gabrina Slewa 2a-luokalta
3. Unna Kustula 1ab-luokalta.

Kunniamaininnan sai 0–1-luokan yhdessä tekemä työ.

3–4-luokkien sarjasta palkittiin

1. Verna Kilpeläinen 3b-luokalta
2. Ruusa Hekkala 3–4-luokalta
3. Basil Chowdhury 4a-luokalta.

Kunniamaininnan sai Jussi Saariniemi 4c-luokalta.

5–6-luokkien sarjasta palkittiin

1. Milja Hallikainen 6a-luokalta
2. Petteri Strömberg 6b-luokalta
3. Jenna Salmela 5b-luokalta

Kunniamaininnan sai Rilla Saukkonen 5–6-luokalta.

Oppilaiden korkeatasoisista runoista on osoituksena seuraava Vernan runo.

Mun kaveri

Mun kaveri on mulle tärkeä,
vaikka se ei syökään mun paistamaa särkeä.
Mun kaverilla on iso peffa,
mut silti sen kanssa on kiva kattoo leffa.
Mun kaveri on kultainen,
vaikka sen sormi on joskus multainen.
Mun kaveri neuloi mulle talvella villasukan ja
mä vein sille ystävänpäivänä pikku kukan.
Kun mun kaverin kissa mua kerran raapas,
oli hyvä että mulla oli jalassa saapas.
Mun kaverilla pitää pokka,
vaikka vastaantulijalla olisikin kuinka iso nokka.
Me pidettiin kaverin kanssa karkkilakko,
vaikka ei ollut mikään pakko.
Tosi kavereihin voi aina luottaa ja
niiden kanssa voi vaikka uusia leikkejä tuottaa!
(Verna Kilpeläinen 3b)

Aikakauslehti- ja sanomalehtiviikko

Aikakauslehti- ja sanomalehtiviikot tuovat mukavaa vaihtelua koulun arkeen. Aineistojen avulla voidaan pureutua ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin, tarkastella eri alojen uusia virtauksia ja näkökulmia sekä harjoitella medialukutaitoa. Lehtien lukeminen ja analysointi kehittävät oppilaan itseilmaisua ja tiedonhallintataitoja. Lisäksi lehtien käsittely yhdessä opettaa suhtautumaan kriittisesti ja tiedostavasti median välittämiin sisältöihin.

Koulussamme vietettiin aikakauslehtiviikkoa 7.–11.11. 2011 ja sanomalehtiviikkoa 6.–10.2012. Sanomalehti Kaleva järjesti yhteistyössä muutamien Oulun koulujen (Oulun normaalikoulu, Hönttämäen koulu, Kaakkurin koulu, Lintulammen koulu ja Oulun Suomalainen Yhteiskoulu) edustajien kanssa tilaisuuksia, joissa ideoitiin sanomalehtiviikon kehittämistä ja toteutusta syyslukukaudelta alkaen. Koulustamme kehittämisryhmään kuului rehtori Markku Veteläinen.

1–2-luokassa toteutettiin sanomalehtiviikon yhteydessä satuprojekti, jonka aikana oppilaat rakensivat opettajaharjoittelija Anu Kirstinän ja luokanlehtori Outi Tiaisen ohjauksessa Lumotun metsän. Kuvaus projektista julkaistiin Kalevassa 24.2.2012 Pikkunen-osastossa ja se kuului seuraavasti.

1–2-luokan oppilaat Lumotun metsän musiikkituokiolla.

Kun Lumottu metsä syntyi

Me teimme opettajaharjoittelijoiden kanssa Lumotun metsän. Kävi ilmi, että siellä asui professori Vaakku, jolla oli ongelma. Metsä-Möhkö oli kieltänyt ystävyyden ja värit, koska hän tykkäsi vain tummista ja harmaista väreistä. Metsä-Möhkö ei tykännyt kenestäkään eikä myöskään halunnut kenellekään ystäviä.

Teimme Lumottuun metsään värikkäitä sieniä, pikkupöllöjä, loistavia tähtiä ja lentäviä lehtiä. Teimme ne, että saisimme metsään väriä ja luokkaan hyvää mieltä.

Lumotuissa Sanomissa oli sanottu, että Metsä-Möhkö oli sanonut, että hän oli oppinut kaksi tärkeää asiaa. Ne olivat anteeksi ja kiitos. Lumotussa metsässä kaikki olivat ystäviä.

1–2-luokan oppilaat

Hanna-Maria Räisäsen kirjoitus omasta kirjasta ilmestyi samassa osastossa 12.4.2012.

Norssissa kirjoitetaan oma kirja

Oulun normaalikoulun 6a-luokan oppilaat kirjoittavat kukin oman kirjan. Omaa kirjaa oppilaat ovat kirjoittaneet viidenneltä luokalta asti.

Jokainen kirjoittaa omaan kirjaan vähintään 25 sivua. Kun kirja taitetaan, siitä tulee 50 sivun paksuinen A5-kokoinen kirja. Jos sivuja on vähemmän, esimerkiksi novelleja yhdistetään yhdeksi novellikirjaksi.

Oppilaat ovat kevään aikana tehneet omien kirjojen kansia. Oman kirjan kansi voi olla itse piirretty piirros tai valokuva. Myös kirjan väliin saa laittaa valokuvia tai piirroksia.

Kirjoja jo viimeistellään, ja niiden on oltava valmiina viimeistään huhtikuun lopussa. Toukokuun alussa kirjat lähetetään painoon.

Hanna-Maria Räisänen, 6a

Koulu liikuttaa

Tänäkin lukuvuotena on liikuttu taitaen, tietäen ja hyvällä asenteella.

Raatin uusittu stadion tarjosi monen vuoden hiljaiselon jälkeen hienot puitteet koulujen välisille yleisurheilukilpailuille. Menestystäkin saavutettiin. Riina Kangas (4b) pääsi 60 metrillä finaaliin tullen lopulta kahdeksanneksi. Samassa ikäluokassa Kerkko Konola (4a) sai pronssia poikien pituushypyssä. Ella Lempinen (4a) tuli pallonheitossa viidenneksi. Niko Mannila (5a) voitti poikien kuulantyönnön omassa ikäluokassaan. Ilona Orava (6b) saavutti hopeaa korkeushypyssä. Tuomas Korhonen (6b) ja Teemu Korhonen (6b) pääsivät molemmat 60 metrin finaaliin, josta Tuomakselle tuli neljäs ja Teemulle seitsemäs sija. Kaikissa sarjoissa kilpaili yli 40 eri koulujen nuorta yleisurheilijaa.

Kovatasoisiin Oulun piirin kisoihin valituksi tulivat Kerkko Konola (pituuden 4.), Ilona Orava (korkeuden 3.), Niko Mannila (kuulan 9.) ja Tuomas Korhonen (6o metrin 11.).

Koulujen väliseen jalkapallosarjaan osallistui Norssista sekä poikien että tyttöjen joukkue. Taistelu kentillä oli tiukkaa joka pallosta, mutta reilun pelin säännöt olivat jokaisella peliporukalla hallussa. Tänä lukuvuotena joukkueittemme rahkeet eivät riittäneet alkulohkoa ylemmäksi.

Koulun sisäinen jääpelisarja pelattiin perinteisesti tammi-helmikuussa. Uusia mestareita leivottiin rehdissä ja reilussa hengessä. Pokaalit menivät taas kiertoon ja makeat luokkapalkinnot maistuivat varmasti niin pelaajille, huoltajille kuin kannustusjoukoillekin.

Koulujen välisiin kaukalopallokisoihin osallistui 3–4-luokkien yhdistetty joukkue. Vaikka menestystä ei saavutettukaan, kokemusta sitäkin enemmän.

Koulun hiihtokausi oli ongelmallinen Kuivasjärven jäätilanteen takia. Maaliskuulla tilanne parani ja hiihtämäänkin päästiin. Koulun hiihtopäivänä 15.3. isommat oppilaat matkasivat Vuokattiin lasketteluja hiihtoreissulle. Kolmansien ja neljänsien luokkien oppilaat lähtivät Virpiniemeen viettämään talviurheilupäivää, ja alkuopetusluokat hiihtivät Kuivasjärven lähiladuilla. Eväsruokailu ulkoilmassa maistui mainiolta.

Oulun seudun ammattikorkeakoulun tanssinopettajaopiskelija Manu Uimi suoritti opetusharjoitteluaan 5b-luokassa koko lukuvuoden ajan. Syyslukukaudella syntyi ajatus osallistua Arktiset askeleet -tanssikatselmukseen. Arktiset askeleet on 25-vuotias valtakunnallinen tanssitapahtuma, joka keväällä 2012 keskittyi erityisesti lastentanssiin. 5b-luokan Ninja time -esitys tuli valituksi katselmukseen yli sadan esityksen joukosta. Maaliskuun viimeisenä viikonloppuna Pohjankartanon juhlasalissa nähtiin yli 40 lastentanssiteosta, jotka edustivat muun muassa flamencoa, balettia, kansantanssia ja nykytanssia. Ninja time -esityksemme pohjautui ainoana street-lajeihin ja oli myös ainoa teos, jonka esittivät tavallisen luokan oppilaat. Muut esitykset olivat eri tanssikoulujen teoksia. Palkinnoksi taidokkaasta esityksestä ja hyvästä koreografiasta 5b sai pienen rahastipendin.

Koulun kierrätyslauantaina myimme opettajien lahjoittamia urheiluvälineitä. Saadut rahat käytämme tänä ja tulevina lukukausina oppilaiden liikuntastipendeihin. Joka lukuvuosi muutama oppilas saa pienen rahastipendin palkinnoksi ja kannustukseksi liikunnan opinnoistaan. Stipendin saajan tulee olla henkilö, joka omalla olemuksellaan tuo iloa ja valoa tunneilla, kykenee yhteistyöhön kaikkien kanssa ja toimii esimerkillisesti muutoinkin.

Tuleva lukukausi 2012–2013 herättää meissä liikunnan opettajissa jo pientä kutinaa. Kauan odotettu koulun kentän pinnan uusiminen keinonurmeksi on toteutumassa kesäloman aikana. Ensi syksynä saamme todennäköisesti yleisurheilla, pelailla eri pelejä ja leikkiä upeissa urheilullisissa puitteissa.

Auli Halme

Leirikouluja ja opintokäyntejä

Lukuvuoden aikana toteutui jälleen useita leirikouluja. Kuudesluokkalaisten Pallas–Hetta-vaellusleirikoulu järjestettiin 21.–26.8. sekä 28.8.–2.9. 2011. Vaelluksella tutustuttiin myös Hetan ja Pallaksen luontokeskuksiin. Ohjaajina olivat Raija Kärkkäinen, Siinamari Tikkinen, Pekka Tokola ja oppilaiden vanhempia.

Värikkään ruskan aikaan 15.–16.9. 2011 viidesluokkalaiset vaelsivat Korouoman kanjonin läpi Posiolla. Vaellus komeassa rotkolaaksossa ja upealla luonnonsuojelualueella tarjosi erinomaiset mahdollisuudet luonnon tarkkailuun ja mukavaan yhdessäoloon. Vaelluspäivien välissä yövyttiin Lapiosalmen leirikeskuksessa. Vaellukseen osallistuivat lähes kaikki koulumme viidesluokkalaiset ohjaajinaan Pekka Tokola sekä opetusharjoittelijat.

3a-, 3b- ja 3–4-luokan lumileirikoulu toteutui 13.–15.3.2012 Virpiniemessä. Leirikoulun aikana hiihdettiin, laskettiin mäkeä suksilla ja pulkalla, käveltiin lumikengillä, leikittiin lumileikkejä ja tutkittiin talvista luontoa. Ohjelmaan kuului myös makkaran paistoa leirinuotiolla, elokuvan katsomista, seikkailuradalla taiteilua, lukemista, piirtämistä, pelien pelaamista ja päiväkirjan pitämistä. Leirikoulun ohjaajina toimivat Marjatta Kaikkonen, Vuokko Kangas, Marjatta Rantala-Räsänen ja kouluavustaja Atte Paloste.

4a- ja 4b-luokan kevätleirikoulu pidettiin 23.–25.5.2012 Oulun yliopiston Oulangan tutkimusasemalla. Leirikoulun aikana tutkittiin keväistä luontoa ja tehtiin patikkaretkiä muun muassa Kiutakönkäälle ja Jyrävän putouksille. Paluumatkalla vierailtiin Ranuan eläinpuistossa, jossa tutustuttiin arktisen ja pohjoisen alueen eläimistöön. Ohjaajina olivat Hannu Juuso, Kirsti Karhumaa ja Pekka Tokola.

Lofooteilla pidettyyn pohjoiskalottileirikouluun 27.5.–1.6.2012 osallistui suurin osa kuudesluokkalaisista. Svolværissa sijaitsevan Knutmarkan leirikeskuksen monipuoliseen ohjelmaan kuului muun muassa kalastusta, tunturivaellusta ja jousiammuntaa. Lisäksi oppilaat tutkivat Norjan ja Lofoottien luontoa, kulttuuria ja historiaa tekemällä leirikoulutyökirjaa. Toimiminen vieraalla kieli- ja kulttuurialueella oli oppilaille antoisa ja ikimuistoinen kokemus. Vieraan kielen ja valuutan käyttö antaa valmiuksia toimia globaalissa maailmassa. Leirikoulun ohjaajia olivat Raija Kärkkäinen, Siinamari Tikkinen, Pekka Tokola ja oppilaiden vanhempia.

Viidesluokkalaisten opintoretki Kierikkiin järjestettiin 8.9.2011. Kivikaudenoppaan johdolla tutustuttiin Kierikkikankaan muinaiseen asuinpaikkaan ja Kivikauden kylään, jossa oppilaat saivat kokeilla muinaisjousella ampumista ja tehdä itselleen matkamuiston kivikautisin menetelmin. Lisäksi tutkittiin yhdessä muinaisansojen toimintaa ansapolkukierroksella. Ohjelmaan kuului myös lyhytelokuva "Aikamatka kivikaudelle". Kierikki-vierailu kuuluu historian koulukohtaiseen opetussuunnitelmaan. Vierailun aikana oppilaat saavat elävän kuvan kivikautisen ihmisen elämästä. Opintokäynnin ohjaajina toimivat Vikke Vänskä, Johanna Stevenson ja opiskelijoita.

Alkuopetusluokat 0–1, 1–2, 2a ja 2b vierailivat 24.4.2012 Ranuan eläinpuistossa. Puiston arktinen villieläinmaailma oli täynnä ihmettelyn aiheita. Erityisesti ihailtiin pieniä eläinpoikasia. Ohjaajina retkellä olivat Sanna Kaijalainen, Kaisu Kangas, Veikko Sivula ja Outi Tiainen.

Leirikoulujen ja opintokäyntien ohjaajat

Koulukirjasto innostaa lukemaan

Monien tutkimusten mukaan hyvällä koulukirjastolla on selkeä positiivinen vaikutus oppilaiden koulumenestykseen ja oppimistuloksiin. Keskeisenä pidetään opettajan ja kirjastonhoitajan tiivistä ja toimivaa yhteistyötä. Muun muassa oppilaiden lukutaito sekä ongelmanratkaisu-, informaatio- ja kommunikaatiotaidot kehittyvät hyvän yhteistyön seurauksena. Kirjasto välittää informaatiota ja ideoita, jotka ovat perustavanlaatuisia menestyksellisessä toiminnassa nykypäivän ja tulevaisuuden informaatio- ja tietoperustaisessa yhteiskunnassa. Koulukirjasto edistää elinikäisen oppimisen taitoja, kehittää mielikuvitusta ja kasvattaa vastuullisuutta. Kirjaston palvelut ovat olennaisia monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon, tiedon hallintataidon, opettamisen, oppimisen ja kulttuurin kehitykselle.

Alakoulun kirjaston kehittämis- ja innovaatiotyöstä vastaa kirjastotyöryhmä (Aila Hartikainen, Marianna Junes-Tokola, Heikki Kontturi, Erkki Pekkala, Auli Siitonen, Outi Tiainen ja Anja Lindh). Työryhmän tehtävänä on ideoida, suunnitella, toteuttaa ja arvioida koulukirjaston toimintaa. Ryhmä muun muassa laatii koululle lukuvuosittain kirjastonkäytön toimintasuunnitelman ja ohjelman teemaviikoille, -päiville ja tapahtumille. Kirjastotyöryhmä on kehittänyt edelleen kirjastomme toimintaa. Kopioston keväällä 2011 myöntämällä kannustusrahalla on hankittu oppilaiden toivomusten mukaisesti uutta kauno- ja tietokirjallisuutta sekä värikkäitä säkkituoleja, tyynyjä ja koreja.

Innostus kirjallisuuteen ja lukemiseen on koulussamme kiitettävää. Oppilaat ovat lainanneet pulpettikirjoja runsaasti luokkiinsa. Etenkin Norssin kirjallisuusdiplomiin kuuluvia kirjoja on luettu ahkerasti. Alkuopetuksen ja kolmansien luokkien oppilaat ovat käyneet säännöllisesti diplomitunnilla koulun kirjastossa.

Kirjallisuusdiplomi myönnetään aina 2., 4., ja 6. luokan päättyessä. Diplomin ovat suorittaneet 4.5.2012 mennessä seuraavat oppilaat:

1–2-luokalta Saga Bruun, Elias Kämäräinen, Mikko Saariniemi, Huugo-Uljas Saukkonen ja Edith Väyrynen.

2a-luokalta Aino Ahlholm, Henna Anttila, Erno Blomster, Tiina Duan, Arttu Eklund, Alex Granat, Tomi Hakanen, Leevi Huttunen, Topias Palovaara,

Viihtyisässä kirjastossa on mukava lukea.

Myös oppilaskunta on innokkaasti mukana suunnittelemassa erilaisia kirjaston toimintoja.

Matias Schroderus ja Nea Tanttu.

2b-luokalta Aino Aikio, Mikael Hallikainen, Tiina Harja, Tiia Hepo-oja, Valtteri Hiitola, Aatu Honkanen, Alina Joensuu, Eemeli Karjalainen, Mattias Koskelo, Emmakreetta Kuusipalo, Otto Mykrä, Emilia Ojala, Kasper Ojuva, Iivari Piippo, Simo Sinisammal, Ruyi Sun, Reeta Sääskilahti, Vilja Tyynelä ja Ilmari Vallström.

3–4-luokalta Iida Kemppainen ja Vilma Luoma.

4a-luokalta Basil Chowdhury, Kerkko Konola, Ella Lempinen, Sofia Schroderus, Sasha Usoskin, Sohvi Widgren ja Veera Väyrynen.

4b-luokalta Aada Haaraniemi, Eemil Hallikainen, Tuomas Hopia, Riina Kangas, Joonas Kurvinen, Jan-Erik Kämäräinen, Henna Leinonen, Marjukka Leskelä, Kiia Manninen, Hanna Nissinen, Nelli Saukkonen ja Miia Vähäsarja.

4c-luokalta Ronja Ohtonen, Helmi Siekkinen ja Elli Strömberg.

5–6-luokalta Meri Alikoski, Ville-Valtteri Kilpeläinen, Tuua Lehtinen, Helmi Nikula, Santeri Nissinen, Maija Pospiech, Rilla Saukkonen ja Taru Turpeinen.

6a-luokalta Juho Ahonen, Pipsa Blomster, Milja Hallikainen, Stiina Hekkala, Oona Kangas, Maija Kauppinen, Tuomas Kurvinen, Jenni Lehtonen, Daniel Leinonen, Hanna-Maria Räisänen, Karri Saukkonen, Tatu Ventelä ja Mirka Väärälä.

6b-luokalta Emma Haapasalo, Senja Karjalainen, Aki Karppinen, Marika Kemi, Jesse Kokko, Aleksi Komulainen, Teemu Korhonen, Tuomas Korhonen, Jenni Kyllönen, Henna-Maarit Kyröläinen, Mikael Lumme, Paul Ohlmeier, Ilona Orava, Juho Romakkaniemi, Julia Salo, Salla Sinisammal, Petteri Strömberg, Laura Uhlgren, Henna Vanninen ja Kerkko Äikäs.

Lisäksi seuraavat oppilaat ovat suorittaneet lukumaisterin diplomin: Huugo-Uljas Saukkonen 1–2-luokalta; Henna Anttila, Tomi Hakanen ja Matias Schroderus 2a-luokalta; Aino Aikio, Tiina Harja, Valtteri Hiitola, Alina Joensuu, Eemeli Karjalainen, Mattias Koskelo, Emmakreetta Kuusipalo, Emilia Ojala, Simo Sinisammal, Ruyi Sun, Reeta Sääskilahti, Vilja Tyynelä ja Ilmari Vallström 2b-luokalta; Vilma Luoma 3–4-luokalta; Kerkko Konola, Ella Lempinen, Sofia Schroderus ja Veera Väyrynen 4a-luokalta; Tuomas Hopia, Joonas Kurvinen, Marjukka Leskelä ja Kiia Manninen 4b-luokalta; Ronja Ohtonen 4c-luokalta; Tuua Lehtinen, Helmi Nikula, Maija Pospiech, Rilla Saukkonen ja Taru Turpeinen 5–6-luokalta; Milja Hallikainen, Stiina Hekkala, Oona Kangas, Jenni Lehtonen, Hanna-Maria Räisänen ja Karri Saukkonen 6a-luokalta. Aki Karppinen, Henna-Maarit Kyröläinen, Paul Ohlmeier, Salla Sinisammal, Petteri Strömberg ja Henna Vanninen 6b-luokalta. Normaalikoulujen kirjallisuusdiplomien lisäksi Tuua Lehtinen ja Rilla Saukkonen ovat suorittaneet Oulun kaupungin kirjallisuusdiplomin.

Paljon onnea kaikille kirjallisuusdiplomin saajille ja antoisia lukuhetkiä tulevaisuudessakin.

Anja Lindh

Kerhotoimintaa Norssilla lukuvuonna 2011–2012

Koulumme kerhotoiminnan suunnittelu aloitettiin syksyllä 2011 oppilaskunnan hallituksen organisoimalla kerhotoiveiden kyselyllä. Oppilaiden toiveita saatiinkin lukuisia, joihin lähdettiin hakemaan vastakaikua aluksi omasta opettajakunnasta sekä opetusharjoittelijoilta, joilta toivottuja erityistaitoja löytyi. Lisäksi opettajat tarjosivat kerhoideoita omien vahvuuksiensa ja mielenkiinnon kohteidensa mukaan.

Käsitöitä ja askartelua

Koulumme pienimmille esi- ja alkuopetuksen oppilaille järjestettiin kaksi kerhoa, jotka saavuttivat suuren suosion. Erityisesti käsityö- ja askartelukerho vetäjänään Sanna Kaijalainen oli niin haluttu pikkuoppilaiden keskuudessa, että kaikki halukkaat eivät päässeet syksyllä mukaan. Niinpä kerho järjestettiin vielä toistamiseen kevätpuolella, jotta mahdollisimman moni pääsi tekemään pieniä käsitöitä sekä askarteluja omassa tahdissaan. Kerhossa painotettiin mukavaa yhdessä tekemistä ja myös oppilaiden luovalle ilmaisulle jätettiin tilaa.

Filosofiaa

Rehtorimme Markku Veteläinen puolestaan innostui filosofoimaan yhdessä pikkuoppilaiden kanssa filosofiaa lapsille -kerhossa. Kerhossa ei siis opiskeltu filosofiaa, vaan opeteltiin kysymään, kuuntelemaan ja perustelemaan omia sekä arvostamaan toisten ajatuksia. Oleellista oli filosofoida itse esimerkiksi sellaisista aiheista kuin ”Kuka minä olen?”, ”Mistä olen saanut nimeni?”, ”Mistä riita alkaa?”, ”Ystävyys”, ”Mikä tämä maapallo on?” tai ”Mihin avaruus loppuu?”

Draamaa

Isompien, 3.–6.-luokkalaisten keskuudessa erityisesti draamakerho kiinnosti lupauksellaan heittäytymisestä ja hulluttelusta. Tähänkään kerhoon kaikki halukkaat eivät valitettavasti mahtuneet mukaan, mutta toivottavasti kerho saa jatkoa ensi syksynä. Kerhoa ohjasi viime kevään Robin Hood -kevätjuhlanäytelmämme ohjaaja Anna-Leena ”Annis” Jurkkala. Kerhossa harjoiteltiin erilaisia draamailmaisun taitoja luottamusharjoituksista heittäytymiseen sekä roolinrakentamisen perustaitoja äänenkäytön, liikkumisen, ilmeiden ja eleiden osalta. Lisäksi kerholaiset tekivät pientarinoita hyödyntäen varjoteatteria, nukketeatteria, improvisaatiota sekä koulun pukuvaraston asusteita.

Filateliaa

Englannin kuningatar lienee ainoa henkilö tässä maailmankaikkeudessa, jolla on palkkalistoillaan postimerkkikokoelmien hoitaja. Yleensä filatelisti näprää merkkiensä kanssa ihan itse. Jo useamman vuoden ajan, niin myös tänä lukuvuonna, Pekka Tokola on ohjannut vintin uumenissa filateliasta kiinnostuneita oppilaita harrasteen saloihin ja filatelian kiehtovaan maailmaan. Kenties tämä pitkäjänteisyyttä vaativa harrastus tarjoaa jollekin joskus työn ihan kuninkaallisissa piireissä.

Älytauluanimaatioita vierailla kielillä

Täysin uusia tuulia koulumme kerhotarjontaan puhalsivat rohkeat kielten opettajat, jotka tarjosivat mahdollisuutta tarinan kerrontaan vierailla kielillä ”Animations on smartboard” -kerhossa. 3.–4.-luokkalaiset tutustuivat englanninkielisiin satuaarteisiin, jonka jälkeen kehiteltiin omia tarinoita englanniksi. Animaatioprosessin tueksi tutkittiin kosketustaulun tarjoamia uusia mahdollisuuksia ja saatiin aikaan useita hassun hauskoja ja yllätyksellisiä animaatioita.

Teknologiaa

Tämä toimii! on Teknologiateollisuuden järjestämä valtakunnallinen teknologiakilpailu 1.–3. sekä 4.–6. luokille. Tämä toimii! -prosessissa luokista kootut neljän hengen ryhmät, joihin kuuluu sekä tyttöjä että poikia, ideoivat ja valmistavat liikkuvia ja leikittäviä leluja Teknologiateollisuuden toimittamasta materiaalista. Prosessin eri vaiheista pidetään päiväkirjaa ja leluista tehdään lisäksi mahdollisimman myyvät mainokset. Koulumme Tämä toimii! -priimusmoottorina on jo vuosien ajan toiminut teknisen työn ja teknologiakasvatuksen opettaja Eero Hietapelto. Tänäkin keväänä Eero piti projektiluonteisesti kerhoa, jossa hän auttoi Tämä toimii! -kisaan osallistuvien luokkien oppilaita ratkomaan eteen tulleita haasteita. Koulumme parhaiksi valikoituivat 3b:n ja 5b:n työt, jotka pääsivät mukaan myös alueelliseen jatkokarsintaan.

Koonnut Kaisu Kangas. kerhovastaava

Normaalikoulun perusasteen 0–6 kuoro

Kuorossamme on laulanut oppilaita kaikilta luokka-asteilta 1–6. Kuoro on esiintynyt koulun päivänavauksissa, juhlissa ja kirkkotilaisuuksissa. Olemme laulaneet 1–3-äänisiä lastenlauluja, joululauluja ja hengellisiä lauluja erilaisiin teemoihin liittyen.

Tänä vuonna lähes kaikki kuorolaiset ovat kunnostautuneet laulamalla jonkin soolo-osuuden esityksissä. Tallensimme myös yhden laulun eTwinning-verkkoympäristöön, josta monet eurooppalaiset koululaiset saattoivat kuunnella esitystä omissa kouluissaan syyslukukauden lopussa.

Kuoroon pääsee koelaulun kautta jälleen syksyllä!

Kirsti Karhumaa

Lauluyhtye

Koulumme yläluokkalaiset oppilaat ovat laulaneet lauluyhtyeessä, jossa on laulettu 3-äänisiä joululauluja ja erilaisiin teemoihin liittyvää ohjelmistoa koulun päivänavauksissa, joulukirkossa ja juhlissa. Laulajat ovat olleet edistyneempiä osaajia, joille yhtyelaulu on tarjonnut sopivasti haastetta.

Lauluyhtye esiintyi jouluna myös eTwinning-verkkoympäristössä ja sai runsaasti positiivista palautetta Euroopan kouluilta ja opettajilta harrastuneisuudestaan. Toivottavasti lauluharrastus jatkuu kaikilla oppilailla yläkoulun puolella ja Pohjankartanon musiikkiluokilla!

Lauluyhtyeessä ovat laulaneet tänä vuonna Paulus Hekkala (5b), Stiina Hekkala ja Karri Saukkonen (6a), Senja Karjalainen, Jenni Kyllönen, Mikael Lumme ja Petteri Strömberg (6b) sekä Santeri Nissinen, Maija Pospiech ja Rilla Saukkonen (5–6).

Kirsti Karhumaa

Lauluyhtyeen jäsenet (puuttuu Petteri Strömberg) harjoittelevat esitystä varten.

Raamattuvisa

Raamattuvisa on valtakunnallinen 5.–6.-luokkalaisille suunnattu raamattuaiheinen tietokilpailu, jonka järjestävät yhteistyössä Opetushallitus, Kirkkohallitus ja Kirkkopalvelut.

Kisa käydään kolmen hengen joukkueissa ja kolmessa vaiheessa. Joukkueen valmistautuminen perustuu meillä lähinnä omaan harrastuneisuuteen ja ennalta annettujen raamatunkohtien lukemiseen.

Visa täyttää 20 vuotta keväällä 2012, ja erityisteemoina jatkossa tulevat olemaan esimerkiksi suvaitsevaisuus ja monikulttuurisuus Raamatun näkökulmasta.

Tänä vuonna jatkoon pääsi vain lähes täysillä alkukilpailun pistemäärillä. Kaikki koulumme joukkueet saivat erinomaisia tuloksia visassa. Koulumme joukkueissa kilpailivat Rilla Saukkonen, Milja Hallikainen ja Helmi Nikula (1.), Anne Haataja, Annika Komulainen ja Maija Pospiech (2.), Erika Saukkonen, Aada Jounila ja Beata Saukkonen (3.) sekä Eerika Kaappola, Hanna-Maria Räisänen ja Mirka Väärälä (4.). Kilpailuun osallistujat saivat kunniakirjat ja palkinnot kisan ratkettua.

Raamattuvisaan voi taas ottaa osaa ensi syyslukukaudella!

Kirsti Karhumaa

Sinun kaduillas koulutie

”Olen unessa useasti
sinun kaduillas, koulutie.
Kotiportilta kouluun asti
minun askeleeni vie.”

Norssin (0–6) kevätjuhlassa luotiin katsaus menneeseen. Monella eri tasolla juhlanäytelmän seuraaja saattoi mielessään sekä palata omien kouluaikojensa muistoihin että historiallisen tietämyksensä pohjalta peilata koululaitoksen kehityskulkua – tosin tässä vain V. A. Koskenniemen (1885–1962) kouluajoilta saakka.

Aiheen valintaan innoitti Oulun koulun 400-vuotisjuhlavuosi 2011 ja sitä myötä tavoite saada oppilaat tiedostamaan historiallisten juurten tuntemuksen tärkeyttä – millä tahansa elämän alueella. Kevätjuhlanäytelmän myötä luotiin katsaus oululaiseen koulumaailmaan 1970-luvun alussa, jolloin siirryttiin rinnakkaiskoulujärjestelmästä peruskouluun. Näytelmässä Oulun normaalilyseon ja opettajanvalmistuslaitoksen harjoituskoulun eri-ikäiset oppilaat pohdiskelevat kukin ikätasonsa mukaisesti muun muassa demokratian olemusta ja ilmenemistä koulun arjessa. Näytelmän myötä huomataan, kuinka aivan tavallinen koululainen voi olla samanlainen eilen, tänään ja tulevaisuudessa ajasta ja paikasta riippumatta.

”Kenties on vain unta sekin, että näen syyskuun auringossa kylpevän pienen valkoisen kaupungin – minulle rakkaimman paikan maailmassa – joka kolmen äärettömyyden, taivaan, meren ja lakeuden, saartamana on nostanut maasta pienet majansa, niin kuin aron lapset pystyttävät tilapäisen telttansa erämaan laitaan? Mikä on se voima, joka on saanut sen uhmaamaan ulapan ja lakeuden ja taivaan tylyyttä ja sytyttämään kotilietensä niin monen tyhjyyden keskelle?”

Äppö-solun puolesta
Veikko Sivula ja Raija Kärkkäinen

3. Perusasteen luokat 7–9

Yläkoulun kuulumisia

Yksi tapahtumarikas lukuvuosi on pian taas takanapäin. Syyslukukauden toimin johtavana rehtorina, kevätpuolella uusi rehtori Kari Kumpulainen aloitti tässä tärkeässä tehtävässä ja minä sain siirtyä takaisin yläkoulun rehtorin tehtävään.

Syksyn alussa yksi tärkeimmistä koulutyön painopisteistä oli uuden perusopetuslain käyttöönotto. Oppilashuoltoryhmä kehitti erityisopetukseen liittyviä käytänteitä vararehtori Terhi Ylöniemen johdolla. Muutos oli suuri entisiin käytänteihin verrattuna, mutta pienen alkukankeuden jälkeen opetuksen järjestelyt saatiin toimimaan, kiitos oppilashuoltoryhmän. Erityiskiitokset ansaitsee koulukuraattori Mira Seikkula, jonka työ esimerkiksi Wilman parissa oli täysin korvaamatonta.

Kulunutta lukuvuotta leimasivat voimakkaasti erilaiset koulutukset. Syyslukukauden aloittavan suunnittelupäivän aikana opeteltiin kirjoittamaan pedagogisia arvioita, ja erityisopetuksen järjestelyistä saatiin myös oppia yhden aamupäivän ajan. Kouluun hankittujen älytaulujen käyttöön opettajia koulutettiin kolmena eri päivänä. Osaava-ohjelman puitteissa opettajien tietoteknistä osaamista parannettiin täsmäkoulutuksen avulla.

Alueellista yhteistyötä naapurikoulujen eli Pöllönkankaan, Kuivasjärven, Terva-Toppilan, Ritaharjun ja Koskelan koulujen kanssa tehtiin oppilasasioissa ja muissa käytänteissä yhdessä alakoulun rehtori Markku Veteläisen kanssa. Tämän verkoston sisällä opettajia koulutettiin muun muassa perusopetuslain muutoksiin.

Hallinnollisia kysymyksiä

Lukuvuonna otettiin käyttöön oppilashallintoon ja lukujärjestyksiin uudet versiot Priimus- ja Kurre-ohjelmista. Käyttöönotto ei sujunut aivan kivutta, ja varsinkin meillä rehtoreilla on ollut paljon opittavaa ohjelmien käytöstä. Kärsivällisyyttä on tarvittu etenkin lukion rehtori Sari Eskolalta, koska hänen tehtäviinsä ohjelman muutos toi paljon hankaluuksia.

Palkkaneuvotteluja ei tänä vuonna onneksi käyty, vaan nyt olivat vuorossa henkilökunnan kanssa käydyt kehityskeskustelut. Näissä keskusteluissa sai mielestäni paljon paremman kuvan eri tehtävissä toimivien henkilöiden toiminnasta, kun ei tarvinnut keskustella rahasta. Oli miellyttävää keskustella työtehtävistä, toiveista ja tavoitteista kiireettömästi, kun siihen muulloin niin harvoin on aikaa.

Perusopetuksen laatukriteerit on saatu kuluvana lukuvuonna hyvään vaiheeseen. KiVa-koulu ja Verso toimivat edelleen, ja tänä lukuvuonna seitsemänsien luokkien luokanvalvojat ovat toimineet kiusaamistapausten selvittelyissä mukana. Oppilaskunta on toiminut ansiokkaasti ohjaajansa Pasi Hiedan johdolla järjestäen esimerkiksi yhden jaksonvaihtopäivistä.

Rehtorit ovat kokoontuneet koko kevään ajan viikoittain johtavan rehtorin johdolla. Nämä palaverit ovat osoittaneet yhteistyön voiman, ja on ollut hedelmällistä vaihtaa mielipiteitä ja kysyä neuvoa muilta asiantuntijoilta.

Virkistystä työelämään

Sain itse mahdollisuuden päästä Oulun ja Lapin yliopistojen harjoittelukoulujen opettajille suunnattuun Kelan Aslak-kuntoutukseen. Vuoden kestänyt jakso on nyt loppunut, mutta sen ansiosta olen kiinnittänyt entistä enemmän huomiota toisten ja omaan työssä jaksamiseen. Tästä yksi esimerkki on tiistai-iltapäivien liikunta koululla: välillä olemme venytelleet, on harjoitettu kehon hallintaa ja harrastettu kuntojumppaa. Pieni, mutta innokas porukka on osallistunut tähän liikuntaan.

Lopuksi en voi muuta kuin kiittää oppilaita, opettajia, muuta henkilökuntaa sekä muita rehtoreita hyvästä yhteistoiminnasta ja tuloksellisesta työstä. Kevätjuhlan jälkeen voitte kaikki lähteä kesälomalle hyvillä mielin, olette kaikki lomanne ansainneet!

Eija Kumpulainen
yläkoulun rehtori

Vaikuttamista ja uusia kerhoja — peruskoulun luokkien 7–9 oppilaskunnan toimintaa

Lukuvuonna 2011–2012 luokkien 7–9 oppilaskunnan ja sen hallituksen toiminta oli suorastaan poikkeuksellisen vilkasta. Kokouspöytäkirjoja kertyi Norssiportin oppilaskuntasivulle enemmän kuin minään muuna vuonna.

Norssin oppilaskunta oli tänäkin vuonna aktiivisesti mukana Oulun kaupungin nuorisovaikuttamisessa ja koulumme alueella toimivassa alueryhmä Pohjoisen Oulun Fiksuissa. Norssia POF:ssa edustivat Aino Haaraniemi, Markus Hopia ja Laura Teittinen. Viimeisten vuosien aikana vakiintuneeksi muodostunut toiminta kaupungin nuorisovaikuttamisjärjestelmässä on osoittautunut hyväksi tavaksi vaikuttaa oman kotikaupungin asioihin. Kaupungin nuorisotyöntekijät huolehtivat hyvin käytännön toiminnan organisoinnista ja kaupunkikokouksen järjestämisestä, johon POF:n jäsenet myös osallistuivat.

Harjoittelukoulujen yhteistyöverkostossa eNorssissa virinnyt norssien oppilaskuntien välinen yhteistyö jatkuu edelleen. Toukokuussa 2012 Savonlinnan normaalikoululaiset järjestivät seitsemännen norssien oppilaskuntien tapaamisen. Savonlinnassa muun muassa kilpailtiin savolaisissa olympialaisissa. Oulusta paikalle lähti viisinaisinen retkikunta. Lehtorit Raija Kärkkäinen ja Riikka Kiiveri-Raappana toimivat valvojina, ja jokaiselta kouluasteelta lähti yksi oppilas matkaan. Yläkoulun oppilaskunnan hallitus valitsi edustajakseen Laura Teittisen.

Tapahtumia koulullamme

Syyslukukauden suurin ponnistus oppilaskunnan hallitukselle oli nuorisovaalien järjestäminen. Suomelle valittiin presidenttiä, ja Oulun normaalikoulu oli mukana Allianssin organisoimassa presidentinvaalien nuorisovaalissa. Varsinaisessa presidentinvaalissa toiselle kierrokselle pääsivät Sauli Niinistö ja Pekka Haavisto, mutta nuorisovaalissa toisen kierroksen paikat nappasivat Niinistö ja Timo Soini niin valtakunnallisesti kuin norssinkin tuloksissa. Heidän välillään käydyllä toisella kierroksella voiton vei Sauli Niinistö. Oppilaskunnan hallitus järjesti molemmat äänestykset norssilla sujuvasti. Ensimmäisellä kierroksella äänesti noin puolet oppilaista. Toisella kierroksella innostus ei ollut yhtä suuri, noin kolmannes oppilaista osallistui äänestykseen ratkaisevalla kierroksella.

Edellisen lukuvuoden aikana oppilaskunnan hallitus teki esityksen kerhotoiminnan järjestämisestä. Keväällä 2011 haettiin Opetushallitukselta rahoitusta kerhotoimintaan, ja OPH:n myöntämillä rahoilla saatiinkin useampi kerho perustettua lukuvuodeksi 2011–2012. Oppilaskunta markkinoi kerhoja syksyllä oppilaille kiertämällä luokissa kertomassa asiasta.

Kevätlukukaudella merkittävin ja työläin projekti oppilaskunnalle oli jaksonvaihtopäivän järjestäminen huhtikuun alussa. Päivän teemana oli liikenne. Yhteistyökumppani löytyi Liikenneturvasta, josta yhdeksi päivän esiintyjistä tuli liikenneopettaja Mika Pakanen. Tämän lisäksi oppilaat osallistuivat liikenneaiheiseen tietokilpailuun, tuunasivat pahvilaatikkoautoja ja tuottivat omasta mielestään mielenkiintoista liikennevalistusta nuorille. Päivä oli kokonaisuutena hyvin onnistunut ja liikenneteema sopi hyvin kevään korvalle, kun lumet sulavat ja asfaltti lämpenee.

Peruskoulun luokkien 7–9 oppilaskunnan hallitus 2011-2012:

7A Aino Haaraniemi, 7B Markus Hopia, 7C Laura Teittinen, 7D Ossi Sutinen, 8A Elias Hietaniemi, 8B Miikka Kotka, 8C Jyri Sulasalmi, 8D Topias Piukkula, 9A Vili Haapalainen, 9B Nelli Alin, 9C Julia Ritvanen, 9D Jasmin Lumme (puheenjohtaja)

Pasi Hieta
oppilaskunnan ohjaaja

Kummit ja krokotiilien kohtaaminen — tukioppilastoimintaa luokilla 7–9

Tukioppilaiden syksyn päätehtävänä oli osallistua uusien 7.-luokkalaisten ryhmäyttämiseen. Ryhmäytykset pidettiin ensimmäistä kertaa yhteistyössä Oulun kaupungin nuorisotoimen kanssa Sanginjoen leirikeskuksessa, jonne tukioppilaat vuorollaan matkustivat yhdessä heille nimetyn kummiluokan kanssa. Tukioppilaiden vastuulla oli ohjata ja innostaa oppilaita ylittämään krokotiileja vilisevää vaarallista virtaa lautoilla. Tämän lisäksi tukioppilaat kävivät pitämässä omalle luokalleen myöhemmin syksyllä kummitunnit, joissa leikittiin ja juteltiin kuulumisia.

Joulukuussa tukioppilaat järjestivät vielä 7.-luokkalaisille pikkujoulut. Niissä kisailtiin luokittain ja syötiin herkkuja.

Kevään ohjelmassa oli perinteinen Halipäivä ja pahvisydämet Ystävänpäivänä. Tuolloin vietettiin myös ”liikennevalo”-pukeutumispäivää. Tätä kirjoittaessa on menossa uusien tukioppilaiden valinta ja edessä luopuminen yläkoulunsa päättävistä tukioppilaista. Tukioppilaat kokoontuivat talven aikana 11 kertaa.

Tukioppilaat lukuvuonna 2011–2012

Johanna Harja 8A
Stella Sironen 8A
Jeremias Lohvansuu 8C
Juuso Nikumatti 8C
Simo Asiala 8C
Katariina Pylvänäinen 8D
Nea Manninen 8D

Siiri Meriläinen 9A
Reeta Haaraniemi 9B
Roosa Heinonen 9B
Elina Rantapää 9C
Hanna Kallinen 9C
Roosa Miettunen 9C
Essi Tuutti 9D
Veera Vehkala 9D

Tukioppilasohjaajat

Tea Huttula
Mira Seikkula

Köksää kuudesluokkalaisille

Lukuvuonna kokeiltiin kotitaloutta osana kuudensien luokkien valinnaisaineita. Kursseja toteutettiin kaksi, ja niiden laajuus oli 0,5 kurssia. Kuudesluokkalaiset valmistivat terveellisiä ja monipuolisia aterioita ja välipaloja. Kurssin tarkoituksena oli myös helpottaa oppilaiden siirtymistä alakoulusta yläkouluun ja tehdä yläkoulua tutuksi. Innokkaita apuopettajia tunneille löytyi köksän kerholaisista ja nykyisistä seitsemäsluokkalaisista. Ilmapiiri oli innostunut ja oppilaat jaksoivat hienosti, vaikka tunnin alkoivat vasta puoli kahdelta. Kiitos kaikille loistavasta yhteistyöstä ja tervetuloa yläkouluun!

Terveisin köksänope **Terhi Ylöniemi**

Kuva: Leipätiedotus ry

Solmusta idea – matemaattisten aineiden diplomi vuosiluokilla 7–9

Koulussamme käynnistyi peruskoulun 7.-luokkalaisille matemaattisten aineiden diplomihanke, jota tukee Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö. Diplomi tarjoaa jokaiselle perusasteen vuosiluokille 7–9 erillisen, oppilaiden omaan aktiivisuuteen perustuvan ja teknologiaa hyödyntävän tehtäväpaketin. Diplomitehtävien avulla on tarkoitus innostaa oppilaita pitkäjänteiseen ajatteluun, sinnikkyyteen, pohtimisen ja oivaltamisen iloon sekä opettaa oppilaita hyödyntämään tietokoneiden tarkoituksenmukaista käyttöä opiskelussaan. Pyrkimyksenä on saada oppilaiden kotiväki mukaan kannustamaan diplomin teossa, sillä tehtäviä voidaan tehdä myös kotona. Tehtävät koostuvat kunkin luokka-asteen matematiikan, fysiikan ja kemian perussisällöistä, joita laajennetaan vaiheittain. Mahdollisuuksien mukaan ratkaisuja havainnollistetaan esimerkiksi geogebran tai muiden matemaattisten ohjelmien avulla.

Mukana hankkeessa ovat koulumme opettajat Ari Heimonen, Hellevi Kupila, Katja Leinonen, Tuomo Talala, Hanna Tuhkanen ja Pekka Vaaraniemi. Tärkein yhteistyökumppanimme on OuLUMA, jonka kotisivuilta löytyy hankkeen oma sivu. Tällä hetkellä kotisivuilla on valmiina diplomi 1, jonka tehtävät liittyvät pääosin 7. luokan opetussuunnitelmaan. Diplomi 2 julkaistaan kotisivuilla viimeistään elokuussa 2012. Syksyllä on myös tarkoituksena aloittaa diplomi-illat Oulun Tietomaassa.

Idean diplomipaketin tekemiseen saimme matematiikkalehti Solmun sivuilta. Matemaattisten aineiden diplomi on mahdollista laajentaa kaikkiin kouluihin, koska se ei vaadi erityisresursseja sen jälkeen, kun tehtäväpankki on perustettu. Tällä hetkellä yhteistyökouluja on yhdeksän. Tarkoituksena on palkita kaikki diplomin 1 tehneet oman ja yhteistyökoulujen 7-luokkalaiset pienellä kannustuspalkinnolla keväällä 2012.

Hellevi Kupila ja Katja Leinonen
matemaattisten aineiden lehtorit

Fysiikan ja kemian kerho toimii

Fysiikan ja kemian kerhossa on talven aikana tutustuttu muutamiin fysiikan ja kemian ilmiöihin käytännöllisestä näkökulmasta. Kemian työnä on valmistettu alusta lähtien palasaippuoita, jotka mittauksissa ja koekäytössä todettiin käyttökelpoisiksi ja tehokkaiksi. Fysiikan puolella on perehdytty muun muassa pyörimisliikkeeseen ja määritetty kokeellisesti putoamiskiihtyvyys Maan pinnalla. Laajempana fysiikan työnä jokainen rakensi itselleen pienen vahvistin-kaiutinyhdistelmän, josta voi kuunnella mp3-soittimessa tai kännykässä olevaa musiikkia. Kevään lopulla kerhoporukalla käytiin vierailulla Oulun yliopiston fysiikan ja kemian laitoksilla.

Tuomo Talala
fyke-kerhon ohjaaja

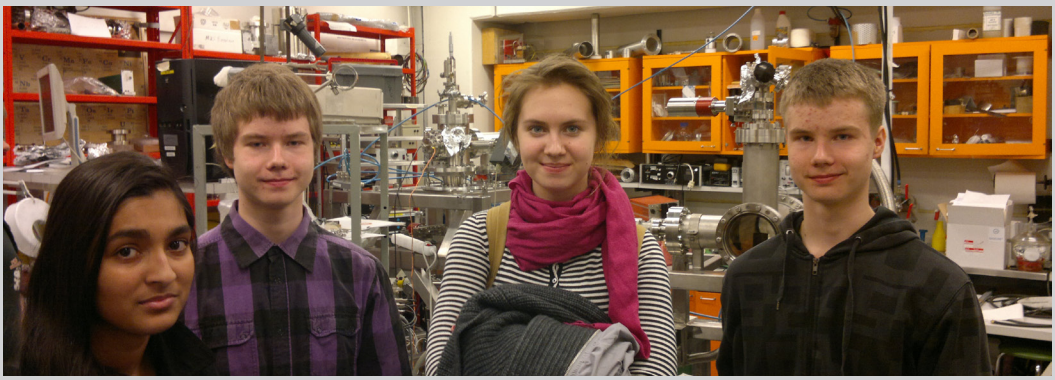

Kerholaisia tutustumassa fysiikan laitoksen elektronispektroskopian laboratorioon.

4. Lukio

Lukion kuulumisia

Lukuvuosi lähenee loppuaan. Tätä kirjoittaessani koulua on kuitenkin käymättä vielä reilu tovi. On tehtävä vielä viidennen jakson opiskeluponnistelut ja käytävä viimeinen koeviikkokin kunnialla läpi ja tietenkin lakitettava uudet ansiokkaat ylioppilaamme! Koska lukuvuosi päättyy niinkin myöhään kuin lauantaina 2.6., olemme saaneet viimeisen koeviikon pituudeksi lukiolaisten kovasti toivoman kuusipäiväisen koeviikon. Näin on voitu vähentää oppitunneille sijoittuvia kokeita.

Koulunkäynti lukiossa vaatii, kuten tiedämme, pitkäjänteistä opintojen suunnittelua ja sen mukaista sinnikästä etenemistä kohti lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamista ja valmistumista ylioppilaaksi. Lukion aloittaneiden koulun aloitukseen suunniteltiin ja toteutettiin parin päivän perehdyttämisjakso, jolloin käytiin läpi lukio-opiskelun periaatteita, eri oppiaineiden omia erikoispiirteitä, ja tietenkin ryhmäydyttiin oman luokan kanssa, jotta saataisiin nuorille hyvä pohja lukio-opiskelijaksi siirtymiselle. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden koulunkäynti onkin lähtenyt hyvin liikkeelle.

Myös kakkoset ja kolmoset ovat jatkaneet omia opintojaan kiitettävää tahtia. Lukiolaisen tukiryhmä ja ryhmänohjaajat ovat tehneet systemaattista työtä lukiolaisten opintojen ja muun hyvinvoinnin edistymisen seuraamisessa, ja apua sekä neuvontaa on suunnattu niitä kaipaaville heti, kun on ollut tarpeen. Koulussamme pyritään siihen, että lukiosta valmistuttaisiin pääsääntöisesti kolmessa vuodessa ja että opinnot etenisivät suunnitelmallisesti mutta kuitenkin kunkin henkilökohtaisen tilanteen ja tavoitteiden mukaisesti. Yleisenä suuntauksena näyttää kuitenkin olevan, että syystä tai toisesta kolmen ja puolen ja jopa neljän vuoden opiskelusuunnitelmat ovat lisääntyneet. Pidennysanomukset ovat tänäkin lukuvuonna lisääntyneet edelliseen verrattuna.

Tietotekniset taidot lukiouudistuksessa

Lukion valtakunnallinen kehittämistyö alkaa tänä vuonna. Työ käynnistyy yleisten tavoitteiden ja tuntijaon valmistelulla. Uusien opetussuunnitelman perusteiden valmistelu alkaa näillä näkymin ensi vuonna. Edelliset valtakunnalliset perusteethan ovat vuodelta 2004. Tämän hetkisten suunnitelmien mukaan uusi tuntijako ja OPSin perusteet astuisivat voimaan lukuvuoden 2016 alussa. Lukion kehittämistyön yhtenä tavoitteena on saada aikaan myös laki oppilashuollosta vuoden 2014 alkuun mennessä.

Kaikkiaan lukion oppimäärä tullee säilymään 75 kurssina ja kolmivuotisena, samoin oppiainejako säilynee entisellään. Sen sijaan yleissivistykseen katsottavaksi kuuluvien tietoteknisten taitojen opiskeluun kiinnitettäneen aiempaa enemmän huomioita lukion uudistamisen myötä. Samoin tietotekniikan hyödyntämisen eteneminen ylioppilastutkinnon suorittamisessa alkanee näillä näkymin uuden OPSin tuomien uudistusten myötä.

Jälleen yksi ahkeran työn vuosi

Ylioppilaskokeet ovat luonnollisesti suuri voimain ponnistus sekä syksyllä että keväällä kokeisiin osallistujille, opettajille ja rehtorille, unohtamatta vahtimestareita ja kansliahenkilökuntaa, niin tänäkin lukuvuotena. Viime syksyn kokeiden tulokset olivat jälleen hyvät ja suurelta osin kiitettävät. Ylioppilaaksi ei syksyllä valmistunut useaan vuoteen yhtään kokelasta. Kevään ylioppilasjuhlassa odotamme sen sijaan saavamme lakittaa noin 80 uutta ylioppilasta. Alustavien arvostelujen mukaan koetulokset tulevat olemaan tuttuun tapaan hyvät.

Kaiken kaikkiaan lukuvuotta taaksepäin katsoen voidaan todeta, että vuosi on sujunut entiseen tapaan rauhallisesti ahkeran työn merkeissä. Koulua on käyty tunnollisesti, vanhempainiltoja ja muita tapahtumia pidetty, ja vielä on tätä kirjoittaessani odotettavissa Norssinpäivän iltatapahtuma piristämään mieliä arkisen aherruksen keskellä. Monenlaisista paineista huolimatta lukiolaiset voivat koulussamme aina luottaa siihen, että he saavat korkeatasoista opetusta ja monipuolista opastusta tulevaisuuttaan varten. Hyvää, rentouttavaa kesälomaa kaikille!

Sari Eskola
lukion rehtori

Lukion oppilaskunta toimii hyvässä hengessä

Oppilaskunnan hallituksen syksy alkoi, kuten tavallisesti – järjestämällä koulumme uusien ykkösluokkalaisten ryhmäyttäminen. Tapahtumassa uudet lukiolaiset saivat kierrellä useissa eri pisteissä ympäri Norssin lähiympäristöä, muun muassa yliopistolla ja Kaijonharjussa. Päivä päättyi leikkimieliseen lipunryöstöön ja piknikiin kasvitieteellisessä puutarhassa. Ryhmäytymisen kautta saivat kaikki tutustua toisiinsa ja kokivat hauskan sekä rennon alun alkavalle kolmen vuoden lukiotaipaleelle.

Vaalien vuosi

Joulukuussa lukuvuoden 2010–2011 hallitus järjesti uuden hallituksen vaalit. Vanhoista hallituslaisista mukana pysyivät Julia Lindvall ja Hanna Koskela. Uutena mukaan pääsivät innokkaat kaksi ykkösluokkalaista – Rustam Lapytov ja Tuuli Ranta – sekä neljä kakkosluokkalaista – Katri Kortelainen, Ilari Ruismäki, Laura Rusanen ja Aarni Aspi.

Vuoden 2012 presidentin vaalien lähestyessä koulumme osallistui koko maanlaajuisiin Allianssijärjestön organisoimiin nuorison presidentinvaaleihin tammikuussa 2012. Nuorisovaalit koskivat yläaste- ja lukioikäisiä opiskelijoita. Niissä opeteltiin, miten vaalit ja demokratia toimivat sekä miten äänestäminen tapahtuu. Vaalien avulla saatiin kuulumaan nuorten ääni. Heillähän ei ole vielä äänioikeutta. Äänioikeuttaan käytti 146 alle 18-vuotiaasta norssilaista. Vaalit voitti toisen kierroksen lopullisen tuloksen jälkeen koulussamme niin kuin oikeissakin vaaleissa – Sauli Niinistö! Keväällä hallitus järjesti myös koulun ulkopuolista tapahtumaa kaikille Oulun lukioikäisille.

Yhteisiä iloja

Maaliskuussa palkitsimme entisen ja uuden hallituksen aktiivisen toiminnan käymällä syömässä Kauppuri 5:ssä. Vietimme hauskan iltapäivän hyvän ruuan ja seuran merkeissä. Hallitus päivitti keväällä myös laitteistoaan tekemällä vetoomuksen uuden kannettavan tietokoneen hankinnasta. Uusi kannettava tietokonekone saatiinkin auttamaan ja tukemaan hallituksen toimintaa.

Jaksonvaihtopäivät eivät tänä lukuvuonna kuuluneet toimintaamme. Sen sijaan perinteinen Norssinyö järjestettiin 16. toukokuuta – teemana USA. Norssilaiset saivat kiertää tuttuun tapaan useilla hauskoilla toimintapisteillä ympäri koulua. Pisteitä olivat esimerkiksi sing star, tanssipeli, magneettiruno, sumopaini ja amerikkalainen jalkapallo. Norssinyötä varten hallitus itse kuvasi ja editoi videon tapahtumaan. Videossa Norssi on wonderland, jossa Katri Kortelainen seikkailee Liisana amerikkalaisten tv-ohjelmien ihmeellisissä maailmoissa. Tapahtuma sujui, kuten yleensä aina, onnistuneesti ja piristi normaalia koulunkäyntiä.

Kevään loppupuolella suunniteltiin ensi syksyn uusien lukiolaisten ryhmäyttämistä: mitä hauskaa me heille tällä kertaa keksimmekään! Kaikkiaan lukuvuonna 2011–2012 hallitus oli mahdollisimman aktiivinen ja järjesti koulun asioita onnistuneesti. Hallituksen kokoonpano oli toimiva ja yhteishenki todella hyvä. Kaikille jää varmasti muistoksi hyvä tuntuma hallituslaisena olosta.

Hanna Koskela
puheenjohtaja

Teatteri- ja elokuvavierailuja

Lukiolaiset kävivät lukuvuoden aikana äidinkielen kurssien yhteydessä Oulun kaupunginteatterissa katsomassa *Viulunsoittaja katolla* -näytelmän sekä yläkoululaiset Lasten ja nuorten elokuvafestivaaleilla ja Nuorten teatteripäivillä.

Harri Lehtola
äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori

Digimemo – visuaalinen muistijälki lukiolaisen oppimispolkua helpottamassa

Lukuvuonna 2012–2013 toteutetaan Opetushallituksen rahoittama Digimemo-hanke lukion 2012-vuosikurssin opiskelijoiden kanssa. Hankkeessa pyritään auttamaan opiskelijaa jäsentämään omaa tietorakennettaan. Samalla tuodaan opiskelijoiden toiminnan keskiöön oppimisen syvällisyys ja tehokkuus, koska he joutuvat analysoimaan sanallisesti oppimistaan. Lisäksi pystytään arvioimaan opiskelijan oppimisprosessia: sen syntyä, kehittymistä ja lopputulosta.

Kuluneena lukuvuonna ohjausryhmä on valmistellut hanketta ja tutustunut markkinoilla saatavilla oleviin digitaalisiin kyniin ja niiden pedagogisiin hyödyntämismahdollisuuksiin. Tähän tarkoitukseen saimme kuusi digitaalista kynää testaukseen Koulu 3.1 -hankerahoilla. Ohjausryhmä valitsi Echo Smartpen -kynän, joka vastaa parhaiten hankkeen eri oppiaineiden tarpeita. Valitulla kynällä voidaan digitoida muistiinpanoja ja nauhoittaa puhetta. Äänitallenteet saa kiinnitettyä halutessaan pysyvästi muistiinpanojen yhteyteen. Tallenteet voi siirtää tietokoneelle ja käsitellä niitä siellä. Käsinkirjoitetun tekstin voi muun muassa konvertoida tietokonetekstiksi muokattavaksi edelleen. Lisäksi tiedostot on helppo jakaa Livescribe Desktop -ohjelmiston avulla esimerkiksi opettajalle arvioitavaksi.

Kesän aikana toteutetaan loput laitehankinnat ja suunnitellaan käytännön toteutus, jotta hanke voidaan aloittaa heti uuden lukuvuoden ensimmäisessä jaksossa.

Katja Leinonen ja Sari Eskola

Antiikkikurssilaisten opintomatka Kreikkaan

Edellisvuosien tapaan Oulun, Jyväskylän ja Turun norssien antiikkikurssilaiset jatkoivat hyväksi koettua integraatiota Ateenan opintomatkalla. Monia jännitti mennä maahan, joka kamppailee taloudellisessa ahdingossa. Myös aikaisempia kursseja vaivannut turisteihin kohdistunut rikollisuus huolestutti. Molemmat huolet olivat kuitenkin turhia, sillä vaikeuksissa olevan maan infra toimi aivan normaalisti eikä turistien vähyyden vuoksi taskuvarkaistakaan ollut harmia. Ja kun vielä säät suosivat retkiämme ja opiskelijat toimivat mallikelpoisesti, ei ensimmäisellä ryhmällä ollut suurempaa ongelmaa kuin suojautua auringolta.

Aikaisemmista matkoista poiketen opintomatkamme alkoi Helsingistä ja päättyi Helsinkiin. Välilaskut teimme Frankfurtiin ja Müncheniin, joiden lentoasemien suuruus ja toimivuus hämmästyttivät kovasti. Ensimmäisen ryhmän 21 opiskelijaa ja neljä opettajaa pääsivät tuttuun majapaikkaansa Hotel Exarchioniin torstain 26.4. illansuussa.

Joidenkin yöunet jäivät toistamiseen lyhyiksi, kun kurssin varsinainen ohjelma alkoi varhain seuraavana aamuna kokopäiväretkellä Peloponnesokselle. Bussi tuli aivan täyteen, sillä matka tehtiin yhdessä Jyväskylän antiikkikurssilaisten kanssa. Päästyämme Ateenan liikenne-sumpusta moottoritielle olimmekin pian ensimmäisellä pysähdyspaikalla Korintin kanavalla. Ihmeteltiin siinä tovi kanavanrakentajien suurta uurastusta.

Pantomiimeja ja vaatekujia

Korintissa ja Mykenessä tutustuimme eurooppalaisen sivistyksen syntypaikkoihin. Upea Epidauroksen teatteri sai ansaitsemansa arvon, kun siellä pidettiin oululaisten ja jyväskyläläisten yhteiset pantomiimiesitykset antiikin taruista. Esko Kemppainen kertoili matkan aikana Välimerenalueen ja Kreikan luonnon yleispiirteistä. Mielenkiintoisia kasveja löytyi ihan antiikkisista kohteista, esimerkiksi meelia, jonka luusiemeniä käytetään rukousnauhoissa.

Lauantai oli rankka päivä, sillä tutustuimme kävellen Ateenan kohteisiin. Viimeistään käynti kauppahallin lihapuolella herätti unisimmankin matkalaisen. Syntagma-aukio ja parlamenttitalon tupsukenkävartiot olivat joillekin tuttuja tv:n uutiskatsauksista. Kansallispuisto oli oiva paikka Välimeren kasvillisuuden tutustumiseen Eskon opastuksella. Panathinaiko-stadionin ja Zeuksen temppelin mittasuhteita yritettiin kilvan arvailla. Plaka ympäristöineen, etenkin vaatekujat, miellytti erityisesti opiskelijajoukkoa. Lysikrateen muistomerkki löytyi

Norssien yhteistyötä Epidauroksessa Peloponnesoksella. Oululaisten ja jyväskyläläisten pantomiimiesitys antiikin mytologiasta antiikin upeimmassa teatterissa.

sopivasti samoilta kulmilta. Illalla kapusimme kilvan Lykavittos-kukkulalle ihailemaan Ateenan seudun valtaisaa valomerta.

Merellä ja kukkulalla

Sunnuntai oli kurssin ainoa "vapaapäivä", jonka vietimmekin läheisellä Aiginan saarella. Sää suosi kiertelyä pikkukaupungissa, ja lopuksi suurin osa retkeläisistä pulahti vilpoisaan mereen.

Maanantaiaamuna, vappuaattona, vierailimme Suomen Ateenan-instituutissa, missä johtaja Matti Leiwo kertoi seikkaperäisesti laitoksen tutkimustyöstä. Kovin valoisaa tulevaisuutta ei Leiwo uskaltanut Kreikalle ennustaa, vaan maan talous luhistuu hänen mukaansa hyvinkin pian. Instituutista oli luontevaa siirtyä Akropolis-kukkulalle tutustumaan antiikin keskeisimpiin kohteisiin. Parthenonia ihailimme tietenkin joka suunnalta ja kuuntelimme jälleen monia opiskelijoiden ja Matti Ojakosken valaisevia esitelmiä. Katselemista ja alueen remonttityön tutkiskelua harrastimme hyvän aikaa, mutta vapun vuoksi kurssilaisten oli päästävä ehkäpä viimeisen kerran täydentämään ruoka- ja vaatevarastojaan. Siksi askelsimme joutuisasti Monastirakille, mistä löytyivät muiden muassa Attaloksen stoa ja Hefaistoksen hyvin säilynyt temppeli. Koska kreikkalaisen agoran kasvillisuus on varsin opettavaisesti hoidettu, alue oli sopiva ympäristö viimeisille oppilasesityksille. Ilmassa alkoi pikkuhiljaa olla jännityksen tunnetta, kun mellakkapoliisit olivat siirtyneet näyttävästi asemiin keskeisiin kadunkulmiin.

Vappupäivä oli viimeinen työpäivämme Ateenassa. Vaikka useat paikat olivat kiinni ja metroväki lakossa, ehdimme käymään monessa kohteessa muuan muassa Metropoli-kirkoissa, yliopistokampuksella ja Syntagman alueella. Pikaisesti vielä pakollinen Plaka ja sitten hotelliin laukkuja pakkaamaan. Vähä vähältä alkoi silmien kirvely voimistua, ja hotellimme edustalla tapahtuikin pian poliisien ja rähinöivien opiskelijoiden perinteinen yhteenotto, jossa ei kiviä ja kyynelkaasua säästelty. Seurasimme taistoa turvallisesti hotellin parvekkeelta. Jo aamulla kukin huonekunta oli saanut aiheen esitykselleen, josta piti suoriutua illalla kurssin päättäjäisissä. Kurssimme Kreikan osuus päättyi yhtä aikaa auringonlaskun kanssa, tiistaina 1.5. klo 20.14.

Ensimmäisen ryhmän vetäjinä olivat Matti Ojakoski, Kari-Pekka Lapinoja, Esko Kemppainen ja Risto Sankala. Ryhmän lähdettyä seuraavana aamuna Matti ja Kari-Pekka jäivät odottelemaan Ateenaan toista 27 opiskelijan ryhmää, jonka Anna-Leena Ahlfors-Juntunen ja Eija Paasi johdattelivat perille. Toisen ryhmän ohjelma oli muuten sama, mutta heidän kokopäiväretkensä kohde oli Delfoi, jonne myös Turun norssilaiset tulivat seuraksi.

Esko Kemppainen

Suomelle, joululle, koululle ja kaikille meille

Yläkoulun ja lukion oppilaat muusikkoina

Lukuvuosi on taas vierähtänyt ja koko koulun juhlahetkiä, joissa musiikki on soinut, on ollut pitkin vuotta: itsenäisyyspäivä, joulukirkko, joulujuhla, abigaala, norssinpäivä, kevätkirkko, kevätjuhla ja ylioppilasjuhla. On hienoa, että yläkoulun ja lukion oppilaat ovat tänäkin vuonna valmistaneet koulun väelle mieleenpainuvia musiikki- ja juhlahetkiä. Samalla ovat omat taidot, ilmaisu- ja esiintymiskokemukset karttuneet ja varmasti antaneet ilon ja onnistumisen kokemuksia kaiken jännityksenkin keskellä.

Suomen itsenäisyyttä muistettiin ja juhlistettiin lukion MU5–7-oppilasryhmän valmistamalla upealla suomalaisen musiikin pienoiskonsertilla.

Joulukirkon aluksi 7D-luokka esiintyi vaikuttavalla Lucia-kuvaelmalla. Joulun ajatuksiin ja sanomaan virittäydyttiin yhdessä laulamalla yläkoulun ja lukion kuoroesitysten sekä musiikin opetusharjoittelijoiden esitysten myötä.

Joulujuhlan musiikin esittäjinä olivat lähinnä 9. luokan oppilaat sekä yläkoulun kuoro. Erityinen kiitos kuuluu peruskoulunsa päättäville taitaville 9. luokan laulajille ja soittajille. On ollut mahtavaa kuulla teidän taidolla ja innolla valmistamianne musiikkiesityksiä.

Abit olivat vuorossa penkkaripäivän lähtögaalassa ja pistivät parastaan kahden eri kokoonpanon voimin. Kiitokset myös abeille lukion aikaisista monista mieleenpainuvista musiikkiesityksistä. Muistakaapa soittaa ja laulaa myös koulun päättymisen jälkeen.

Norssinpäivässä on musiikki ollut aina voimakkaasti mukana. Lukion illassa kuultiin niin esityksiä kuin Livekaraokea. MU5–7-kurssilaiset olivat näiden esitysten, taustojen ja työpisteiden takana. Hauskaa on ollut valmisteltaessa mieluisia kappaleita.

Kevätkirkon musiikin ja laulujen lähtökohta on ollut tuttuus ja koskettavuus. Tänä keväänä mukana on tietenkin perinnettä, mutta myös erilaisempia mutta nuorille läheisempiä koskettavia lauluja. Lukion ja yläkoulun kuoro sekä taitava 9. luokkien oppilaiden bändi soittimien takana ovat olleet valmistamassa kevätkirkon musiikkia.

Kouluvuosi huipentui peruskoulun kevätjuhlaan ja lukion ylioppilasjuhlaan. Niin koulunsa päättävien kuin nuorempienkin musiikkiesitykset siivittivät meidät taas kesään.

Sydämellinen kiitos kaikille teille musiikkiesityksissä mukana olleille!

Paula Westerlund
musiikkiesityksistä vastaava
musiikin lehtori

Musiikin neloskurssilaiset Lontoossa opintomatkalla.

5. Oppilas- ja opetusharjoittelijaluettelot

Perusasteen vuosiluokkien 0–6 oppilaat 2011–2012

0-1
lv. Kaisu Kangas

Esikoululaiset:
Honkanen Ella
Saukkonen Jarna
Ventelä Rasmus
Viide Krista
Väyrynen Albert

1.
Heinonen Hilla1
Huttunen Johannes
Huttunen Leeni
Kilpeläinen Eetu
Koskelo Roosa
Mironov Andrey
Myllymäki Matias
Pikkuhookana Teemu2
Rantsi Helmi-Nella
Saukkonen Meeri
1 tullut 30.1.2012
2 eronnut 31.1.2012

1ab
lv. Aila Hartikainen, Auli Siitonen

Bäck Mimosa
Dang Le Phong
Fuad Ottman Mohammed
Gihani Zakia
Haaraniemi Oliver
Hallikainen Paulus
Hekkala Elias
Hentilä Juuso
Herajärvi Antti
Herukka Jimi
Hulkkonen Niklas
Jokela Aleksi1
Kanniainen Enni
Karjalainen Emil
Kinnunen Miko
Kivisaari Reetu
Konola Aarni
Kortejärvi Mikael
Kustula Unna
Kämäräinen Jonna
Latif Elina2
Leskelä Maiju
Makkonen Milla
Niemelä Samuel
Niskala Nea
Othman Ronia3
Parkkila Otto
Peltoniemi Silvana
Pham Kim Yen
Rasi Ville
Romakkaniemi Anni
Räisänen Akseli
Saine Eemil
Suliman Alamin
Sundaramoorthy Aaranie
Suokas Selena
Tiirola Adalmiina4
Tiirola Josefiina5
Timonen Peppi
Tolonen Senni
Tuorila Nanna
Voutilainen Anniina
1 eronnut 30.11.2011
2 tullut 1.3.2012
3 eronnut 2.11.2011
4 tullut 9.1.2012
5 tullut 9.1.2012

1-2
lv. Outi Tiainen

1.
Heikkinen Julia
Karjalainen Konsta
Keränen Jyri
Krankkala Elias
Lehtonen Sami
Lolax Saga
Mattila Arttu
Piri Arttu
Räisänen Tomi
Slewa Gabriella
Tervo Enni
Tuohimaa Mikael

2.
Bruun Saga
Heikkinen Joni
Kämäräinen Elias
Leiviskä Laura
Saariniemi Mikko
Saukkonen Huugo-Uljas
Tyni Minttu1
Väyrynen Edith
1 tullut 31.8.2012,
eronnut 22.12.2011

2a
lv. Veikko Sivula

Ahlholm Aino
Anttila Henna
Anttila Pauliina
Blomster Erno
Duan Zhongyang
Einonen Jessica
Eklund Arttu
Elovuoma Kari
Granat Alex
Hakanen Tomi
Harmaala Daniel
Huttunen Leevi
Härkönen Joanna
Karjalainen Axel
Palovaara Topias
Schroderus Matias
Severinkangas Laura
Sherifi Yousif
Slewa Gabrina
Tanttu Nea
Ulakovic Anida
Vaarala Ida

2b
lv. Sanna Kaijalainen

Aikio Aino
Hallikainen Mikael
Harja Tiina
Hepo-oja Tiia
Hiitola Valtteri
Honkanen Aatu
Joensuu Alina
Karjalainen Eemeli
Koskelo Mattias
Kuusipalo Emmakreetta
Lämsä Tuomo
Mickelsson Matias1
Mykrä Otto
Ojala Emilia
Ojuva Kasper
Orava Atte
Piippo Iivari
Sinisammal Simo
Sun Ruyi
Sääskilahti Reeta
Tikkanen Eemil
Tyynelä Vilja
Vallström Ilmari
1 tullut 9.1.2012

3a
lv. Vuokko Kangas

Hamada Abdul
Honkanen Olli
Huotari Sonja
Karvonen Milka
Kerttula Sanni
Kinnunen Anette
Kontiokari Akseli
Koskela Arttu
Kuisma Saku
Kuuva Viivi1
Kuvaja Kiia2
Lankinen Viivi
Margai Alen
Ohtonen Teemu
Romakkaniemi Samu
Räisänen Tuomas
Ventelä Matti
Viitala Tommi
Väisänen Viivi
Väyrynen Viola
Äikäs Samppa
1 eronnut 22.12.2011
2 tullut 10.4.2012

3b
lv. Marjatta Rantala-Räsänen

Gehör Sofia
Hietaniemi Salla
Huttunen Essi
Huttunen Lassi
Huttunen Luukas
Karjalainen Juuso
Keränen Linnea
Kilpeläinen Verna
Kortejärvi Nico
Lehtinen Roosa
Lolax Kristian
Nisumaa Jesse
Parkkila Santeri
Peltoniemi Sami
Piispanen Saara-Maria
Saukkonen Lauriina
Timonen Eetu
Tolonen Jenny
Turunen Sonja
Tähtinen Valtteri
Vanninen Saku
Virta Kaisla

3-4
lv. Marjatta Kaikkonen

3.
Anttila Nea
Baringi Manar
Einonen Jenna
Hekkala Ruusa
Hietakangas Eemil
Kaappola Valtteri

Kaikkonen Viivi
Kerttula Siiri
Kyllinen Ilari
Lahti Markus
Leinonen Lotta
Pikkarainen Anni
Saine Sofia
Viide Netta

4.
Kemppainen Iida1
Luoma Vilma
Margai Alex
Oljakka Verner
Pekkala Joni2
1 tullut 3.10.2011
2 tullut 9.1.2012

4a
lv. Hannu Juuso

Chowdhury Basil
Einonen Jere
Jokilahti Patrik
Konola Kerkko
Lempinen Ella
Liinanki Lauri
Långström Jani1
Ruotsalainen Anssi
Saarela Pinja
Schroderus Sofia
Shamoun Mario
Tikkanen Eelis
Usoskin Sasha
Widgren Sohvi
Väyrynen Veera
1 tullut 3.4.2012

4b
lv. Pekka Tokola

Haaraniemi Aada
Hallikainen Eemil
Hopia Tuomas
Jounila Riku
Kangas Riina
Kotajärvi Santeri1
Kurvinen Joonas
Kämäräinen Jan-Erik
Leinonen Henna
Leskelä Marjukka
Manninen Kiia
Niemi Jesse
Nissinen Hanna
Räisänen Aapo
Saukkonen Nelli
Sutinen Elina
Widgren Lassi
Vähäsarja Miia
1 tullut 9.1.2012

4c
lv. Kirsti Karhumaa

Aironpää Miro
Herajärvi Eetu
Jurmu Silja
Järviluoma Tuukka
Kuuva Meri1
Lunkka Johannes
Lämsä Susanna
Makkonen Jarkko
Ohtonen Ronja
Ronkainen Lasse
Saariniemi Jussi
Siekkinen Helmi
Strömberg Elli
Tervahauta Topias
1 eronnut 22.12.2011

5a
lv. Johanna Stevenson

Aromaa Jere
Haataja Anne
Jounila Aada
Junttila Jaakko
Kaappola Eerika
Karjalainen Joona
Komulainen Annika
Kuusela Jesper1
Könönen Olli
Mannila Nico
Muhonen Jesse
Niskanen Eero
Pikkuhookana Sabra2
Rantsi Kasperi
Saukkonen Beata
Saukkonen Erika
Sundaramoorthy Sulvijan
Tervahauta Tuomas
Tyynelä Melina
Vaarala Totte3
1 eronnut 14.10.2011
2 eronnut 31.1.2012
3 eronnut 13.4.2012

5b
lv. Erkki Pekkala

Ahonen Joonatan
Alanissi Iina
Harmaala Sami
Hekkala Paulus
Helin Seela
Huttunen Santeri
Janhunen Krista
Karvonen Valtteri
Kinnunen Nuutti
Pikkarainen Lasse
Puumalainen Pyry
Puurunen Mikael
Salmela Jenna
Sieppi Suvi
Slewa Georges
Sulasalmi Samuli
Suokas Jenina
Tyni Jasmin1
Ventelä Linda
Viide Emppu
Yang Tina
1 tullut 31.8.2011,
eronnut 22.12.2011

5-6
lv. Olli Laukkanen

5.
Abdulahad Ransi
Agava Daniel
Ahonen Johanna
Inkala Larissa
Lahti Mikko
Niemelä Matias
Pakarinen Jenni
Tuohimaa Joel
Vaarala Julia1
Väärälä Aleksi

6.
Alikoski Meri
Aromaa Henriika
Harja Teemu
Kilpeläinen Ville-Valtteri
Kyllönen Kasper
Lehtinen Tuua
Nikula Helmi
Nissinen Santeri
Pekkala Janne2
Pospiech Maija
Saukkonen Rilla
Severinkangas André
Turpeinen Taru
Widgren Joonas
1 eronnut 22.12.2011
2 tullut 9.1.2012

6a
lv. Siinamari Tikkinen

Ahonen Juho
Blomster Pipsa
Hallikainen Milja
Hekkala Stiina
Ijäs Eetu
Kangas Oona
Kauppinen Maija
Kurvinen Tuomas
Lehtonen Jenni
Leinonen Daniel
Långström Armi1
Manninen Niko
Miettunen Rasmus2
Nguyen Vinh
Palokangas Juho
Rantsi Valtteri
Räisänen Hanna-Maria
Saukkonen Karri
Seppä Aleksi
Tomperi Mikko
Veikkola Valtteri
Ventelä Tatu
Väärälä Mirka
1 tullut 3.4.2012
2 tullut 9.1.2012

6b
lv. Raija Kärkkäinen

Haapasalo Emma
Haaraniemi Aleksi
Karjalainen Senja
Karppinen Aki
Kemi Marika
Kokko Jesse
Komulainen Aleksi
Kontiokari Eliel
Korhonen Teemu
Korhonen Tuomas
Kyllönen Jenni
Kyröläinen Henna-Maarit
Lumme Mikael
Ohlmeier Paul
Orava Ilona
Romakkaniemi Juho
Salo Julia
Sinisammal Salla
Strömberg Petteri
Suokas Joonatan
Uhlgren Laura
Vanninen Henna
Äikäs Kerkko

Perusasteen vuosiluokkien 7–9 oppilaat 2011–2012

7A
lv . Tuomo Talala

Haaraniemi Aino
Haaraniemi Niko
Illikainen Joel
Kinnunen Iida
Koskela Konsta
Kylmänen Annika
Myllylä Oskari
Mätäsaho Emilia
Piippo Iina
Pääkkönen Kia
Rajamaa Meri
Räisänen Alina
Tuohimaa Elias
Väärälä Henri
Ylinampa Sara 1)
1) tullut 9.1.2012

7B
lv. Riikka Kiiveri-Raappana

Anttila Anni
Hanhela Jani
Hopia Markus
Hyvärinen Tero
Iisakka Santeri
Karvonen Milla
Koskelainen Konsta
Kuusela Janne
Könönen Anni
Paakkola Pauli
Paloniemi Iida
Pitkänen Antti
Puumalainen Maria
Tervahauta Aleksi
Tolonen Tuomas
Törmikoski Jenna

7C
lv. Eero Ijäs

Ahde Essi
Baringi Heba
Haapalainen Jonna
Hamiti Masinisa
Hannus Niko
Jaurakkajärvi Toni 1)
Koskela Aleksi
Kyllinen Valtteri
Leskinen Jere
Malinen Alexandra
Nisumaa Joni
Räihä Sanna-Riikka
Teittinen Laura
Teittinen Vilma
Vaarala Jukka 2)
Wei Shuxin
Virpi Joonas
1) tullut 9.1.2012
2) eronnut 5.1.2012

7D
lv. Virpi Sivonen-Sankala

Ferraro Sofia
Friman Joona 1)
Haavisto Jere
Heikkilä Iida-Liisa
Heinonen Vertti
Herajärvi Meeri
Kuusikko Juho
Lehtihalmes Iina
Nikula Hanna
Perez Gutierrez Cristina
Pälve Laura
Reinikka Samu 2)
Sanmori Davide
Sutinen Ossi
Sääskilahti Auri
1) tullut 3.10.2011
2) tullut 29.11.2011

8A
lv. Katrimaija Lehtinen-Itälä

Anttila Niko
Anttila Tommi
Harja Johanna
Haverinen Tuomas
Hietaniemi Elias
Itkonen Nelli
Jääskeläinen Sonja
Keränen Sampo
Lempinen Tea
Matero Robert
Pakarinen Jaakko
Perämäki Lassi
Pesonen Miika
Pham Andy
Pirnes Jesse
Sironen Stella
Sun Jialiang
Taavitsainen Emilia
Tuomi Kristina

8B
lv. Hanna Tuhkanen

Alatorvinen Joona
Haapasalo Simo
Hiitola Santeri
Huhtakangas Timo
Ikäheimo Jenna-Reetta
Immonen Maria
Järvelaid Kristiina
Karvonen Mikael
Kortelainen Riku
Kotka Miikka
Kuivala Mari
Kumpulainen Sami
Käpylä Santtu
Lipponen Sara
Murzin Aleksandr
Määttä Riku
Nguyen Trinh
Shamoun Mariana
Uhlgren Tommi

8C
lv. Terhi Ylöniemi

Asiala Simo
Isotalo Jarkko
Kauppinen Kaisa
Lohvansuu Jeremias
Mannermaa Kati
Mettovaara Siiri
Nikumatti Juuso
Niskanen Aleksi
Pääkkönen Saara
Selkämaa Anni
Suhonen Emilia
Sulasalmi Jyri
Sääskilahti Jaakko
Sääskilahti Lauri
Taskinen Vili
Törmä Joonas

8D
lv. Pasi Hieta

Collan Inga
Huttunen Jesse
Järvelä Jonne
Kilpeläinen Aleksi
Kontio Minna
Kuurlunti Rosa
Kuusela Henna
Lehtonen Aleksi
Manninen Nea
Mäntykenttä Ville
Oinas Netta
Paaso Silja
Piukkula Topias
Pylvänäinen Katariina
Röning Janne
Saukko Alina
Suuronen Sakari
Wunsch Wilma

9A
lv. Katja Leinonen

Chowdhury Suha
Haapalainen Vili
Hanhela Samu
Hommy Maria
Kömi Henna-Riikka
Leinonen Joona
Lohvansuu Klaus
Lukkarila Elmeri
Luosujärvi Taru
Marttila Jani
Meriläinen Siiri
Myllykangas Mika
Oinas Waltteri
Paakkola Olli
Perez Gutierrez Ignacio
Pätäri Laura
Sherifi Nadr
Spårman Santeri
Still Anna
Timonen Helmi

9B
lv. Pekka Vaaraniemi

Ahlgren Terno
Ahlroth Juho 1)
Alin Nelli
Blomster Konsta
Fagerström Aleksi
Haaraniemi Reeta
Heinonen Roosa
Herukka Riku 2)
Huhtimaa Jason
Huttunen Miikka
Häyrynen Tiia
Iisakka Oskari
Kanniainen Essi
Kivikunnas Leo
Martikainen Ville
Mykrä Viktor
Mörsäri Ville
Orava Ville
Salmikivi Taru

Sjögren Otto
Sova Mari
Tolonen Ville
Wunsch Wäinö
1) tullut 5.9.2011
2) eronnut 7.10.2011

9C
lv. Sirpa Määttä

Hiljanen Emmi
Jokilahti Aleksi
Jokilahti Kristian
Jänkälä Salli
Kallinen Hanna
Kalliokoski Kirsi
Kankainen Piia
Kauppinen Henna
Kemi Janika
Mainio Elina
Miettunen Roosa
Myllylä Eemeli
Mäki Juho
Niemelä Aleksi
Piispanen Milla
Päkkilä Arttu
Rantapää Elina
Ritvanen Julia
Ronkainen Oskari
Siirtola Max
Sundberg Julia

9D
lv. Juha Wedman

Ahonen Janina
Ahonen Jenni
Haarala Joel
Helakorpi Essi
Jarde Matias
Kallio Nea 1)
Karjalainen Emma
Karsikko Jaakko
Karvonen Roosa-Liisa
Kumpulainen Ville
Lumme Jasmin
Piippo Eemeli
Puitti Miika
Rautio Jori
Ruka Paavo
Saviniemi Erika
Tauriainen Tomi
Tikkanen Jasmin
Tuutti Essi
Uusimäki Kaisa
Vehkala Veera
Välimäki Viivi
1) eronnut 29.3.2012

Lukion opiskelijat 2011–2012

2011A
ro. Kirsi Peltonen

Agava Olli
Aho Miia
Alenius Otso
Hannula Jere
Heikkinen Elina
Tia Heinonen 1)
Herzig Mikko
Huhtala Essi
Kaihua Milla
Kalliorinne Aram
Karjalainen Anni
Kemi Niko
Kettunen Konsta
Lahti Vilma
Lapinoja Sanna
Latypov Rustam
Lievonen Jenni
Luukkanen Tatu
Mellanen Miska-Matias
Nissilä Heikki
Partala Katariina
Portaankorva Sofia
Rahko Kaisa
Siikavirta Reetta
Siira Santeri
Taskinen Hannele
Vikki Janne
Åkerman Roosa
1) eronnut 4.10.2011

2011B
ro. Matti Hasari

Erkkilä Anni-Kreetta
Heikkinen Mikael
Jylhänniska Milja
Jyrkkä Johannes
Järvelä Taru
Kalaja Timo
Kallio Aapo
Karjalainen Anita
Kemppainen Sanna
Kenttälä Laura
Keränen Lotta
Lämsä Timo
Mikkonen Kaisa
Nguyen Vi
Patokoski Elisa
Peedo Emmi
Pelkonen Pauliina
Perälä Ella
Posio Akseli
Rehell Timo
Röning Tapio
Särkelä Hanna
Tossavainen Emma
Toukomaa Sipriina
Turpeenniemi Petra
Vandell Ella-Ilona
Veteläinen Ainokaisa
Väyrynen Joona

2011C
ro. Eija Paasi

Abazi Bekim
Fournial Swann 1)
Haapalainen Juuso 2)
Hautamäki Sanna
Heikkinen Tuomas
Järvelä Tommi
Kaarela Katja
Kallinen Venla
Kallio Heljä
Kantola Ella
Kontturi Roope
Koskela Eeva
Kälkäjä Kalle
Kärkkäinen Heini
Laitinen Anna
Naumanen Saana
Pitkänen Veera
Piukkula Eetu
Pokka Aki-Petteri
Pönkkö Toni
Ranta Tuuli
Rautiainen Saara
Ryhänen Leena
Räsänen Iia
Tapaninaho Julia
Tavasti Julius
Tiikkala Annika 3)
Wegelius Christina
Väisänen Iiris
1) vaihto-opiskelija eronnut 30.3.2012
2) tullut 8.2.2012
3) eronnut 12.8.2011

2010A
ro. Hellevi Kupila

Alakiuttu Hanna
Antinoja Anna
Heiskanen Eveliina
Honkanen Elina
Häkkinen Saija
Isoaho Rasmus
Juttula Helena
Kellokumpu Mirette
Kemppainen Riina-Maria
Koivurova Antti
Korhonen Ville
Koskinen Eelis
Kotajärvi Valtteri
Kuivas Iikka
Lauronen Ville
Lehmussaari Heta
Mustakangas Juho
Netsäinen Sonja
Niva Minna
Ojala Julia
Pernu Olli-Petteri
Pesola Toni
Pihlajamaa Niko-Nestori
Pirkola Salla
Pirskanen Anni
Pirskanen Essi
Urpilainen Santtu
Ylitalo Jaakko

2010B
ro. Kari Pekka Lapinoja

Anttila Anna
Anttila Veera
Halttunen Jussi
Isola Jenni
Juntunen Mikael
Kangasharju Hanna
Karjalainen Mai
Karjalainen Salla
Karsikko Ville
Keränen Jere
Koskela Hanna
Kuusela Assi-Jutta
Lahdenperä Miikka

Lindvall Julia
Lähteenmäki Noora
Mustonen Ville-Samuli
Myllyneva Arttu
Nikula Joonatan
Pekkala Pauliina
Pinola Panu
Rajala Roope
Ronkainen Aleksi
Ruismäki Ilari
Ruka Peetu
Räätäri Eeva
Soudunsaari Tuomas
Tikkanen Essi
Vostrakov Niko

2010C
ro. Lasse Kemppainen

Alatalo Assi
Aspi Aarni
Haaga Mirva 1)
Halttu Maiju
Hurme Aki
Isohookana Johannes
Juntti Tuomas
Kaikkonen Niko
Kiviniemi Antti
Kiviranta Kirsikka
Kortelainen Katri
Koskela Akseli
Kulju Laura
Kuusela Raisa
Matihaldi Maija
Moilanen Hanna
Niemi Maija
Ollonen Milla-Maria
Puusti Eetu
Päkkilä Anni
Raappana Joona
Rusanen Laura
Ryhänen Anna
Sarajärvi Noora
Tyni Jouni
Uusimäki Minna
Vesa Roosa-Maria
Vimpari Tanja 2)
Xin Guanyu
1) eronnut 12.08.2011
2) eronnut 12.08.2012

2009A
ro. Juha Santalo

Fingerroos Amanda
Heikkala Anniina
Helttunen Samuli
Huhta Laura
Hukkanen Katri
Hyttinen Tuomo
Hyvärinen Elina
Jarde Johannes
Jokilahti Joonas 1)
Jukuri Henri
Jylhänniska Henna
Keskinarkaus Rami
Kuronen Pasi
Leskinen Anni
Meriläinen Kari
Mäki-Rautila Heli
Nikkilä Arttu
Ollila Emilia
Ollonen Katariina 2)
Orell Tuure
Pesonen Atte
Pesonen Satu
Raulamo Oskari 3)
Riikonen Sonja
Salminen Iida
Utriainen Satu
Öhman Pauliina
1) eronnut 28.02.2012
2) eronnut 28.02.2012
3) eronnut 17.11.2011

2009B
ro. Sirkku Leppilahti
Hentilä Laura
Holappa Jenna
Hyvälä Tiia
Jokela Niina
Järvenpää Henri
Ketola Tuomas
Koskela Paulus
Kurttila Minna
Kömi Hanna
Lang Matias
Lauri Ella
Lepistö Roosa
Leppänen Henri
Mehtälä Sonja
Mähönen Juuso
Männistö Eeva
Niemi Susanna
Nurmesniemi Kaarina
Rautio Riku
Ruotsalainen Mikko
Räkköläinen Jaakko
Salonurmi Eetu
Sepp Elari
Siikavirta Riikka
Still Sakari
Suorsa Janina
Vehkala Vilma

2009C
ro. Matti Ojakoski

Asikainen Eetu
Hirvonen Juha-Pekka
Ilola Tuulia
Kauppi Jenna
Kemppainen Maria
Korhonen Ilpo
Korhonen Laura
Kukkonen Sami
Kuusikko Aleksi
Lausmaa Katariina
Martikainen Perttu
Martinmäki Tiina
Mikkonen Mervi
Molander Janica
Nevala Iitu
Nissinen Aino
Nissinen Tino
Oilinki Amanda
Paloheimo Iia
Pyykkönen Teemu
Rahko Leena
Rukkinen Elias
Suni Santtu
Tauriainen Kaisa
Tirri Aino
Torniainen Sanna

Opetusharjoittelijat 2011–2012

Ruotsin kieli

Kandidaattivaihe
Anttila Sanna
Junes Silja
Juntunen Hanna
Kangas Annemarie
Kumpulainen Sonja
Kunnari Jenni
Leinonen Rikupekka
Moilanen Jenni
Onkamo Hannamari
Pietarila Maija
Rantala Kim
Ruokamo Miia
Rytky Anna-Mari
Tolonen Maria

Maisterivaihe
Dahl Enni
Erkinpalo Anne
Junttila Essi
Jussila Sanna
Kaketti Erja
Karjalainen Hanna-Mari
Korhonen Henna
Laitala Anna
Matikainen Mira
Saikkonen Pauliina
Tervo Maria
Zerni Lotta

Äidinkieli ja kirjallisuus

Kandidaattivaihe
Alamaunu Anni
Eksymä Anna
Heikkilä Maria
Holappa Harri
Heikkinen Sinimaaria
Holappa Saila
Jokikokko Laura
Keskitalo Marjo
Kivelä Marja
Laakkonen Maria
Lauhava Ulla
Lehtola Minna
Ahonen Mona
Moilanen Jussi

Mällinen Ville
Niemelä Minna
Pietikäinen Tarja
Rehu Jonna
Salolahti Marjo
Skiftesvik Saga

Maisterivaihe
Ahola, Marjo
Airisniemi, Johanna
Elkki, Miira
Eksymä, Anna
Harju, Elisa
Hernesniemi, Sofia
Honkanen, Jussi
Isomaa, Jukka
Kantola, Laura
Lauhava, Ulla
Liimatta, Outi
Leinonen, Ellen
Merilehto, Heini
Niskanen, Heidi
Pasuri, Jeehu
Pellikka, Johanna
Rehu, Jonna
Skiftesvik, Saga
Tätilä, Reetta
Virkkula, Terhi

Biologia ja maantiede

Kandidaattivaihe

Biologia:
Hautaluoma Janette
Honka Johanna
Lammi Johanna
Luhtaniemi Lotta
Marjamäki Annika
Pihlajaniemi Henna
Rautavuoma Kati
Tossavainen Maria
Tuppurainen Hanna
Yliräisänen Iiris

Maantiede:
Jäntti Ville
Kallio Eerika
Kantola Sini
Kekkonen Riikka
Kivelä Outi
Koisti Sini
Lammi Pinja
Nivala Antti
Packalén Emilia
Viinikka Ida
Virtala Antti

Maisterivaihe

Biologia:
Alakärppä Emmi
Buuri Hanna
Kalliolevo Hanna
Kosunen Heidi
Mäntyniemi Jenni
Nikkilä Suvi
Pihlajaniemi Henna
Rautavuoma Kati
Takahashi Erika
Yliräisänen Iiris

Maantiede:
Hokkanen Marjo
Joutsen Katariina
Jäntti Ville
KaakinenPetteri
Kiuttu Mikko
Laitinen Johanna
Ratilainen Eemeli
Saarnio Suvi
Virta Maija

Englannin kieli

Kandidaattivaihe
Alamikkelä Jussi
Annanolli Laura
Blomberg Sallamari
Hillilä Miia
Karppinen Riikka
Kurtakko Tiina
Laitinen Taru
Mattila Iikka
Moilanen Tiina
Mäkinen Hannu
Petäistö Henrik
Pirttimäki Marianne
Raappana Pekka
Rousu Pekka
Saarinen Samppa
Savilampi Milla
Tornio Tiina
Varila Jaana
Vuolteenaho Leena

Maisterivaihe
Aaltonen Tommi
Doroshenko Alena
Grubert Anna
Henriksson Janne
Kalliokoski Eleonoora
Kamunen Antti
Karppinen Riikka
Kemppanen Johannes
Kinnunen Jaana
Kiviniemi Veera
Kurikkala Nina
Laitinen Taru
Marin Anna
Moilanen Tiina
Pohjola Riikka
Raappana Pekka
Repo Iida-Liisa
Tenhovuori Ilari
Timosaari Sini

Historia ja yhteiskuntaoppi

Kandidaattivaihe
Aki Kopsala
Liisa Lauri
Tiina Kuokkanen
Juho Kanto
Janne Metsänheimo
Lauri Karttunen
Maria Snåre
Sandra Still
Tuomo Hurtig
Toni Nurmi
Essi Liimatainen
Leena-Annika Vertanen
Marianne Kettu
Ville Valkama
Olli-Pekka Saarinen

Maisterivaihe
Berg Henri
Haapakorva Heikki
Jaakkonen Asta
Jouhki Essi
Kyllönen Janne
Liimatainen Essi
Luiro Aku
Metsäheimo Janne
Moilanen Erja
Oikarinen Milla
Ojala Heikki
Peltoniemi Ossi
Säkkinen Kaisa-Leena

Liikunta

Ylinen Vive

Matemaattiset aineet

Kandidaattivaihe
Aavalaakso Suvituuli
Aksela Outi
Annala Marja
Fetula Sini-Susanna
Halonen Essi
Hekkala (os Lohi) Anna
Holappa Merja
Hukkanen Jere
Härkönen Jussi
Häyrynen Katri
Jantunen Milla
Juopperi Juha
Jämsä Juho
Kelloniemi Enni
Kemi Heidi
Keränen Anni
Kosunen Milla
Kuru Jukka
Kyngäs Katja
Kyngäs Mari
Lenkola Anni
Luokkanen Jonna
Lämsä Miikka
Mensonen Päivi
Metso Maija-Liisa
Moilanen Eija
Oinas Erika
Pekkala Antti
Piki Anna-Maija
Rehu Jussi
Räihä Hannele
Saastamoinen Virpi
Silomaa Esa
Suvanto Hannu
Tallgren Jukka
Tornberg Olli
Tuomela Tatu

Venhola Aku
Viiperi Elina
Väänänen Lassi

Maisterivaihe
Alamäki Olli
Annala Marja
Bräysy Antti
Erkkilä Urho
Haapala Heini
Heikkinen Henna
Hentilä Raisa
Holappa Merja
Häyrynen Katri
Iisakka Aappo
Kaikkonen Jenni-Pauliina
Kananen Päivi
Karjalainen Suvi
Kemi Heidi
Kenttä Jaakko
Kerola Jonna
Kiuru Lassi
Kivistö Anne-Maria
Koponen Eeku
Korhonen Anni
Kostamo Nonna
Kunto Annu
Laasanen Suvi
Lauri Sami
Leskinen Johanna
Metso Maija-Liisa
Murtoperä Antti
Mört Anja
Nystrand Sara
Parviainen Taina
Paso Salla
Peltoniemi Riitta
Piki Anna-Maija
Pöyhtäri Tuomas
Rehu Jussi
Räinä Hannele
Sandberg Sanna
Sipovaara Aleksi
Sirviö Mauno-Pekka
Sonntag Elisa
Tallgren Jukka
Tornberg Eeva-Maria
Tölli Henna
Vainio Hannele

Musiikki

Syventävä harjoittelu 1
Mikkola Pekka
Mäyrä Hanna-Leena
Palosaari Iida-Maria
Salmi Heidi
Suvanto Suvi

Syventävä harjoittelu 2
Eero Eliisa
Kröger Jaana
Mikkola Pekka
Moilanen Annemari
Ontronen Noora
Paasonen Senni
Pentinpuro Tomi
Siliämaa Aila

Saksan kieli

Kandidaattivaihe
Akujärvi Riina
Puhakka Matti

Maisterivaihe
Etto Carola
Kaakinen Mikko
Käsmä Jonna
Lehtola Marjo
Melamies Eila
Mykkälä Tuire
Piispanen Markus

Lukuvuoden aikana seuraavat opiskelijat suorittivat luokanopettajan tutkintoon vaadittavan opetusharjoittelun:

Aho Mira
Alanen Anu-Maarit
Alapaattikoski Tiina
Eskonen Paula
Haapalahti Inka
Haatainen Heli
Halinen Teemu
Heikkinen Emmi
Hellberg-Cano Nanda
Hentilä Niina
Hentonen Erkki
Hietanen Hanna
Hoffrén Pauli
Hongell Janni
Honkanen Janne
Huotari Satu
Härkönen Satu
Jokinen Rami
Jorma Meeri
Jurkkala Anna-Leena
Juuma Saana
Kajaala Johanna
Kaspala Tanja
Kervinen Anja
Kesti Katri
Kinnunen Stiina
Kivimäki Sakari
Kivioja Iiris
Knuuti Pirjo
Knuuti Harri
Kokkinen Lotta
Kosola Maria
Kurttila Jussi
Kuuva Petra
Laitila Johanna
Lohi Jussa
Luokkala Anne
Luostari Vesa
Mikkotervo Veera
Myllymäki Jonna
Mäkitalo Joni
Määttä Laura
Niskakoski Jussi
Nurmela Antti
Näätänen Anni
Ojala Salla
Parkkonen Ullamaija
Pelimanni Piia
Pesonen Eeva
Punkeri Kati
Päätalo Mira
Pöntinen Maija
Raiskila Aino
Rantala Vappu
Rasinkangas Lasse
Rautio Hanna
Romppainen Riikkakaisa
Romppanen Tanja
Satomaa Mirja
Simpanen Jarno
Suutari Tero
Suvanto Matti
Takalo Jarmo
Tanner Aleksi
Taskinen Heidi
Toiviainen Perttu
Virtanen Miia
Vähälä Eveliina
Väliahde Maija
Åman Iiro

Stipendit

Kirjastipendit

0–1	Matias Myllymäki
1ab	Elias Hekkala
1ab	Ville Rasi
1–2	Elias Kämäräinen
2a	Tiina Duan
2b	Aino Aikio
3a	Viivi Väisänen
3b	Linnea Keränen
3-4	Markus Lahti
4a	Ella Lempinen
4b	Joonas Kurvinen
4c	Tuukka Järviluoma
5a	Eerika Kaappola
5b	Santeri Huttunen
5–6	Teemu Harja
6a	Jenni Lehtonen
6b	Emma Haapasalo

7. luokalle siirtyvien stipendit

Koulun stipendirahasto:	Santeri Nissinen (5–6)
Rehtori Erkki Vilpan stipendirahasto:	Stiina Hekkala (6a)
OAJ:n stipendirahasto:	Petteri Strömberg (6b)

Muut stipendit

Stipendi kirjallisuuden harrastamisesta (Anja Lindhin myöntämä):	Rilla Saukkonen (5–6)

Liikuntastipendit

Eemil Hallikainen (4b)
Riina Kangas (4b)
Anette Kinnunen (3a)
Saku Kuisma (3a)

Edellä mainitut stipendit olivat tiedossa 4.5.2012 mennessä.

Vuosiluokkien 7–9 ja lukion stipendit julkistetaan erillisessä liitteessä.

Tiedotuksia

Yhteisvalinnan perusteella lukion 1. vuosiluokalle hyväksytyt saavat tiedon valinnastaan kirjeitse kotiin. Lukion rehtori lähettää kirjeen valituille aikaisintaan 14.6.2012. Lukioon hyväksyttyjen opiskelijoiden on jätettävä alkuperäinen peruskoulun päättötodistus lukion kansliaan saatuaan valintakirjeen, jolloin lukiopaikka varmistuu.

Perusasteen ehtojen suorituspäivä ja korotustenttipäivä on torstaina 7.6.2012 klo 9.00. Molempiin kuulusteluihin on ilmoittauduttava viimeistään ma 4.6.2012 klo 14.00 mennessä koulun kansliaan. Lukion kurssien uusintakuulustelu on maanantaina 20.8.2012 klo 8.15. Korotuskuulustelu on maanantaina 27.8.2012 klo 8.15. Ilmoittautuminen molempiin kuulusteluihin on jätettävä viimeistään edeltävän viikon maanantaina opintotoimistoon.

Syksyn ylioppilastutkintoon on ilmoittauduttava viimeistään pe 1.6.2012 kirjallisesti lukion opintotoimistoon. Perusmaksu on 14 euroa ja koekohtainen maksu 28 euroa. Koemaksut on maksettava ilmoittautumisen yhteydessä. Ilmoittautuminen on sitova. Jos kokeeseen ei osallistu, tulkitaan koe hylätyksi.

Syksyn 2012 ylioppilastutkinnon koepäivät:

Kuullunymmärtämisen kokeet

ma 10.9 vieras kieli, pitkä oppimäärä
ti 11.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 12.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä

Kirjalliset kokeet

pe 14.9. äidinkieli, suomi ja ruotsi, tekstitaidon koe
ma 17.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä
ke 19.9. uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 21.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ma 24.9. äidinkieli, suomi ja ruotsi, esseekoe, suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
ke 26.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
pe 28.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
ma 1.10. vieras kieli, lyhyt oppimäärä

Uusi lukuvuosi 2012–2013 alkaa maanantaina 13.8.2012 klo 9.00 perusasteen vuosiluokilla 0–7, 8.–9. luokilla klo 11.00 ja lukion 2. ja 3. vuosikurssin opiskelijoilla klo 10.00, lukion aloittavilla klo 9.30. Lukuvuoden alkaessa jokaisen oppilaan on oltava läsnä. **Syysloma** pidetään 22.–26.10.2012, **joululoma** 22.12.2012–6.1.2013 ja **talviloma** 4.3.–8.3.2013.